

K2 (Δ)

13085 (8)

1308

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΕΚ ΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1940

Αραμνωσούζου 16.

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΕΚ ΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

13085

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΕΚ ΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1940

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ἡροδότου.

ἌΟ Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δουοῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π.Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τῆς Καρίας, ἡ ὁποία ἦτο Δωρική ἀποικία. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἔχων ὡς διδάσκαλον τὸν θεῖον του ποιητὴν Πανύασιν ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων, τῶν καλουμένων *λογογράφων*, οἱ ὁποῖοι συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἱστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἕγγονος τῆς βασιλίσσης Ἀρτεμισίας, ἡ ὁποία συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐν Σαλαμῖνι. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔξερράγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν· εὐρίσκομεν ὅμως αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἱστορίας του, διὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτρεψε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Ὅτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπόκισαν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίου, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη

ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θου-
ριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱστοριῶν τῶν λογογράφων ἠσθάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγ-
γράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ Ἕλλη-
νες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἕξ ἰδίας αὐτοψίας τὰ
πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμέ-
νας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικίνδυνος·
ἐν τούτοις μὲ μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν
καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Λιβύην, τὴν
Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας
τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲ αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν
Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς
πολλὰς αὐτῆς πόλεις καθὼς καὶ τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶ-
σαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ ὁποῖον ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν
τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μετα-
γενεστέρων εἰς ἑννέα βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὀνομάσθη μὲ τὸ
ὄνομα μιᾶς τῶν ἑννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνῶσεων
ἱστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ' ἡ κυρία
ἰδέα, περὶ τὴν ὁποίαν πλέκονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶναι οἱ
πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει ὁ Ἡρόδοτος βραχεῖαν *εἰσαγωγὴν* (κεφ.
1 - 5), ἐν τῇ ὁποίᾳ δηλοῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ
ἱστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἷτια τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ
βαρβάρων ἐχθρας· ταῦτα ἂν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων,
ἐν τούτοις ἀναφέρει, ὅτι πρώτη καὶ κυρία ἱστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἐχθρας
ὑπῆρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ
βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται
ἐν τῷ *πρώτῳ* βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας καὶ ἰδίως περὶ

τοῦ Κροίσου, τὸν ὁποῖον ὑπέταξεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κῦρος. Κατόπιν ἱστορεῖ, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς ὁ Κῦρος βαθμηδὸν ἠΰξησεν αὐτὸ μὲ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ καὶ ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι ἐρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος γράφει τὰ τῆς ἱστορίας, τὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κῦρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τούτου Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἐκτενῶς ἐν τῷ *δευτέρῳ* βιβλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς μὲ τὰ ἦθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

Ἐν τῷ *τρίτῳ* βιβλίῳ ἐπανερχεται εἰς τὴν περσικὴν ἱστορίαν. Διηγεῖται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιβύης, Κυρήνης, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιώδη ὀργάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ *τετάρτῳ* βιβλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθῆται κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν χερσόνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιβύης.

Ἀρχίζων ἔπειτα τὸ *πέμπτον* βιβλίον διηγεῖται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης, Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ *ἕκτῳ* βιβλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἦτταν τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης ἐν Μαραθῶνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (ἑβδόμῳ, ὀγδόῳ καὶ ἑνάτῳ) ἱστορεῖ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ *ἑβδόμῳ* βιβλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ Ξέρξου κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ ὁποῖα συνῆλθον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τοὺς ὀπλισμοὺς

των τελευταίων τὴν διὰ τῆς Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορείαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

Ἐν τῷ *ὄγδω* βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τὰς ναυμαχίας τοῦ Ἀρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δηώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου.

Τέλος ἐν τῷ *ἐνάτῳ* βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλη καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, ἂν καὶ Δωριεύς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ ὄχι εἰς τὴν Δωρικὴν· εἰς τοῦτο ἠναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἴωνες, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον ὡς γλῶσσαν τῶν συγγραφῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΛΕΙΩ

1. Εισαγωγή: Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου.—Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας.

(Κεφ. 1-5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἦδε, ὡς μῆτε ἰ τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μῆτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἑλλήσι, τὰ δὲ βαρβάροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μὲν νῦν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς· τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκίσαντας τοῦτον τὸν χώρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῆσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγύπτια τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος· τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τῶν πολιῶν τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένη.

Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἦ ἕκτη ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναϊκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέως θυγατέρα· τὸ

δέ οἱ οὖνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρόμνην τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυμὸς μάλιστα, καὶ τοὺς Φοινίκας διακλευσαμένους ὀρμησαὶ ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλησι ἀρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου.

2 Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινάς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦνομα ἀπηγγέσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἶησαν δ' ἂν οὗτοι Κρήτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηϊ ἐς Αἴαντε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν, διαπρηξάμενους καὶ τᾶλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμφαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσαν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὦν αὐτοὶ δῶσειν ἐκεῖνοισι.

3 Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηκοότα ταῦτα ἐθελήσαι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνους διδόναι. Οὕτω δὴ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἑλένην τοῖσι Ἑλλησι δόξαι πρῶτον πέμφαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἑλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προῖσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγῆν, ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοιατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

4 ✓ Μέχρι μὲν ὦν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλή-

λων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι·
προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεῦσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν
Εὐρώπην.

Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου ἄλω-
σιν εὐρίσκουσι σφίσι ἐοῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς τοὺς
Ἑλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων, ὡς οὕτω
ἢ ἄλλως κως ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρ-
ξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἑλληνας, τοῦτον σημήνας προβήσο-
μαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου ὁμοίως σμικρὰ καὶ μεγάλα ἄστυ ἀν-
θρώπων ἐπεξιῶν. Τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν
σμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρὰ.
Τὴν ἀνθρωπηίην ὧν ἐπιστάμενος εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν τωτῷ
μένουσαν ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων ὁμοίως. ✓

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ. 6, 28-33)

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραν-
νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμ-
βρίας μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἐξιεῖ πρὸς βορέην ἀνε-
μον ἐς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόντον. Οὗτος ὁ Κροῖσος βαρβά-
ρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κατεστρέψατο Ἑλλήνων
ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ φίλους προσεποιήσατο. Κατεστρέ-
ψατο μὲν Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ,
φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροῖσου ἀρ-
χῆς πάντες Ἑλληνες ἦσαν ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινόμενου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάν-
των τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ Κιλικίων
καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἐωυτῷ εἶχε καταστρεψάμε-

29 νος ὁ Κροῖσος), ἀπικνεύονται ἐς Σάρδεις ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί, οἳ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνεύοιτο, καὶ δὴ καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα κατὰ θεωρίας πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ λύσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἴοι τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατέιχοντο δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἂν σφι Σόλων θῆται.

30 Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρ' Ἀμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδεις παρὰ Κροῖσον. Ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιλῆοισι ὑπὸ τοῦ Κροῖσου· μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ κελεύσαντος Κροῖσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. Θεησάμενον δὲ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον, ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε· «Ἐεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπίκται πολλὸς καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἕμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον». Ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Ἰ Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμενος λέγει· «ὦ βασιλεῦ, Τέλλων Ἀθηναῖον». Ἀποθωμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστρεφῶς· «Κοίη δὴ κρίνεις Τέλλων εἶναι ὀλβιώτατον;» Ὁ δὲ εἶπε· «Τέλλῳ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἤκούσης παῖδες ἦσαν καλοὶ τε κάγαθοί, καὶ σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἤκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευταῖα τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσίνοι βωθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλι-

στα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως.

Ως δὲ ὁ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλά τε καὶ ἄλ- 31
βια, εἶπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον
μετ' ἐκείνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσσεσθαι.

Ὁ δὲ εἶπε· «Κλέοβίη τε καὶ Βίτωνά. Τούτοις γὰρ εἰσοῖ
γένος Ἀργεῖοισι βίος τε ἀρκέων ὑπὴν καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμη σώ-
ματος τοιγὰρ ἀεθλοφόροι τε ἀμφοτέροι ὁμοίως ἦσαν, καὶ δὴ καὶ
λέγεται ὅδε ὁ λόγος· εἰσοῦσης ὀρτῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργεῖοισι ἔδσε
πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν, οἱ δὲ σφι
βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὄρῃ· ἐκκλητιόμενοι δὲ τῇ
ὄρῃ οἱ νεηνῖαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἰλκον τὴν ἄμα-
ξαν, ἐπὶ τῆς ἀμάξης δὲ σφι ὠχέετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε
καὶ τεσσαράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν.

»Ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τε-
λευτῇ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοις ὁ θεός,
ὡς ἄμεινον εἶη ἀνθρώπων τεθνήσκειν μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀργεῖοι μὲν
γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνίων τὴν ῥώμην, αἱ δὲ Ἀρ-
γεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἴων τέκνων ἐκύρησε. Ἡ δὲ μήτηρ περι-
χαρῆς εἶσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σάσα ἀντίον τοῦ ἀγάλ-
ματος εὐχετο Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἱ μιν
ἐτίμησαν μεγάλως, τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπων τυχεῖν ἀριστόν
ἔστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχῆθησαν,
κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ οἱ νεηνῖαι οὐκέτι ἀνέστησαν,
ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφειν εἰκόνας ποιησά-
μενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοῦς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων».

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοις, Κροῖ- 32
σος δὲ σπερχθεὶς εἶπε· «ᾧ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐ-
δαιμονίη οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων
ἀνδρῶν ἀξιόους ἡμέας ἐποίησας ;» Ὁ δὲ εἶπε· «ᾧ Κροῖσε, ἐπι-

στάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἔδν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρω-
τᾶς ἀνθρωπηῶν πρηγμάτων πέρι. Ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ
μὲν ἔστι ἰδεῖν, τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γὰρ
ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπων προτίθημι. Ἀπασέων
δὲ τῶν ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα ἡ ἑτέρα τῆ ἑτέρῃ
ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρήγμα.

»Οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἀνθρωπος συμφορῇ. Ἐμοὶ δὲ
σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίναται καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀν-
θρώπων· ἐκεῖνο δέ, τὸ εἶρεό με, οὐ κῶ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τε-
λευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλου-
σιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλιγιώτερός ἐστι, εἰ μὴ οἱ
τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον. Σκο-
πέειν ὦν χρῆ παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, καὶ ἀποθήσεται·
πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλθον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε».

33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως ἐχαρίζετο· ὁ δὲ λόγου μιν
ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὅς
τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτήν παντὸς χρήματος ὄραν
ἐκέλευε.

[Ἡ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἄλυν εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἣ
ὁποία ἀνήκει εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῶν
Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου· μετὰ πεισματιώδη δὲ μάχην τῶν
δύο ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀναγκάζεται ὁ Κροῖσος νὰ ὑποχωρήσῃ
εἰς τὰς Σάρδεϊς.]

3. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

(Κεφ. 86-88)

86 Οἱ δὲ Πέρσαι τὰς τε Σάρδεϊς ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώ-
γησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσαρεσκαίδεκα καὶ τεσσαρεσκαίδεκα

ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἑωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. Ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροῖσον τε ἐν πέδῃσι δεδεμένον καὶ δις ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, εἴτε δὴ ἐν νόφ ἔχων ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὄψεσθαι δὴ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καί, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τίς μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιεῖν ταῦτα· τῷ δὲ Κροῖσῳ ἑστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἔόντι τοσοῦτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἶη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσστήναι τοῦτο, ἀνενικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἠσυχίης ἐς τρεῖς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεύσαι τοὺς ἑρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἠναγκάζετο, εἰπεῖν· «Τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἔλθειν». Ὡς δὲ σφί ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Διπαρέοντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δὴ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἶπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποθεθήκοι, τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι ὄλβιους δοκέοντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμιμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἑρμηνέων, τὰ εἶπε Κροῖσος, μεταγόνοντα τε καὶ ἐνώσαντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίη, πρὸς τε τούτοισι δει-

σαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον, ὡς οὐδὲν εἶη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλῆως ἔχον, κελεύειν σθεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιδάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροῖσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

87 Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετάγνωσιν, ὡς ὥρα πάντα μὲν ἄνδρα σθεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβίωσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη, παραστήναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίης τε καὶ νηγεμίης συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταρραγῆναι καὶ ὕσαι ὕδατι λαβροτάτῳ, κατασβεσθῆναί τε τὴν πυρῆν. Οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κύρον, ὡς εἶη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλῆς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιδάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέεσθαι τάδε· «Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστήναι;» Ὁ δὲ εἶπε· «ᾧ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔπραξα τῇ σῆι μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμευτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπαείρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλειον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἄλλὰ ταῦτα δαίμονι κου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι.»

88 Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κύρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε ἐγγυὺς ἐωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε, ἀπεθώμαζέ τε ὁρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκείνον ἐόντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα. — Ἰδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἐτρουρίαν).

(Κεφ. 93-94)

Θώματα ἢ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά γε ⁹³ καὶ ἄλλη χώρα, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμώλου καταφερομένου ψήγματος. Ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἔστι αὐτόθι Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἢ κρηπίς μὲν ἐστὶ λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο σῆμα χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ Ἑλ- ⁹⁴ ληνες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοφάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἑλλησι κατεστεῶσας ἑωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι. Ἄμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρρηνίην ἀποικίσαι, ὧδε περὶ αὐτῶν λέγοντες.

Ἐπὶ βασιλέος Ἄττος τοῦ Μάνεω σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνά τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκεα δίζησθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. Ἐξευρεθῆναι δὴ ὧν τότε καὶ τῶν κύδων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνιέων τὰ εἶδεα πλὴν πεσσῶν· τούτων γὰρ ὧν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκηεῦνται Λυδοί. Ποιέειν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἐτέρην τῶν ἡμερέων παύειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέσιεν σιτία, τὴν δὲ ἐτέρην σιτέεσθαι πανομένους τῶν παιγνιέων. Τοιοῦτῳ τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι.

Ἐπειτέ δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν

πάντων κληρώσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἑωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένη τὸν ἑωυτοῦ παῖδα, τῷ οὐνομα εἶναι Τυρσηγόν. Λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρας καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστὰ ἐπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιος καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε. Ἄντι δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέος τοῦ παιδός, ὅς σφεας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηγούς.

5. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

131 Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρῦεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέροντας, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεοὺς, κατὰ περ οἱ Ἕλληγες, εἶναι. Οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μόνουσι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.

132 Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσησι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἤδε κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῶ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῆσι. Τῶν δὲ ὡς ἂν ἐκάστῃ τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγών

τὸ κτήνος καλεῖ τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τήρηρην μυρσίνη μάλιστα. Ἐωυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μόνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ, ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσησι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλεῖ· ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνε-
ται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήμιον ἐψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποιῆν ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὡν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστεῶς ἐπαείδει θεογονίην, οἴην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαιοιδίην· ἀνευ γὰρ δὴ μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. Ἐπισχῶν δὲ ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

Ἡμέρηρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ 133
ἕκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαίτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέαται ὅλους ὀπτούς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. Σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἀλέσι· καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δαίπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δὲ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἶνον δὲ κάρτα προσκέαται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βουλευέσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλευόνται· καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἦν δὲ μὴ ἄδη, μεττεισί· τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἂν τις δια- 134
γνοίη, εἰ ὅμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἦν δὲ ἡ οὔτερος ὑποδεέστερος ὀλίγω, τὰς παρειὰς φιλέονται. Ἦν δὲ πολλῷ ἢ οὔτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνεῖ τὸν ἕτερον.

- 135 Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἀγχιστα ἐσωτῶν οἰκόντας μετὰ γε ἐσωτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι· ἤμιστα δὲ τοὺς ἐσωτῶν ἐκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἐσωτούς εἶναι ἀνθρώπων μακρῶν τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἐκαστάτω οἰκόντας ἀπὸ ἐσωτῶν κακίστους εἶναι. Ξεῖνικά δὲ νόμια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἐσωτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.
- 136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μῶνα, ἵππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. Πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῆσι γυναιξὶ δίαίταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἵνεκα τοῦτο οὕτω ποιεῖται, ἵνα, ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδεμίαν ἄσπην τῷ πατρὶ προσβάλῃ. Αἰνέω μὲν γυν τοῦτον τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μῆς αἰτίας εἵνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἢν εὐρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χράται.
- 138 Ἄσσα δὲ σφι ποιεῖν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. Αἰσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν ὀφειλοντα καὶ τι ψεῦδος λέγειν. Ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ποταμούς μάλιστα.
- 140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδῶς εἰπεῖν. Τάδε μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθαινότος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσων ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῇ. Μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιόντας· ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῖσι. Κατακηρώσαντες δὲ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῆ κρύπτουσι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΕΥΤΕΡΤΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου.— Ἀπόπειρα τοῦ Ψαμμήτιχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. 1-2)

Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύσης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς, τῆς προαποθανούσης Κύρος αὐτὸς τε μέγα πένθος ἐποιήσατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἤρχε, πένθος ποιέεσθαι. Ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμβύσης Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρώιους ἐνόμιζε, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλαβὼν, τῶν ἤρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε.

Οἱ δ' Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεύσαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρῶτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οὔτινες γενοῖατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γενέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς. Ψαμμήτιχος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποιμνία ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φωνὴν ἰέναι, ἐν στέγγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ

τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφι αἶγας, πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τᾶλλα διαπρήσσεσθαι. Ταῦτα δὲ ἐποίησέν τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμμήτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμεων κνύζημάτων, ἦντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. Τὰ περ ὧν καὶ ἐγένετο.

Ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ εἰσίντι τὰ παιδιά ἀμφοτέρω προσπίπτοντα βεκόδς ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἦσυχος ἦν ὁ ποιμήν, ὡς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότη ἤγαγε τὰ παιδιά κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμμήτιχος ἐπυνθάνετο, οὔτινες ἀνθρώπων βεκόδς τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὔρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιοῦτῳ πρήγματι σταθμησάμενοι Αἰγύπτιοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἐωυτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληγνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμμήτιχος ἐκταμῶν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποιήσατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτῃσι τῇσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου.—Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 4-5, 10-12, 35-36, 78, 80)

- 4 Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἄνθρωπον ἔλεγον Μίνα. Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἔλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἐνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης ἑπτὰ ἡμερῶν ἐστὶ 5 ἀνά τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς χώρας.

Δήλα γάρ τινι καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἑλληνας ναυτίλλονται, ἐστὶ Αἴγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατῦπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύτης μέχρι τριῶν ἡμερῶν πλόου ἐστὶ ἕτερον τοιοῦτο. Αἴγυπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρας τοιῆδε προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρήτην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεκα ὀργυίῃσι ἔσαι. Τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς εὐοῦσαν.

Ταύτης ὦν τῆς χώρας ἡ πολλή, κατὰ περ οἱ ἱρέες ἔλεγον, 10
 ἐδόκειε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἴγυπτίοισι. Τῶν γὰρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαίνεται μοι εἶναι κοτε κόλπος θαλάσσης, ὡσπερ τὰ τε περὶ Ἰλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον, ὡς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλεῖν. Τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νεῖλου, ἐόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι ἐστὶ.

Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρας, Αἴγυπτου δὲ οὐ πρόσω, κόλπος 11
 θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης ἐσεῖχε ἐπ' Αἰθιοπίης, ὁ δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίης ἔφερε ἐπὶ Συρίας. Εἰ ὦν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ βέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει βέαντος τοῦτου ἐκχωσθῆναι ἐντὸς γε δισμυρίων ἐτέων; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαι γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προανασιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἂν χωσθεῖη κόλπος καὶ πολλῶ μέρων ἔτι τοῦτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι καὶ 12
 αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τὴν τε Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχυλία τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι οὖρεσι καὶ

ἄλμην ἐπανθέουσιν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι, καὶ φάμι-
μον μόνον Αἰγύπτου οὖρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ
τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρη ἐούση τὴν Αἴγυπτον προσει-
κέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης
τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ κα-
ταρρηγνυμένην ὥστε ἐούσαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης
κατενηγειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθρο-
τέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην
ἀργιλωδεστέραν τε καὶ ὑπόπετρον ἐούσαν.

35 Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηνυμένων τὸν λόγον, ὅτι πλεῖστα
θωμάσια ἔχει καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώραν
τούτων εἴνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐ-
ρανῷ τῷ κατὰ σφᾶς ἐόντι ἑτεροίῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην
παρεχομένην ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι
ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἡθεὰ τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἰ-
μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴ-
κους ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην
ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κε-
φαλῶν φῶρέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων.

36 Οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυ-
ρῶνται. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς
κεφαλὰς, ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανά-
τους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γε-
νεῖ, τέως ἐξυρημένοι. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θη-
ρίων ἢ δῖαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἢ δῖαιτά
ἔστι. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθῶν ὄλλοι ζῶουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ
ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζῳὴν ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ
ὄλυρών ποιεῦνται σιτία, τὰς ζεῖας μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι
τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσί. Εἶματα τῶν
μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἐκάστῃ. Τῶν

ιστίων τοὺς κρίκους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι Ἑλληγες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μὲν φασὶ ἐπὶ δεξιὰ ποιέειν, Ἑλληγας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἰρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

Ἐν δὲ τῆσι συνουσίησι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ δεῖ- 78
πνου γένωνται, περιφέρει ἀνήρ νεκρὸν ἐν σορῶ ξύλινον, μεμιμη-
μένον ἔς τὰ μάλιστα καὶ γραφῆ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πη-
χυαῖον ἢ δίπηχυν· δεικνὺς δὲ ἐκάστω τῶν συμποτέων λέγει· «Ἐς
τοῦτον ὀρέων πίνε τε καὶ τέρπευ· ἔσεαι γὰρ ἀποθανῶν τοιοῦτος».

Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶνται. 80
Συμφέρονται δὲ τότε Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώ-
τεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἰκοῦσι τῆς ὁδοῦ
καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐπιούσι ἐξ ἕδρης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι
ἄλλοισι οὐδαμοῖσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους
ἐν τῆσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν
χεῖρα.

3. Ἄμασις.

(Κεφ. 177 - 179)

Ἐπ' Ἄμασιος βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ τότε 177
εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ
ἀπὸ τῆς χώρῃς τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι
τὰς ἀπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκομένας. Νόμον τε Αἰγυπτίοισι
τόνδε Ἄμασις ἐστὶ ὁ καταστήσας, ἀποδεικνύει ἕτερος ἐκάστου τῶ
νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν βιοῦται· μὴ δὲ ποιεῦντα

ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζῶην ἰθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαθῶν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκείνοι ἐς αἰεὶ χρέωνται, ἐόντι ἀμώμῳ νόμῳ.

- 178 Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι· τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. Τὸ μὲν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ ὀνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἶδε πόλιές εἰσι αἱ ἰδρυμέναι κοινῇ, Ἴώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλαζομεναί, Δωριέων δὲ Ἑρόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησοῦς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ ἡ Μυτιληναίων μούνη. Τούτων μὲν ἐστὶ τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὐταὶ αἱ πόλιές εἰσι αἱ παρέχουσαι· ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδὲν σφι μετεδὸν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἰγινῆται ἐπὶ ἑωυτῶν ἰδρύσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἑρῆς καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος.

- 179 Ἦν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. Εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νεῖλου ἀπίκοιτο, χρῆν ὁμόσαι μὴ μὲν ἐκόντα ἔλθειν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωθικόν· ἢ εἰ μὴ γε οἶά τε εἶη πρὸς ἀνέμους ἀντίλους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναίοισι δὲ Ἄμασις φιλόττητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΘΑΛΕΙΑ

[Ὁ Καμβύσης νικᾷ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμᾶσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλούσιον — πόλιν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῆ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Μέμφιν· πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κυριεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αἰχμάλωτον.]

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14 - 15)

Ἡμέρη δὲ δεκάτη, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14
Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων
Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι
Αἰγυπτίοισι διεπειράτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέων τοιάδε· στείλας
αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθήτη δουλητῆ ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν
ὕδρηιον, συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν
πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέως. Ὡς δὲ βοῆ τε καὶ
κλαυθμῶ παρήισαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι
πάντες ἀνεβῶν τε καὶ ἀντέκλαιον ὀρέοντες τὰ τέκνα κεκακω-
μένα, ὁ δὲ Ψαμμήνιτος προῖδὼν καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερα αὐτοῦ τὸν παῖδα
ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίω τὴν αὐτὴν ἡλικίην
ἐχόντων, τοὺς τε ἀυχένας κάλῳ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκε-
χαλινωμένους. Ἦγοντο δὲ ποινήν τείσοντες Μυτιληναίων τοῖσι
ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί· ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασι-

λήμιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. Ὁ δὲ ἰδὼν παρεξιώντας καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ θεινὰ ποιούντων, τωὐτὸ ἐποίησε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἀνδρα ἀπηλικέστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμηνίτον τε τὸν Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμηνίτιος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἑταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν. Ἦσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἳ τὸ ποιούμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσήμαινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιούμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε· «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμηνίτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὀρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα οὔτε ἀνέθωσας οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας;» Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «ᾠ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκίρια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαεῖν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρύων, ὅς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσῶν ἐς πτωχήν ἄπικται ἐπὶ γήραος οὐδῶ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εὖ δοκέειν οἳ εἰρησθαι. Λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων δακρῦειν μὲν Κροῖσον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον), δακρῦειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῶ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἰκτόν τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τὸν τε αὐτοῦ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ' ἑωυτόν.

15 Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὖρον οἳ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα ἀλλὰ

πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲ Ψαμμίνητον ἀναστήσαντες ἤγον παρὰ Καμβύσεα· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαίτατο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39-43)

Καμβύσεω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο καὶ 39
Λακεδαιμόνιοι στρατηγὴν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεια τὸν Αἰά-
κεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχων δὲ ξεινίην Ἀμασί, τῇ
Αἰγύπτου βασιλεΐ, συνεθήκατο πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος
ἄλλα παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτους
τὰ πρήγματα ἠῤῥξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν
ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρει
εὐτυχέως. Ἐκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους το-
ξότας. Ἐφερε δὲ καὶ ἤγε πάντας, διακρίνων οὐδένα· τῇ γὰρ φίλῳ
ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λα-
βῶν. Συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς
ἠπείρου ἄσπεα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους πανστρατιῇ βωθέοντας
Μιλησίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ τει-
χος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὄρωξαν.

Καὶ κως τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ 40
ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. Πολλῶ δὲ ἔτι πλευνός οἱ εὐ-
τυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον·
«Ἀμασις Πολυκράτει ὧδε λέγει. Ἡδὴ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα
φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἱ σοὶ μεγάλα εὐτυχία
οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν. Καὶ κως
βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μὲν τι εὐτυχέειν τῶν
πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα
ἐναλλάξ πρήσσω ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα. Οὐδένα γάρ κω λόγῳ

οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποιήσον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδ᾽· φροντίσας, τὸ ἂν εὕρης ἐόν τοι πλείστου ἄξιον καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένη μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλλήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅπως μηκέτι ἤξει ἐς ἀνθρώπους. Ἦν τε μὴ ἐναλλάξ ἤδη τῷπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῆσι πάθῃσι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένη ἀέσο».

41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης καὶ νόψ λαβὼν, ὡς οἱ εὐ ὑπετίθετο Ἄμασις, ἐδίξητο, ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσθηθεῖν ἀπολομένη τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὔρισκε τόδ᾽· ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρει, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποίησε τοιάδ᾽· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέθη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλῶν ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλευε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχράτο.

42 Πέμπτη δὲ ἦ ἕκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι· ἀνὴρ ἄλιεὺς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἤξιόν μιν Πολυκράτει· δῶρον δοθῆναι· φέρων δὲ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἔλθειν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδουὺς τὸν ἰχθύν· «Ἔ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἔλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίστος, ἀλλὰ μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὲ μιν φέρων δίδωμι». Ὁ δὲ ἤσθεις τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε· «Κάρτα τε εὐ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλόη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν». Ὁ μὲν δὲ ἄλιεὺς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦγε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὕρισκουσι ἐν τῇ νηδί αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγίδα. Ὡς δὲ εἰδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκρά-

τα, διδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον, ὅτι τὸν τρόπον εὗρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσήλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἶά μιν καταλαβήκεις, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκρά- 43
 τεος ἦκον ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσει τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπων ἀνθρω-
 πον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρῆγματος καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευ-
 τήσιν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὅς καί, τὰ ἀπο-
 βάλλει, εὕρισκει. Πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη
 τὴν ξεινίην. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίησε, ἵνα μὴ συντυχίης δει-
 νῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεια καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε
 τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαίσθημα τοῦ Ἄμασιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυ-
 κράτης βραδύτερον — τὸ 522 — ἐπέστη σκληρὸν θάνατον· συλληφθεὶς
 δολίως ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατραπόου Ὁροίτου ἐφρονεῦθη ἀνακρεμασθεὶς
 ἐπὶ σταυροῦ.]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

[Ὁ Ἄρισταγόρας, ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου, παραζητηθεὶς ἀπὸ τὸν πενθερόν του Ἰστιαίων ἐξεγείρει τὰς Ἴωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δ' ἔρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὰ ζήτησιν βοήθειαν.]

1. Ὁ Ἄρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49-51)

- 49 Ἀπικνέεται ὧν ὁ Ἄρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομένηος ἔχοντος τὴν ἀρχὴν τῇ δὴ ἐς λόγους ἦτε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων γάλκσον πίνακα, ἐν τῇ γῆς ἀπάσης περίοδος ἐνετέμνητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἄρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε:

«Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξις· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα· Ἴώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῃ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν ὧν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἀνδρας ὁμαίμονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἐστί· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἡ τε μάχη αὐτῶν ἐστι τοιγάρδε.

τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρθασίας ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι οὕτω εὐπετέες χειρωθή-
ναί εἰσι.

» Ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπειρον ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔπειτα δὲ ἄργυρος καὶ χαλκός καὶ ἐσθῆς ποικίλη καὶ ὑποζύγιά τε καὶ ἀνδράποδα τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. Κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἴωνων μὲν τῶνδε οἶδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώραν ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες. Δεικνύς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετυμημένην.

« Λυδῶν δέ », ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, « οἶδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἡῶ, πολυπροβατώτατοί τε ἐόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπώτατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κιλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἦδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τάλαντα βασιλεῖ τὸν ἐπέτεον φόρον ἐπιτελέουσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἐόντες πολυπρόδατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώραν τήνδε ἔχοντες. Ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἦδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σούσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας διαίταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαυτά εἰσι· ἐλόγτες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἦδη τῷ Διὶ πλοῦτου πέρι ἐρίζετε.

» Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὖρων σμικρῶν χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρὸς τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργεῖους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν παρέχον δὲ τῆς Ἀσίας πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε ; »

50 Ἄρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοῖσδε·
 «ᾧ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ὑποκρινέε-
 σθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἤλασαν· ἐπειτε δὲ ἡ κυρὴ ἡμέρη ἐγέ-
 νετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἶρετο ὁ Κλεο-
 μένης τὸν Ἄρισταγόρην, ὁκόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώ-
 νων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλέα. Ὁ δὲ Ἄρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐὼν σο-
 φὸς καὶ διαβάλλων ἐκείνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν
 μὴ λέγειν τὸ ἐόν, βουλούμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν
 Ἀσίην, λέγει δ' ὧν τριῶν μηνῶν φάς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ
 ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἄρισταγόρης ὄρμητο λέ-
 γειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «ᾧ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ
 Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐπέα λέγεις Λα-
 κεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν
 ἀγαγεῖν».

51 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦγε ἐς τὰ οἰκία· ὁ δὲ Ἄρι-
 σταγόρης λαβὼν ἱκετηρίην ἦγε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ
 ἔσω ἅτε ἱκετεύων ἐπακουσάει ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα
 τὸ παιδίον προσεστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὖ-
 νομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μόνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὼν ἐτέων
 ὀκτὼ ἢ ἑννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βού-
 λεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἶνεκα. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἄριστα-
 γόρης ἤρχετο ἐκ δέκα τάλαντων ὑπισχνοῦμενος, ἦν οἱ ἐπιτελέσει
 τῶν ἐδέετο. Ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρή-
 μασι ὑπερβάλλον ὁ Ἄρισταγόρης, ἐς ὃ πεντήκοντά τε τάλαντα
 ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ἠδ᾽ ἄξατο· «Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεί-
 νος, ἦν μὴ ἀποστάς ἦς». Ὁ τε δὴ Κλεομένης ἤσθεις τοῦ παιδίου
 τῇ παραινέσει ἦγε ἐς ἕτερον οἶκημα, καὶ ὁ Ἄρισταγόρης ἀπαλλάσ-
 σετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλέον
 εἶτι σημηναὶ περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.— Ἐκστρατεία τῶν Ἴωνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

(Κεφ. 97, 99-103, 105)

Ἀπελαινόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρας ἐκ τῆς Σπάρτης ἦγε ἐς 97 τὰς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρας ταῦτα ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἶησαν. Ταῦτά τε δὴ ἔλεγε καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἶη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο, οἷα κάρτα θεόμενος, ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μόνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὐταὶ δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρας δέ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπῆκοντο εἴκοσι 99 νηυσί, ἅμα ἀγρόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρήσαν, ἐποιέετο στρατηγὴν ὁ Ἀρισταγόρας ἐς Σάρδεις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγὸς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωυτοῦ τε ἀδελφὸν Χαροπίνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἐρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα μὲν 100 κατέλιπον ἐν Κορησσῷ τῆς Ἐφεσῆς, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι δὲ παρὰ πο-

ταμὸν Καύστριον, ἐνθεῦτεν ἐπέιτε ὑπερβάντες τὸν Τρωῶλον ἀπίκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιθέντος, αἰρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τὰλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἄρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

- 101 Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. Ἦσαν ἐν τῆσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. Τούτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστει πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνήσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τρωῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἑρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ ἐς θάλασσαν· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἴωνες ὀρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῶ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δαίσαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τρωῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

- 102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρῆς θεοῦ Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλληνισι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβώθεον τοῖσι Λυδοῖσι. Καὶ κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὐρίσκουσι, ἐπίμενοι δὲ κατὰ στίβον αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἐσώθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδαα στρατηγέοντα Ἑρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιορκότα καὶ ὑπὸ Σιω-

νίδεω τοῦ Κηρίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλεις.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ 103 παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεσομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρῳ οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσσαν τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλεις πάσας τὰς ταύτη ὑπ' ἑωυτοῖσι ἐποιήσαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ ἡ Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλεῖ δὲ Δαρεῖω ὡς ἐξηγγέλθη Σάρδις ἀλούσας ἐμπεπερῆ- 105 σθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἴωνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἴωνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα οἰστὸν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπειναι, καὶ μιν ἐς τὸν ἡέρα βάλλοντα εἰπεῖν «ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι»· εἶπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων δαίπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρίς ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

BIBLION EKTON

ΕΡΑΤΩ

1. "Αλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.
— Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)

- 6 Συστραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν ποιήσαντες
στρατόπεδον ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τάλλα πολίσματα περὶ
7 ἐλάσσοτος ποιησάμενοι. Ἰωσι δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα ἔδοξε πε-
ζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσησι, ἀλλὰ τὰ τείχεα
ρύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν ὑπολειπομένους
μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας δὲ συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην
ἐς Λάδην προναυμαχῆσοντας Μιλήτου· ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος
σμηκρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη.
- 18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπεῖτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰωνας, τὴν
Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσοντες
τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέουσι κατ'
ἄκρης ἕκτω ἔτει ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· καὶ ἦν-
20 δραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλη-
σίων ἦγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐδὲν
ἄλλο ποιήσας κατοίκησε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσει, ἐν
Ἄμπῃ πόλει, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς θάλασσαν
21 ἐξίει. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου
άλωσι τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῆ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα
Μιλήτου ἄλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον,

καὶ ἐξημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκίηια κατὰ χιλίησι δρα-
χμῆσι, καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μίλητον, 31
τῷ δευτέρῳ ἔτει ὡς ἀνέπλωσε, αἰρέει εὐπετέως τὰς νήσους τὰς
πρὸς τῇ ἠπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον. Αἴρεον
δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας. Ταῦτά τε δὴ ἐποίηεν 32
καὶ τὰς πόλιας ἐνεπέμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱραῖσι. Οὕτω δὴ τὸ
τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ Λυδῶν, οἷς δὲ
ἐπεξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ ἐπ' 33
ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἴρεε πάντα· τὰ γὰρ ἐπὶ
δεξιὰ αὐτοῖσι Πέρσησι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἠπειρον. Εἰσὶ
δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χώραι τοῦ Ἑλλησπόντου αἶδε, Χερσόνησός τε,
ἐν τῇ πόλιες συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος καὶ τὰ τεύχεα τὰ ἐπὶ
Θρηίκης καὶ Σηλυμβρόη τε καὶ Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, μεταπεμφάμενος ἀγ- 42
γέλους ἐκ τῶν πολλῶν συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας ἠνάγκασε
ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ ἀλλήλους φερόιεν τε καὶ
ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιέειν καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας
κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια,
κατὰ δὴ τούτους μετρήσας φόρους ἔταξε ἐκάστοισι, οἳ κατὰ χώ-
ρην διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ,
ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρνεος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταῦτά,
τὰ καὶ πρότερον εἶχον. Καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43-45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν ἐκ 43
βασιλέος, Μαρδόνιος ὁ Γωθρῶεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν

πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος πολλὸν δὲ ναυτικόν. Ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπειτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῆσι ἄλλησι νηυσί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἤγον ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον. Ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη ἐς τὰς πόλεις. Ταῦτα δὲ ποιήσας ἡπείγετο ἐς τὸν Ἑλλησποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρήματα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῆσι νηυσὶ τὸν Ἑλλησποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

- 44 Αὐταὶ μὲν ὧν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου· ἀτὰρ ἐν νόμῳ ἔχοντες ὅσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πόλιων, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νηυσὶ θαλάσσι οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτίσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἡπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὀρμώμενοι τὸν Ἄθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσὼν δὲ σφι περιπλέωσι βορέης ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης εὐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἠπιστάτο καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ ῥίγει.

- 45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε, Μαρδόνιῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρύγοι Θρήικες ἐπεχειρήσαν· καὶ σφῶν πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον

δὲ αὐτὸν τραυματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλосύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεφάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἄθων. Οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσχροῦς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνους κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94-97, 100-103, 105-117, 119-120)

α') Πλοῦς τοῦ περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.— Ἄλωσις τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94-97, 100-101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν δὴ φλαύρως ⁹⁴ πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ στρατηγούς ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δατὴν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνεα, τὸν Ἀρταφέρνεος παῖδα, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι παρὰ ⁹⁵ βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδῖον, ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ἐνθαῦτα στρατοπεδευόμενοι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαγωγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροισι Δαρεῖος ἐτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας καὶ τὸν πεζὸν

στρατὸν ἐσθιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἑξακοσίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἴωνίην. Ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἠπειρον εἶχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης, ἀλλ' ἐκ Σάμου ὀρμώμενοι παρὰ τε Ἴκαρον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, θείσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τρίτῳ πρότερον ἔτει ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κοιμίδην μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε. πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπαίχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὖρεα οἶχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρά καὶ τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγγοντο.

97 Ἐν φ' δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίεον, οἱ Δῆλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἶχοντο φεύγοντες ἐς Τήνον. Τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεύουσας ὁ Δάτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ· αὐτὸς δὲ πυθόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δῆλιοι, πέμπων κήρυκα ἠγγόρευέ σφι τάδε· «Ἄνδρες ἱεοί, τί φεύγοντες οἴχεσθε οὐκ ἐπιτήδεα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; Ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλείας ὧδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώραν μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς. Νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιθανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

100 Δάτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας. Ἐρετριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας

ἐπιπλεύσαν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοήθους γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπέειπαν τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἵπποδοτέων Χαλκιδέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωροὺς. Τῶν δὲ Ἑρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἳ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἳ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω αἴσασθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθὼν δὲ τούτων ἑκάτερα, ὡς εἶχε, Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἑρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἳ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνη συμβουλευσαντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν ἔσωζον σφέας αὐτούς· οἳ 101 δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἑρετρικῆς χώρας κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. Οἳ δὲ Ἑρετριεὺς ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλὴν· εἴ κως δὲ διαφυλάξειαν τὰ τείχεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπειτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος ἔπιπτον ἐπὶ ἕξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ Φύλαγρος ὁ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδούσι τοῖσι Πέρσησι. Οἳ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠνδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν. — Προπαρασκευαί τῶν Ἀθηναίων πρὸς μάχην. — Μιλτιάδης.

(102 - 103, 105 - 109)

- 102 Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας ἔπλεον εἰς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπείγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτά τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριάς ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεύτατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίης, εἰς τοῦτό
- 103 σφι κατηγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβώθηον καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Μαραθῶνα. Ἦγον δὲ σφεας στρατηγῶν δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στρησαγόρευ κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηναίων Πεισιστράτον τὸν Ἰπποκράτους. Οὗτος δὴ ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγηε Ἀθηναίων.
- 105 Καὶ πρῶτα μὲν ἔόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγῶν ἀποπέμπουσι εἰς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετώντα. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· «ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμέων δέοντα σφίσι βοηθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλησι δουλοσύνη περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρετριά τε ἠνδραπέδισται καὶ πόλις λογίμῃ ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα».
- 106 Ὁ μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἕαδε μὲν βοηθεῖν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιεῖν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἵσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν μὴ οὐ πλήρους

έόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μὲν νῦν τὴν πανσέληνον ἔμενον, 107
 τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἴππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν
 Μαραθῶνα. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένει Ἡρακλέος
 ἐπῆλθον βωθέοντες Πλαταιέες πανδημεί· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκε-
 σαν σφέας αὐτοῖς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους
 ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνούς ἤδη ἀναραιρέατο.

Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνώμαι, 108
 τῶν μὲν οὐκ ἐόντων συμβαλεῖν (ὀλίγους γὰρ εἶναι) στρατιῇ τῇ
 Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδew κελευόντων. Ὡς δὲ δίχα τε ἐγί-
 νοντο καὶ ἐνίκα ἡ χεῖρων τῶν γνωμῶν, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἐνδέ-
 κατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμφ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχεῖν
 (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο
 τοῖσι στρατηγοῖσι)—ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφι-
 δναῖος—, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἡ καταδουλώσαι Ἀθήνας ἢ 109
 ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώ-
 πων βίον, οἷον οὐδὲ Ἀρμύδιός τε καὶ Ἀριστογαίτων. Νῦν γὰρ
 δῆ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ
 ἦν μὲν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται πα-
 ραδεδωμένοι Ἴππίῃ, ἦν δὲ περιγένηται αὐτῇ ἡ πόλις, οἷα τέ ἐστι
 πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλιων γενέσθαι. Κῶς ὦν δῆ ταῦτα οἰά-
 τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τοι τούτων ἀνίκει τῶν πρηγγμά-
 των τὸ κύρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσω. Ἡμέων τῶν στρατη-
 γῶν ἐόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνώμαι, τῶν μὲν κελευόντων
 συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἦν μὲν νῦν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαι τινα
 στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα,
 ὥστε μηδίσαι· ἦν δὲ συμβάλωμεν, πρὶν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων
 μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἰοί τέ εἶμεν πε-
 ριγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ
 σέο ἤρτηται· ἦν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἔστι τοι πατρίς τε

ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἦν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔλη, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ ἐναντία».

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτάται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν.

γ') Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490).

(Κεφ. 110-117, 119-120)

- 110 Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἢ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἐκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανήν τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὔτι κω συμβολὴν ἐποιεέτο, πρὶν γε δὴ
- 111 αὐτοῦ πρυτανήν ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιήλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες· τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρεος ἠγγέτο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος τότε εἶχε οὔτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν. Ἦγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἠριθμείοντο, αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων ἐς τὰς πανηγύριαις τὰς ἐν τῆσι πεντητηρίσι γινόμενας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγένετο τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῇ Μηδικῇ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγένετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἔρρωτο πλήθει.
- 112 Ὡς δὲ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγένετο καλὰ, ἐνθαῦτα, ὡς ἀπέβησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἔεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἢ ὀκτώ.

Οἱ δὲ Πέρσαι ὀρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξιόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρίην, ὀρέοντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. Ταῦτα μὲν νυν οἱ βάρβαροι κατεΐκαζον· Ἀθηναῖοι δέ, ἐπεὶ τε ἀθρόοι προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὀρέοντες καὶ ἄνδρας τοὺς ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλήσι καὶ τὸ οὐνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκούσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός. Καὶ 113
τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιῆες. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσησι εἶποντο κόπτοντες, ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι πῦρ τε αἴτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο 114
μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλειος ὁ Θρασύλειω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοί.

Ἐπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθη- 115
ναῖοι· τῆσι δὲ λοιπῆσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαθόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. Αἰτίη δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκιμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι

- 116 Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῆσι νηυσί. Οὗτοι μὲν δὲ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ποδῶν εἶχον, ἐβώθηον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔφθησάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἢ τοὺς βάρβαρους ἦκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπικόμενοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῃ Ἡρακλείῳ τῇ ἐν Κυνοσάργει. Οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχέυσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνεήκοντα καὶ δύο.
- 119 Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἠνδραποδισμένους Δαίτις τε καὶ Ἀρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλείοντες, ἀνήγαγον ἐς Σούσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριέας, ἐνειχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων· ἐπεῖτε δὲ εἶδέ σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἐωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἐωυτῷ ἔοντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφεας τῆς Κισσίας χώρας κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἐωυτοῦ, τῇ οὐνομά ἐστι Ἀρδέρικκα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βασιλεὺς, οἱ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώραν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε οὕτω.
- 120 Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχιλίοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἱμεύοντο ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. Μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.

BIBLION EBΔOMON

ΠΟΛΥΜΝΙΑ

[^ο Δαρειός μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἤρρισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νέαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦ ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ξέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθη, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεϊς μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του διευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλλησπόντον, ὅπου εἶχε συναθροισθῆ καὶ ὄλος ὁ στόλος.]

Ἄπο περσικὸς στρατὸς διαβάς τὸν Ἑλλησπόντον μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, ὅπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἶχε φθάσει καὶ ὁ στόλος. Ἐδῶ ὁ Ξέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν του καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ εὐρέθη ἐν ἑκατομμύριον ἑπτακόσισι χιλιάδαι, καὶ τοῦ ἵππικοῦ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἑπτὰ, καὶ τῶν φορητῶν καὶ ἱππαιγῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]

1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατὸν.— Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100-105)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἠριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἐπεθύμησε αὐτὸς σφραγίσαι διεξελάσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίησε τοῦτο, καὶ διεξελάνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἑκάστῳ ἐπυνθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἔξ ἐσχάτων ἐς

ἔσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποιήτο, τῶν νεῶν κατελιυσθεισῶν ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἔζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσῇ καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρήρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας ὁμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχεον, τὰς πρήρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. Ὁ δ' ἐντὸς τῶν προφρέων πλέων ἐθηέετο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

101 Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατεύμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ' αὐτὸν εἶρετο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοι σε ἡδὺ ἐστί εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἰς Ἑλληγν τε καί, ὡς ἐγὼ πυθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὐτ' ἐλαχίστης οὐτ' ἀσθενεστάτης. Νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἑλληνες ὑπομενεύουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντες ἄνθρωποι συλληχθειήσαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομείναι, μὴ ἐόντες ἄρθμοι. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι». Ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθείῃ χρῆσωμαι πρὸς σὲ ἢ ἡδονῇ;». Ὁ δὲ μιν ἀληθείῃ χρῆσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

102 Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείῃ χρῆσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, ἴσθι, ὅτι τῇ Ἑλλάδι πενήτη μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἀρετῇ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἢ Ἑλλάς τὴν τε πενήτην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νυν πάντας Ἑλληνας τοὺς περὶ ἐκείνου τοὺς Δωρι-

κοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούτου
 τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μόνων, πρῶτα μὲν ὅτι
 οὐκ ἔστι ὅπως σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ
 Ἑλλάδι, αὐτίς δὲ ὡς ἀντιώσονται τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι
 Ἕλληνας πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀριθμοῦ δὲ πέρι μὴ πύθη,
 ὅσοι τινὲς ἐόντες ταῦτα ποιέειν οἰοί τέ εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῳσι
 ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχήσονται τοι, ἦν τε ἐλάσσονες
 τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες».

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάρητε, οἷον ἐφθέγ- 103
 ξο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσσηδε μαχήσεσθαι. Κῶς ἂν
 δυναίατο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἐόντες γε
 ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ το-
 σῷδε ἀντιστήναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκαστον γινόμεθα
 ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. Ὑπὸ μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρ-
 χόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίαιτ' ἂν, δειμαίνοντες τοῦ-
 τον, καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνονες, καὶ ἴοιεν ἀναγκαζό-
 μενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες· ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ
 ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποιέοιεν τούτων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ
 ἀνισωθέντας πλήθει χαλεπῶς ἂν Ἕλληνας Πέρσῃσι μούνοισι μά-
 χεσθαι».

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· «ὦ βασιλεῦ, ἀρχίθην ἠπιστά- 104
 μην, ὅτι ἀληθείῃ χρώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. Σὺ δὲ ἐπεὶ ἠγάγ-
 κασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κατή-
 κοντα Σπαρτιήτησι. Καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστορ-
 γῶς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεαι, οἱ με τιμὴν τε καὶ γέρεα
 ἀπελόμενοι πατρώια ἄπολιν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι, πατήρ
 δὲ σοὺς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε. Οὐκ ὦν οἶκός
 ἔστι ἄνδρα τὸν σάφρονα εὖνοιαν φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ
 στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἓνα μαχόμενοι
 οὐδαμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἀλέες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάν-

των. Ἐλεύθεροι γὰρ ἐόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔπεισι γὰρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδευμαίνουσι πολλῶν ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἂν ἐκείνος ἀνώγει· ἀνώγει δὲ τωὺτὸ αἰεὶ, οὐκ ἔων φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένον-
τας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπέλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι
ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τᾶλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπὸν· νῦν δὲ
ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ».

105 Ὅ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε
καὶ οὐκ ἐποιήσατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπε-
πέμψατο.

[Ἀπὸ τὸν Δοριέσκον ὁ Ξέρξης ἐξακολουθεῖ τὴν διὰ τῆς Θοράκης
πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἕλληνες κατανοήσαντες τὸν ἐπικρε-
μᾶμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνῆλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ
Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ
τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἢ πρὸς τὰ πρόσω πορεία
τοῦ Ξέρξου, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εἰσβάλει διὰ τῆς Θεσσαλίας
εἰς τὴν Μαίδα χώραν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ ὅλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς
τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

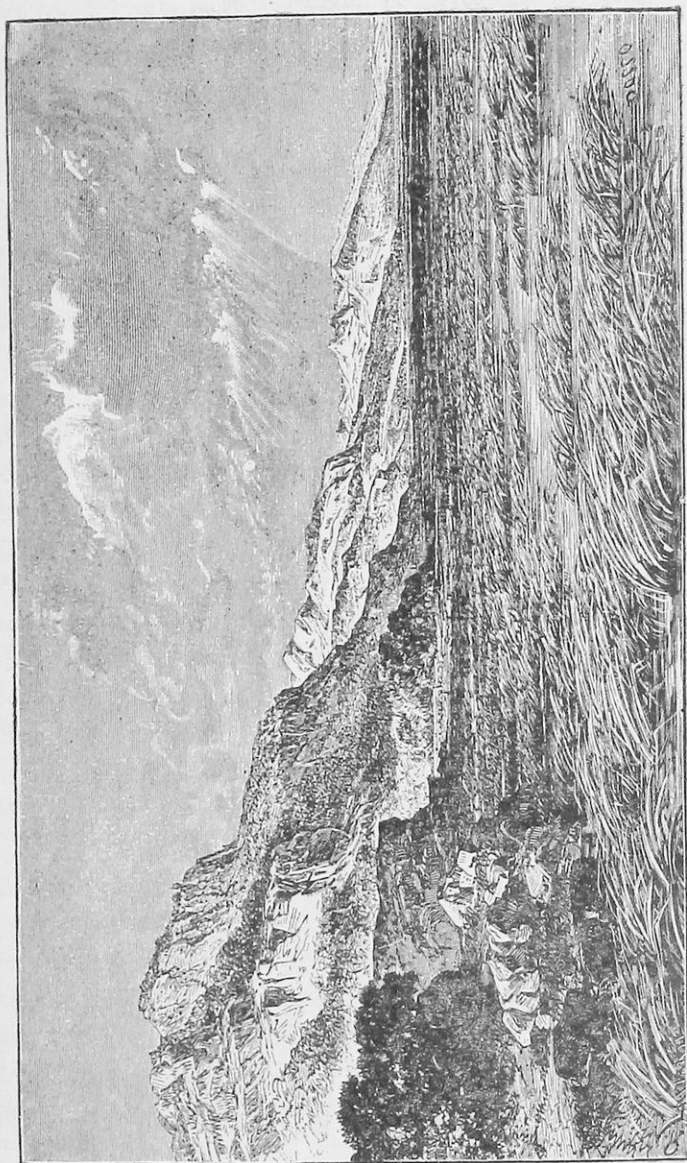
2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480).

(Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201 - 209)

201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν
τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ καλέεσθαι δὲ ὁ χῶρος
οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν

Θερμοπύλαι

ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μὲν νυν ἐκά-
τεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βο-
ρέην ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχίνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νό-
τον καὶ μεσαμβρίην φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

202 Ἦσαν δὲ οἷδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσῃ ἐν τούτῳ
τῷ χώρῳ· Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὀπλίται καὶ Τεγεαητέων
καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς
Ἀρκαδίας εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας χί-
λιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ
ἀπὸ Φλειοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. Οὗτοι μὲν
ἀπὸ Πελοποννήσου παρήσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτα-
203 κόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. Πρὸς τούτοισι ἐπίκλητοι ἐγέν-
νοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι.
Αὐτοὶ γὰρ σφεας οἱ Ἕλληνας ἐπεκαλέσαντο λέγοντες δι' ἀγγέ-
λων, ὡς αὐτοὶ μὲν ἦκυοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν
συμμάχων προσδόκιμοι· πᾶσαν εἶεν ἡμέρην, ἢ θάλασσά τε σφι εἴη
ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρομένη καὶ Αἰγινητέων καὶ
τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφι εἴη δεινὸν οὐδέν·
οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἀνθρωπον·
εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινο-
μένη οὐ συνεμίχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτῶν μέγιστα· ὀφείλειν
ᾧν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν.
Οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβόθον ἐς τὴν Τρηχίνα.

204 Τούτοισι ἦσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιν ἐκά-
στων, ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος
ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδω, κτησά-
205 μενος τὴν βασιλείην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκῆτου. Οὗτος ὁ Λεω-
νίδης τότε ἦγε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κα-
τεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες. Παρα-
λαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος

εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεωντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἵνε-
 κεν τούτους σπουδῆν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούρους Ἑλλήνων πα-
 ραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγορήτο μηδίσειν παρεκάλεε
 ὦν ἐς τὸν πόλεμον θέλων εἰδέναι, εἴτε συμπέμφουσι εἴτε καὶ ἀπε-
 ρέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα
 φρονέοντες ἔπεμπον.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρῶτους ἀπέπεμφαν Σπαρ- 206
 τιῆται, ἵνα τούτους ὀρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται
 μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίωσι, ἣν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομέ-
 νους· μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδῶν, ἔμελλον ὀρτάσαν-
 τες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ τάχος βωθῆειν
 πανδημεί. Ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ
 ἕτερα τοιαῦτα ποιήσειν ἦν γὰρ κατὰ τῷδ' Ὀλυμπιάς τούτοις
 τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω
 διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς προ-
 δρόμους.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσειν· οἱ δὲ ἐν Θερμοπύ- 207
 λῃσι Ἑλληγες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης,
 καταρρωδέοντες ἐβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μὲν νυν ἄλ-
 λοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον τὸν
 Ἴσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν
 περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο
 πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις κελεύοντάς σφι ἐπιβωθῆειν, ὡς
 ἐόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἱπ- 208
 πέα ιδέσθαι, δόκοσι εἰσὶ καὶ ὅ τι ποιείειν ἀκηκόεε γὰρ ἔτι ἐὼν
 ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἀλισμένη εἶη ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγῃ, καὶ τοὺς
 ἡγεμόνας, ὡς εἶησαν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Λεωνίδης, ἐὼν γένος
 Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον,
 ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ

ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἐκέετο. Ἐτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. Ταῦτα δὴ θεεύμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. Μαθῶν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυνε ὀπίσω κατ' ἠσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς· ἀπελθὼν τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τά περ ὀπώπεε πάντα.

- 209 Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐόν, ὅτι παρεσκευάζοντο ὡς ἀπολεόμενοι τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάργητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῇ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιούμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· «Ἦκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθου λέγοντα, τῇ περ ὤρων ἐκδησόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. Ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. Ἐπίστασο δὲ ὅτι, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιληίην τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλληνισι προσφέρειαι καὶ ἄνδρας ἀρίστους». Κάρτα τε δὴ ἀπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὄντινα τρόπον τοσοῦτοι ἐόντες τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχήσονται. Ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστη, ἦν μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην.

β') Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενωῷ.

(Κεφ. 210 - 212)

Ξέρξης τέσσερας μὲν δὴ παρεξήκει ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφεας ²¹⁰
 ἀποδρήσεσθαι· πέμπτη δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλὰ οἱ ἐφαί-
 νοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρωόμενοι μένειν, πέμπει ἐπ'
 αὐτοὺς Μῆδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεῖς, ἐντειλάμενός σφεας
 ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμε-
 νοι ἐς τοὺς Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσῆ-
 σαν, καὶ οὐκ ἀπήλαυνον, καίπερ μεγάλως προσπταίνοντες. Δῆλον
 δ' ἐποίηεν παντὶ τεφ οὐκ ἦκιστα αὐτῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν
 ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρας.

Ἐπεῖτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν ²¹¹
 ὑπεξήρισαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήρισαν, τοὺς ἀθανάτους
 ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἦρχε Ἰδάρνης, ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως
 κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέσμιγον τοῖσι Ἑλλησι,
 οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά,
 ἅτε ἐν στεينوπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισι
 χρωόμενοι ἤπερ οἱ Ἑλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρήσασθαι.
 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι
 ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καί, ὅπως ἐντρέ-
 ψειαν τὰ νῶτα, ἄλλες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρβαροι ὀρέοντες
 φεύγοντας βοῆ τε καὶ πατάγῳ ἐπήρισαν· οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμε-
 νοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ
 κατέβαλλον πλήθει ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἔπιπτον δὲ καὶ
 αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνάετο
 παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα
 καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλαυνον ὀπίσω.

- 212 Ἐν ταύτησι τῆσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλεῖα θηγούμενον τρεῖς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δεῖσαντα περὶ τῆ στρατιῆ. Τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο, τῆ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἴους τε ἔσεσθαι ἔτι χειρας ἀνταεῖρασθαι συνέβαλλον. Οἱ δὲ Ἕλληγες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκίων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν φυλάζοντες τὴν ἀτραπὸν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῆ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαυον.

γ') Προδοσία τοῦ Ἐφιάλτου.

(Κεφ. 213, 215-218)

- 213 Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος, ὃ τι χρήσῃται τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάτης ὁ Εὐρυδῆμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἠλθέ οἱ ἐς λόγους· ὃς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκεῖν οἴσεσθαι ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὖρος φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ ὑπομείναντας Ἕλλήνων. Ὑστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνῳ δὲ ὕστερον (κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου.
- 215 Ἐέρξης δέ, ἐπεὶ οἱ ἤρесе, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρῆς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης· ὠρμέατο δὲ περὶ λύχων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἐξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὅτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχεϊ τὴν ἐσβολὴν ἦσαν ἐν σκέπη

τοῦ πολέμου· ἐκ τόσου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστή Μη-
λιῦσι.

Ἔχει δὲ ὧδε ἡ ἀτραπὸς αὐτῆ· ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἄσω- 216
ποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος βέοντος, οὐνομα δὲ τῷ οὔρει
τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τωὐτὸ κέεται, Ἄνόπαια· τείνει δὲ ἡ Ἄνό-
παια αὐτῆ κατὰ βράχιν τοῦ οὔρεος, λήγει δὲ κατὰ Ἄλπηρὸν
πόλιν, πρώτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων. Κατὰ 217
ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἄσωπὸν διαβάντες, ἐπο-
ρεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὔρεα τὰ Οἰταίων,
ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. Ἡὼς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγέν-
οντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύ-
λασσαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὀπλίται,
βυόμενοι τε τὴν σφετέρην χώραν καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπὸν.
Ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἰρηται· τὴν δὲ διὰ
τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ
ἐφύλασσαν.

Ἐμαθον δὲ σφεας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεθηκότας· ἀναβαίνον- 218
τες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος πᾶν ἐν δρυῶν ἐπίπλεον.
Ἦν μὲν δὴ νηνεμῆ, φόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἶκος ἦν
φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσί, ἀνά τε ἔδραμιον οἱ Φωκέες
καὶ ἐνέδυνον τὰ ὄπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρήσαν. Ὡς δὲ
εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὄπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι
γὰρ οὐδὲν σφι φανήσεσθαι ἀντίξρον ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα
Ἰθάρνης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἵ-
ρετο Ἐπιάλτην, ὀποδαπὸς εἶη ὁ στρατός, πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως
διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο
τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσι τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ
τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν
ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα
ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ἰθάρνεα Πέρσαι Φωκέων

μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὖρος κατὰ τάχος.

δ') Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπὴ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219-222)

219 Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἡρώσφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν οἱ ἐξαγγελιαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβουλευόντο οἱ Ἕλληνες, καὶ σφρων ἐσχίζοντο αἱ γνώμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

220 Λέγεται δὲ καί, ὡς αὐτὸς σφρας ἀπέπεμψε Λεωνίδῃς, μὴ ἀπόλωνται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρευοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἦλθον φυλάξοντες ἀρχήν. Ταῦτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλειστός εἰμι, Λεωνίδῃν, ἐπαίτε αἴσθητο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεύσαι σφρας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐξηλείφετο. Ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιήτησι χρωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἢ τὸν βασιλέα σφείων ἀπολέσθαι. Ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδῃν καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μόνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμά-

χους δοκέω μᾶλλον ἢ γνώμη διενειχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

Μαρτύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτου περί γε 221
γονε, ὅτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίνῃ
τὸν Ἀκαρνήνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος,
τούτου τὸν εἶπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φα-
νερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληται σφι. Ὁ δὲ
ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε, τὸν δὲ παῖδα συστρατεύ-
μενον, ἐόντα οἱ μονογενέα, ἀπέπεμψε.

Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οἴχοντό τε ἀπιόντες 222
καὶ ἐπέιθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν
μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες
ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφεας Λεωνίδης ἐν ὁμή-
ρων λόγῳ ποιούμενος), Θεσπιέες δὲ ἐκόντες μάλιστα, οἳ οὐκ ἔφα-
σαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι,
ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐστρατήγεε δὲ αὐτῶν Δημό-
φιλος Διαδρόμεω.

ε') Ὁ ὕστατος ἀγών. — Τιμητικά ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223 - 228)

Ἐέρξης δέ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπι- 223
σχῶν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθῶρην πρόσοδον ἐποιέετο·
καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ οὐρεος ἢ
κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλόν,
ἢ περ ἢ περίσδος τε καὶ ἀνάβασις. Οἳ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ
Ἐέρξην προσήσαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἑλληγες, ὡς τὴν ἐπὶ
θανάτῳ ἔξοδον ποιούμενοι, ἤδη πολλῶ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς
ἐπεξήσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. Τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ
τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ

στεινόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρβάρων· ὅπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελῶν ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο, πολλῶ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζῶσι ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἅτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιόντων τὸ οὖρος, ἀπεδείκνυντο, ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον, ἐς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δούρατα μὲν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηρικαῦτα ἤδη ἐτύγγανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιηγέτων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

225 Εἰρξέω τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδου Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὄθισμός ἐγένετο πολλός, ἐς δ' τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληγες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκει, μέχρι οὐ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ὡς δὲ τούτους ἦκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληγες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἔς τε γὰρ τὸ στεῖνον τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρουν ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἴζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγγανον ἔτι περιεῶσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλον-

τες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, ὅμως ²²⁶ λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηγένης· τὸν τότε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὶν ἢ συμμειξαί σφεας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρὸς τευ τῶν Τρηχινίων, ὡς, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν διστῶν ἀποκρῦπτουσι· τοσοῦτο πλήθος αὐτῶν εἶναι· τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοις, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιούμενον τὸ Μήδων πλήθος, ὡς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἢ μάχῃ καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπεά φασὶ Διηγέεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦ ²²⁷ τὸν ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφοί, Ἄλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμειε μάλιστα, τῷ οὐνομα ἦν Διθύραμβος Ἄρματίδew.

Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτη, τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι πρό- ²²⁸ τερον τελευτήσασι, ἢ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδew ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

*ᾠ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.*

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

Μνήμα τόδε κλεινοῖο Μεισιτία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτιλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

Ἐπιγράμμασι μὲν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπί-
γραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσι σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ
μάντιος Μεισιτίω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπείος ἐστι κατὰ ξεινίην
ὁ ἐπιγράψας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ

[Μετὰ τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυθεὶς εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἐρημώνει τὴν Φωκίδα, καίει τὰς Θεσπιάς καὶ Πλαταιάς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν.]

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμίνα.— Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40 - 42)

Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθη- 40
ναίων δεηθέντων ἐς Σαλαμίνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν
προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμίνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ
παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς
δὲ καὶ βουλευσῶνται, τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι
κατήκουσι πρήγμασι βουλήν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐφευσμένοι
γνώμης. Δοκέοντες γὰρ εὐρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ
Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὐρον οὐδὲν ἐόν,
οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἴσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόν-
νησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας
ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ
προσεδεήθησάν σφειν σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμίνα.

Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμίνα, Ἀθηναῖοι δὲ 41
ἐς τὴν ἑωυτῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπιξιν κήρυγμα ἐποίησαντο, Ἀθη-

ναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι ἐς Τροίζηναν ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμίνα. Ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἵνεκεν οὐκ ἤκιστα λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιατάσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. Λέγουσι τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμῆνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμῆνια μελιτόεσσα ἐστί. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄφαιστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρείης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν. Ὡς δὲ σφι πάντα ὑπεξεκέετο, ἔπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

- 42 Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμίνα κατέσχον τὰς νέας, συνέρρει καὶ ὁ λοιπὸς πυθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροίζηνος· ἐς γὰρ Πάγωννα, τὸν Τροίζηνίων λιμένα, προείρητ' οὐκ ἐπιτρέψασθαι. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπὶ αὐτῷ, ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυδιάδης Εὐρυκλείδω, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μόντοι γένεός γε τοῦ βασιλέως ἐόν. Νέας δὲ πολλῶν πλείστας τε καὶ ἄριστα πλεούσας παρέιχοντο Ἀθηναῖοι ὀγδῶκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσαιοι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.—Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν.—Ἀλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49-55)

- 49 Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμίνα συνήλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν πολίων, ἐβουλεύοντο προθέντος Εὐρυδιάδω γνώμην ἀποφαίνεσθαι

τὸν βουλόμενον, ὅκου δοκεῖσι ἐπιτηδεύεσθαι εἶναι ναυμαχίην ποιέ-
εσθαι, τῶν αὐτοῖ χωρέων ἐγκρατέες εἰσὶ· ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπείτο
ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προετίθεε. Αἱ γινώμαι δὲ τῶν λεγόν-
των αἱ πλείεσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυ-
μαχεῖν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε,
ὡς, ἦν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόντες πολιορκή-
σονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίῃ οὐδεμία ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ
τῷ Ἰσθμῷ ἐς τοὺς ἐσωτῶν ἐξοίσονται.

Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων 50
ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἦκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν
Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τρα-
πόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐ-
τῶν ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως,
ἠκέ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήλιον. Ἐνέπρησε δὲ
Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον.
Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρ-
ξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαι-
νον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μῆσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀτ-
τικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι.

Καὶ αἰρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι 51
τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἐόντας, ταμίαι τε τοῦ ἱεροῦ καὶ πένη-
τας ἀνθρώπους, οἱ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησί τε καὶ ξύ-
λοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενείης βίου οὐκ
ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι
τὸ μαντήιον, τὸ ἢ Πυθίῃ σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον
ἔσεσθαι· αὐτὸ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον
καὶ οὐ τὰς νέας.

Οἱ δὲ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος 52
ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκειον τρό-
πον τοιόνδε· ὅπως στυππεῖον περὶ τοὺς δίστους περιθέντες ἄψειαν,

ετόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὁμῶς ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότες. Οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανῶντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιστρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίησι ἐνέχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ελεῖν.

53 Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἕξοδος τοῖσι βαρβάροισι· ἔδρε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἠπειρῷ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσησι. Ἐμπροσθε ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνάδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἤλπισε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήμνου ἑόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεθηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρρίπτειον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεσφείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεθηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἰκέτας ἐφόνεον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν σιλήσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

54 Σχῶν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον ἰππέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἑωυτῷ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῇ σφετέρῳ θῆσαι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὦν ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνουπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρὸν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

55 Τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθη, φράσω. Ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθεὸς τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῇ

ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρας μαρτύρια θέσθαι. Ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρησίας Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὤρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχους ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56-64)

Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὡς σφί ἐξηγγέλη, ὡς ἔσχε τὰ 56 περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἰστία ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἴσθμοῦ ναυμαχέειν. Νύξ τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.

Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἶρετο 57 Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅτι σφί εἶη βεβουλευμένον. Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἶη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμόν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· «Οὐ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέφονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυδιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέεται τε ἡ Ἑλλάς ἀβουλῆσι. Ἄλλ' εἴ τις ἔστι μηχανή, ἴθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν κως δύνῃ ἀναγνώσαι Εὐρυδιάδην μεταβουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μένειν».

- 58 Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλείῃ ἤρесе ἢ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦγε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυβιάδω. Ἀπικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμειῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσθάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς, ἐς ὃ ἀνέγνωσε χριζῶν ἕκ τε τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.
- 59 Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδην προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεόμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· «Ὡ Θεμιστοκλέες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι βραπίζονται». Ὁ δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· «Οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφάνονται».
- 60 Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς, ἐπεὰν ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρήσονται· παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορέειν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων τάδε·
- α) «Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐμοὶ πείθη ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναζευξῆς πρὸς τὸν Ἴσθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθες γὰρ ἐκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἴσθμῳ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπταμένην ναυμαχήσεις, τὸ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολείεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγινα, ἣνπερ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχίσωμεν. Ἄμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔφεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι.

β) »Ἦν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσης, τσάδε ἐν αὐτοῖσι χρησάτᾳ εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλάς, ἦν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνη, πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων ἐστί, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὐτίς δὲ Σαλαμίς περιγίνεται, ἐς τὴν ἡμῖν ὑπεκκείται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. Καὶ μὲν καὶ τότε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἴσθμῷ, οὐδέ σφεας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ) »Ἦν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσωμεν τῆσι νηυσί, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἴσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὔτε προβήσονται ἑκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερδανέομεν περιεοῦσι καὶ Αἰγίνη καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπείας γνώμας».

Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὐτίς ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαν- 61
τος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ Εὐρυ-
βιάδην οὐκ ἔων ἐπιψηφίζειν ἀπὸλι ἀνδρί· πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστο-
κλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. Ταῦτα
δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἠλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο Ἀθηναί. Τότε
δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κείνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ
κακὰ ἔλεγε, ἐωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ, ὡς εἶη καὶ πόλις καὶ γῆ
μέζων ἤπερ ἐκείνοισι, ἔστ' ἂν διηκόσαι νέες σφι ἔωσι πεπλη-
ρωμέναι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδην, λέγων 62
μᾶλλον ἐπεστραμμένα· «Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσαι
ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ
πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἄλλ' ἐμοὶ πείθεο.

Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κοιμούμεθα ἐς Σῆριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμῶν αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

- 63 Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιάδης· δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μὴ σφεας ἀπολίπῃσι, ἦν πρὸς τὸν Ἴσθμὸν ἀνάγῃ τὰς νέας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. Ταύτην δὴ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας δια-
- 64 ναυμαχεῖν. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἔπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπειτα Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῇ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμός ἐγένετο ἐν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσῃ. Ἔδοξε δέ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. Ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίησαν ταῦτα· εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

[Ὁ περσικὸς στόλος ἀκολουθῶν τὰ ἔγρη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον· ἐκεῖ καταβαίνει ὁ Ξέρξης καὶ συγκλέσας εἰς συνέδριον τοὺς ἀρχηγούς τοῦ στόλου ἐρωτᾷ αὐτοὺς διὰ τοῦ Μαρδονίου, ἂν ἐγκρίνουν τὴν συγκρότησιν ναυμαχίας. Ὁ Ξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀποφασίζει πρὸς ναυμαχίαν.]

4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὃ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου. — Ὁχύρωσις τοῦ Ἴσθμοῦ.

(Κεφ. 70-72)

Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλε ἀναπλέειν, ἀνήγον τὰς νέας ἐπὶ τὴν 70
Σαλαμίνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. Τότε
μέν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι (νῦξ γὰρ
ἐπεγένετο), οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἑλ-
ληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἦκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελο-
ποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμίनि κατήμενοι ὑπὲρ
γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ
ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.

Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεούσαν νύκτα ἐπο- 71
ρεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμμηχά-
νητο, ὅπως κατ' ἤπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύ-
θοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύ-
λῃσι τετελευτημέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολλῶν ἐς τὸν Ἴσθμὸν
ἔζοντο, καὶ σφι ἐπὶ στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδew,
Λεωνίδew δὲ ἀδελφεός. Ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἴσθμῳ καὶ συγχώ-
σαντες τὴν Σκειρωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο, ὡς σφι ἔδοξε βουλευο-
μένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ τεῖχος. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυ-
ριάδων πολλῶν καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον·
καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεις
ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίγνον οὐδένα χρόνον οἱ βωθήσαντες ἐργαζόμε-
νοι, οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἴσθμὸν πανδημεὶ οἷδε ἦσαν Ἑλλή- 72
νων· Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἡλεῖοι καὶ Κο-
ρίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Τροιζή-

νιοι καὶ Ἑρμιόνεες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωθέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνεύουση· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροικίωκε ἤδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

(Κεφ. 74-76, 78-82)

74 Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἴσθμῷ τοιοῦτω πόνῳ συνέστασαν, ἅτε τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες καὶ τῆσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δαιμαίνοντες, ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστάς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιούμενοι τὴν Εὐρυβιάδew ἀβουλίην· τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. Σύλλογός τε δὴ ἐγένετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὼν εἶη ἀποπλέειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸς χώρης δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

75 Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλῆς, ὡς ἔσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, λαθῶν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοῖω ἐντειλάμενος, τὰ λέγειν χρεὼν, τῷ οὖνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκίτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλῆς Θεσπιέα τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες πολιήτας, καὶ χρήμασι ὄλβιον. "Ὅς τότε πλοῖω ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν βαρβάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάβρη τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλούμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε

γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα) φράσοντα, ὅτι οἱ Ἕλλη-
νες δρησιμὸν βουλευόνται καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλ-
λιστον ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἢν μὴ περιίδητε δια-
δράντας αὐτούς. Οὐτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὐτ' ἔτι ἀντι-
στήσονται ὑμῖν, πρὸς ἑωυτούς τε σφέας ὄψεσθαι ναυμαχέοντας
τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μῆ». Ὁ μὲν ταῦτά σφι ση-
μήνας ἐκποδῶν ἀπαλλάσσετο.

Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγένετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν 76
νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς
ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγί-
νοντο μέσαι νύκτες, ἀνήγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας κυκλοῦμε-
νοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνήγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ
τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνηχίης
πάντα τὸν πορθιμὸν τῆσι νηυσί. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνήγον τὰς
νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἕλλησι μὴδὲ φυγεῖν ἐξῆ, ἀλλ' ἀπολαμ-
φθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγω-
νισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβί-
βαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκεν, ὡς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη,
ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων
(ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἐκέετο ἢ
νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. Ἐποίηεν
δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυθανοίατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα
τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγένετο ὄθισμὸς λόγων πολ- 78
λός. Ἦδσαν δὲ οὐκῶ, ὅτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῆσι νηυσί οἱ
βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ὄρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδό-
κεον κατὰ χώρην εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγί- 79
νης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξω-
στρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυθανόμενος
αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνησι καὶ δι-

καιότατον. Οὗτος ὄνῃρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἔοντα μὲν ἑωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάλθεος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιούμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμειῖξαι. Προακηκόεε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμόν. Ὡς δὲ ἐξηγήθῃ οἱ Θεμιστοκλέης, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· «Ἡμέας στασιάζειν χρέον ἐστὶ ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι, ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθευτεν Πελοποννησίοισι. Ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος, ὅτι νῦν οὐδ', ἣν θέλωσι, Κορίνθιοι τε καὶ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἳοὶ τε ἔσονται ἐκπλώσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. Ἄλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμηνον».

- 80 Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ εὐ ἡγγεῖλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἦκεις. Ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. Ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἤθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπεὶ περ ἦκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτὸς σφι ἄγγειλον. Ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιούντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. Ἄλλὰ σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν, ὡς ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἣν μὲν πείθονται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα· ἣν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὅμοιοι ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἦκειν καὶ μόγις ἐκπλώσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμείοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπας μετεστήκει, τῶν δὲ αὐτὶς ἐγένετο λόγων ἀμφισβασίῃ· οἱ γὰρ πλεῖνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπέθοντο τὰ ἐσαγγεληθέντα.

Ἄπιστεόντων δὲ τούτων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομο- 82
 λέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε
 τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι
 ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κατελοῦσι.

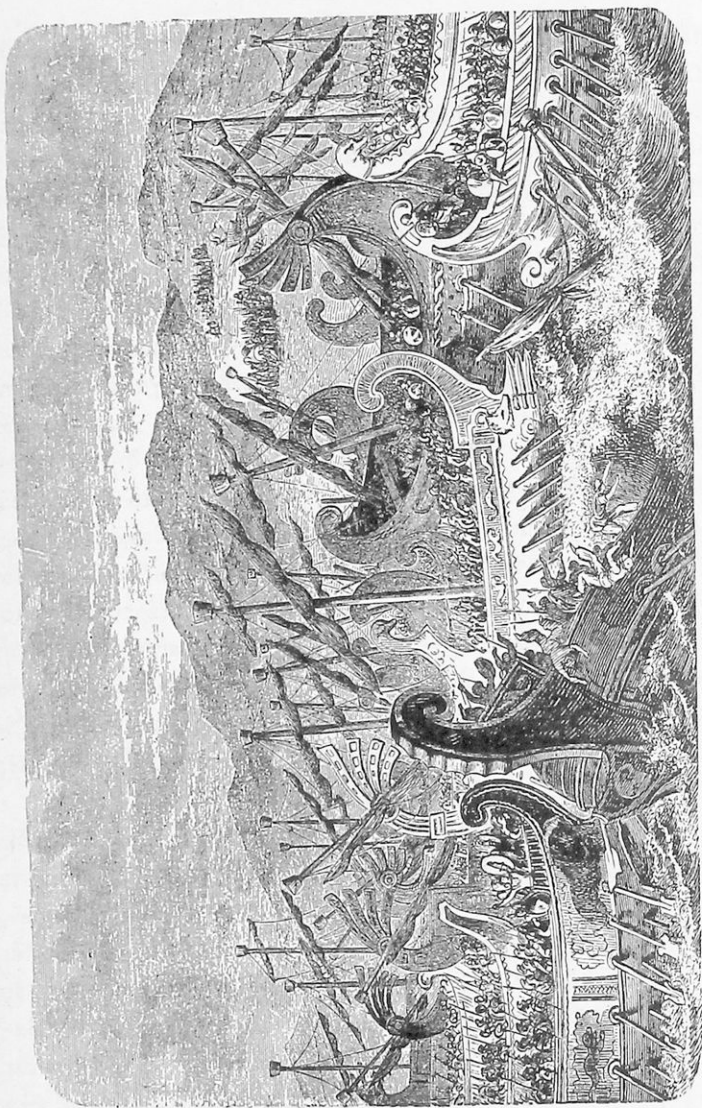
6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83-93, 95-96)

Τοῖσι δὲ Ἑλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τη- 83
 νίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡὼς τε δὴ δι-
 ἔφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προηγό-
 ρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. Τὰ δὲ ἔπεα ἦν
 πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα δὴ ἐν ἀνθρώπου
 φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται· παραινέσας δὲ τούτων τὰ κρέσσω
 αἰρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς
 νέας. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριή-
 ρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε.

Ἐνθαῦτα ἀνήγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἑλληγες. Ἀναγομέ- 84
 νοισι δέ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι
 Ἑλληγες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὠκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης
 δὲ Παλληγεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. Συμ-
 πλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω δὴ
 οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέ-
 γουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ
 τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἶγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξα-
 σαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη, φα-
 νεῖσαν δὲ διακελεύεσθαι, ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλ-
 λήνων στρατόπεδον, ὄνειδίσασαν πρότερον τάδε· «ὦ δαιμόνιοι,
 μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούσεσθε;»

- 85 Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὔτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσίνος τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους Ἴωνες· οὔτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα. Ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῖνες οὔ. Ἐχω μὲν νυν συχῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξειαι τῶν νέας Ἑλληνίδας ἐλόντων, χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορος τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν μέμνημαι τούτων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη καὶ χώρα οἱ ἐδωρήθη πολλή.
- 86 Περὶ μὲν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκερατίζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διασφειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινητέων. Ἄτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νῆφ ποιόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. Καίτοι ἦσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακροῦ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, πᾶς τις προθυμώμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκέε τε ἕκαστος ἑωυτὸν θεήσασθαι βασιλέα.
- 87 Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλεῖ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἢ νηὺς ἢ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἢ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν (ἔμπροσθε γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἢ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε εἶσα) ἐδουλεύσατο τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεικε ποιησάση· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φίλιῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνε

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία

ἔτι περὶ Ἑλλάσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίας αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἢ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. Ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόα ἑωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο· ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὡς εἶδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

- 88 Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὥστε κακὸν ἐργασαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. Λέγεται γὰρ βασιλέα θηγόμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δὴ τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· «Δέσποτα, ὄρας Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσε;» καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθῆως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἠπιστάτο εἶναι πολεμίην. Τὰ τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· «Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες». Ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

- 89 Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἑλλήνων· ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλλυντο, ἐς τὴν Σαλαμίνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖστα διεφθείροντο. Οἱ γὰρ ὀπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι

ὡς ἀποδεξόμενοι τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλείῃ, τῆσι σφετέρῃσι νηυσὶ
φευγούσῃσι περιέπιπτον.

Ἐγένετο δὲ καὶ τότε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινί- 90
κων, τῶν αἱ νέες διεσθάρατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον
τοὺς Ἴωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοῖατο αἱ νέες, ὡς προδόντων.
Συνήνεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἴωνων τε τοὺς στρατηγούς μὴ ἀπολέ-
σθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι
τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηκικῇ νηῦς.
Ἦ τε δὴ Ἀττικῇ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναικῇ νηῦς κα-
τέδυσε τῶν Σαμοθρηκικῶν τὴν νέα. Ἄτε δὲ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ
Σαμοθρηκικεὶς τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες
ἀπήραξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα
τοὺς Ἴωνας ἐρρύσατο· ὡς γὰρ εἶδὲ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐρ-
γασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοίνικας οἷα ὑπερλυπέμενός τε
καὶ πάντας αἰτιώμενος, καὶ σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποτα-
μεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι.
Ὅπως γὰρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἐωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον
ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὐρεὶ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος,
τὸ καλέσεται Αἰγάλεως, ἀνεπυθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ
γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.

Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς 91
τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέ-
ξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεραίϊζον
τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆ-
ται τὰς ἐκπλεούσας· ὅπως δὲ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν,
φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.

Ἐνθαῦτα συνεχύρεον νέες ἢ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα 92
καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα
Σιδωνίῃ. Ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω
τὸ σημήιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα

ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινήτων τὸν μηδισμόν ὀνειδίζων. Ταῦτα μὲν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἰ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

- 93 Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινήται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλληγεύς, ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μὲν νυν ἔμαθε, ὅτι ἐν ταύτῃ πλείοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον, ἢ εἰλέ μιν ἢ καὶ αὐτὸς ἦλω. Τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκεκέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἐκέετο μύριαι δραχμαί, ὃς ἂν μιν ζωὴν ἔλῃ· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται, διέφυγε· ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἰ νέες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φαλήρῳ.
- 95 Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμίνα γενομένῳ τάδε ἐποίησε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτέων, οἳ παρετετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμίνης χώρας, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησίδι
- 96 ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμίνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγίων, ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἔτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην, ἐλπίζοντες τῆσι περιεούσησι νηυσὶ ἔτι χρῆσεσθαι βασιλέα.

[Ὁ Ξέρξης μετὰ τὴν ἥτιαν τοῦ στόλου τοῦ ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀφίγει ὁμως εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν γαμβρόν του Μαρδόνιον μὲ ἰσχυρὸν στρατόν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ Μαρδόνιος ἐπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν· ἀπὸ ἐκεῖ, πρὶν ἀρχίσῃ τὰς ἐχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀλέξανδρον, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσουν μὲ τοὺς Πέρσας.]

7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας. — Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ 140
Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε·

α) « Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω· Ἀθηναίοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ γενομένας πάσας μετήμι. Νῦν τε ὧδε, Μαρδόνιε, ποίεε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐλέσθων αὐτοί, ἦντινα ἂν ἐθέλωσι, ἐόντες αὐτόνομοι. Ἰρά τε πάντα σφι, ἦν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα.

»Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἦν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; Οὔτε γὰρ ἂν υπερβάλοισθε, οὔτε οἷοί τε ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἐοῦσαν δύναμιν, ὥστε, καὶ ἦν ἡμέας υπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμίᾳ ἐλπίς, εἴπερ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. Μὴ ὦν βούλεσθε παρῖσσομενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέος ταύτη ὥρμημένου. Ἔστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) «Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετειλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσχρηῖζω δὲ ὑμῶν πείθεσθαι Μαρδονίῳ. Ἐνορέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἷοίσι τε

ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ. Εἰ γὰρ ἐνῶρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἢ βασιλέος ἐστὶ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. Ἦν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, μεγάλα προτεινόντων, ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλουσι, δευμαίνω ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε φθειρομένων μούνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. Ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπιεὶς ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

141 Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθήνας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὧς σφεας χρεόν ἐστί ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν, μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συνέπιπτε, ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι, ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πύσσεσθαι ἦκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἀγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοι τε πέμφειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. Ἐπίτηδες ὦν ἐποίεον, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἐωυτῶν γνώμην.

142 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι· «Ἡμέας δὲ ἔπειψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμῶν μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. Οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἦκιστα πολλῶν εἴνεκεν· ἠγείρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα.» Ἄλλως τε τούτων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύ-

νης τοῖσι Ἑλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

»Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστε-
ρήθητε διζῶν ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἤδη πολλόν.
Ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλ-
λονται γυναικᾶς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα
πάντα ἐπιθρέφειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκη. Μηδὲ ὑμέας
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν ἀναγνώσῃ, λείνας τὸν Μαρδονίου λόγον.
Τούτω μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί· τύραννος γὰρ ἐὼν τυράννω
συγκατεργάζεται· ὑμῖν δὲ γε οὐ ποιητέα, εἴπερ εὖ τυγχάνετε φρο-
νέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς βαρβάροισι ἐστί οὔτε πιστὸν οὔτε ἀλη-
θὲς οὐδέν». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· «Καὶ 143
αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδω δύ-
ναμις ἤπερ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδίξειν. Ἄλλ' ὅμως
ἐλευθερίας γλιχόμενοι ἀμυνόμεθα οὕτω, ὅπως ἂν καὶ δυνώμεθα.
Ὁμολογήσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν
οὔτε ἡμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελτε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθη-
ναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ, τῇ καὶ νῦν ἔρ-
χεται, μήκοτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμέ-
χοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖ-
νος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα.
Σὺ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι,
μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργεῖν ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. Οὐ γάρ
σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν, ἐόντα πρόξει-
νόν τε καὶ φίλον».

Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ 144
Σπάρτης ἀγγέλους τάδε· «Τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονίους, μὴ ὁμο-
λογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπῆιον ἦν. Ἀτὰρ αἰσχροῦς γε
οἴκατε ἐξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρρωδησαι, ὅτι οὔτε

χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμῶθι τοσοῦτος οὔτε χώρα κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα υπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλοισιν ἂν μηδίσαντες καταδουλώσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλὰ τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἦν ἐθέλωμεν· πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπερησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢ περ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασασμένῳ, αὐτίς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐν ὀμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἦθεά τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἂν καὶ εἰς περιῆ Ἀθηναίων, μηδαμὰ ὁμολογήσοντες ἡμέας Ξέρξῃ.

» Ἰμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν, ὅτι προεῖδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.

» Νῦν δέ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. Ὡς γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθῃται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκείνος ἡμέων προσεδέετο. Πρὶν ὧν παρεῖναι ἐκείνον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρὸς ἐστὶ προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτικὴν». Ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β΄

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α'. ΦΩΝΗΕΝΤΑ

'Ανταλλαγή φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει ἡ ἀντι τῶν παρ' Ἀττικοῖς $\bar{\alpha}$ καὶ $\tilde{\alpha}$ καὶ ἀντιστρόφως: *σοφίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρηῖξ, τριηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί.* — *πρώρη, ἀληθείη.* — *μεσαμβρή.* — α ἀντι ο ὑπάρχει ἐν τοῖς *ἀρρωδία, ἀρρωδέω.*

β') ε ἀντι α καὶ ει καὶ ἀντιστρόφως: *τέσσερες.* — *κρέσσων, μέζων, ἔργω, ἐδέχθην, δεδέχθαι* (τοῦ ρ. δείκνυμι), *ἔωθα*, (εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υς ἐπιθέτων) *θήλεα, ταχέα.* — *τράπω, τάμνω.* — *κεινός, ξεῖνος, στεινός, εἰρωτάω, εἵνεκεν, εἰρύω, εἰρέσθαι.*

γ') ω ἀντι αυ, ου, οη: *τρῶμα, θῶμα, θωμάζω.* — *ῶν, γῶν* (= οῦν, γοῦν). — *ογδώκοντα, ἔβωσα, βωθέω, -ωυ* ἀντι αυ: *ἐμε-ωυτοῦ, σεωυτοῦ, ἔωυτοῦ.*

δ') ου ἀντι ο: *μοῦνος* (= μόνος), *νοῦσος, οῦρος* (= ὄρος), *οῦνομα, οὔνομάζω.*

Συναίρεσις.

Ἡ συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ῥίζῃ: *πλόος, χρύσεος, βασιλεί, βασιλέες, ῥίγεῖ, γένεος, ἀληθέα, Θεμιστοκλέης.* — *μενόμεν, ἀποβαλέεις, φαίνεαι,*

πέιθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίεε. — *ἕαρ, διστός, δηιώω, ἑηίδιος, βασιλήη, ἀνθρωπήιος, οἰκήη, ἀνδρήιος, ἀεθλος* κτλ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη ὅθεν 1) ἔλλειπει

α') τὸ εὐφωνικὸν *ν*.

β') τὸ σ ἐν τοῖς *ἄχρη, μέχρη, οὔτω* 2) τὸ οὐ εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος καὶ ἄνευ τοῦ *κ*.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡροδότῳ ἰδιόζουσα παρ' αὐτῷ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ *ο-α* εἰς *ω*: *ὠνήρ, ωύτός, τωυτό*.

Β'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') Ἀντὶ *π* ὑπάρχει *κ* εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρ. τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος *πο*: *κοῖος, ὀκοῖος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, ὀκως* κτλ. — ἀλλὰ *δοποδαπός*.

β') Ἀντὶ *χ* ὑπάρχει *κ*: *δέκομαι, οὐκί*.

γ') Ἀντὶ *σ* ὑπάρχει *δ*: *ὀδμή, ἴδμεν*.

δ') Ἀντὶ *θ* ὑπάρχει *τ*: ἐν τῷ *αὔτις*.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς: *ἐνθεῦτεν* (= ἐντεῦθεν), *ἐνθαῦτα* (= ἐνταῦθα), *κιθῶν* (= χιτών).

ς') Τὰ ψιλὰ πρὸ δασυνομένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως: *ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπήκε, μετήμι*. — *ἀπ' οὔ, μετ' οὔ, οὐκ ἕτερος*.

Ὁ Ἀντικὸς ἀριθμὸς ἔλλειπει καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς ῥήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενκ. τῶν εἰς *-ης* λήγει εἰς *-εω*, τῶν εἰς *-εης* εἰς *-εω*: Πέρσης, γενκ. *Πέρσεω*, Ξέρξης - *Ξέρξεω*, πολιήτης - *πολιήτεω*. — βορέης, γενκ. *βορέω*, Ἐρμής - *Ἐρμέω*.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτ. πολλῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -ης λήγει ἄλλοτε μὲν εἰς -ην: *Ξέρξην, Δεωνίδην*, ἄλλοτε δὲ εἰς -εα: *Ξέρξεα, Δεωνίδα*.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. λήγει εἰς -έων: *γνωμέων, πολιητέων-λοιπέων, πολλέων-αυτέων-ξουσέων*.

Ἐξαιρέσεις: Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκὰ τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν ὁποίων ἢ γενκ. πληθ. εἶναι ὁμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: *ἄλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλικομένων, τούτων*.

δ') Ἡ δοκ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῆσι): *γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι*.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοκ. πληθ. εἰς -οῖσι (-οῖσι): *λόγοισι, θεοῖσι*.

Τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οος, -έος δὲν συναίρουσιν: *πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, ὀστέον*.

Σημ. Κατὰ τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὀνόματα κλίνονται:

α') Τὰ κύρια ὀνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λεως: *Μενέλεως, Χαρίλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως*, β') τὰ *Μίνως, Ἄθως, Ἀμφιάρεως*. Ἀντὶ δὲ τῶν *λεώς, νεώς, κάλως, λαγώς* μεταχειρίζεται ὁ Ἡρ. τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους: *ληός, νηός, κάλος, λαγός*· καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων *πλέως, ἴλεως, ἀξιόχρεως* τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους *πλέος, η, ον - ἴλεος, ον - ἀξιόχρεος, ον*.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω: *Θεμιστοκλέης, -κλέος, -κλέι, -κλέα, -κλεες*.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὀνόματα κλίνονται οὕτω: *πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν· πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας*.

γ') Τὰ οὐσιαστικά εἰς -εὺς κλίνονται οὕτω: *βασιλεύς, βασιλέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ*.—*έες, -έων, -εῦσι, -έας*.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω: *κέρας, κέρεος, κέρεϊ, κέρρα, κερέων*.

ε') Τὸ νηῦς (= ἀπ. ναῦς) κλίνεται οὕτω: *νηῦς, νεός, νηί, νέα, νέες, νεῶν, νηυσί, νέας*.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ *πολύς* ὑπάρχει πολλάκις *πολλός*: τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι *πολλὸν* καὶ *πολύ*.

β') Ἐπίθετα εἰς *-εος* καὶ *-ηιος* (= ἀπ. *-εῖος*) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ *ο* καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς: *ἐπιτηδεό-τερος*, *-ότατος* (διότι = ἀπ. ἐπιτηδειότατος), *ἀνδρηιότερος*, *οἰκηιό-τερος* (διότι τὸ *ηι* θεωρητέον ὡς δίφθογγος).

γ') Τοῦ *ταχύς* συγκριτικὸν *ταχύτερος* καὶ *θάσσων* ὑπερθ. *τά-χιστος*.

δ') Τὸ *πολλός* ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει *πλέον*, *πλέον* καὶ *πλεῦν*, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι: *πλέονι*, *πλέονα* (*πλέω*), *πλέονων*, *πλέοσι*, ἀλλὰ καὶ: *πλεῦνος*, *πλεῦνα*, *πλεῦνες*, *πλεύνων*, *πλεῦνας*.

ε') Τὸ ἀριθμ. *δύο* ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται: *δύο*, *δυῶν*, *δυοῖσι*, *δύο*.

Ἀντὶ τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. *δωδέκα*, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, *τέσσερες*, ὡσαύτως *τεσσερεσκαίδεκα*.

Ἄντωνυμῖαι.

α') Ἀντὶ τῆς γενκ. ἐμοῦ, σοῦ ἀπαντοῦν οἱ τύποι *ἐμέο* ἢ *ἐμεῦ*, *σέο* ἢ *σεῦ*.

Ἡ δοτκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντᾷ σοὶ ὀρθο-τονουμένη καὶ τοι ἐγκλιτική. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντᾷ μιν (ἐγκλι-τική) ἀντὶ αὐτόν, αὐτήν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἢ δὲ δοτκ. πληθ. *σφίσι* ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ *σφι* (ἐγκλιτ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. *σφέα* = αὐτά.

β') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστι-κῶν ὅ, ἦ, οἷ, αἶ, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ *τ* ἀρχόμενοι: *τοῦ*, *τῆς*, *τῶν*, *τά*.

Μετὰ τὰς προθέσεις ὅμως ἐκθλιβομένας κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήεν-τος ἀρχόμενοι τύποι: *ἀντ' ὧν*, *ἀπ' οὔ*, *μετ' ἧς* κτλ.

᾽Ωσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ τ ἀρχόμενοι τύποι: ἐν *ῶ*, ἐξ *οῦ*, ἐς *ῶ*, ἕως *οῦ*.

γ') Ἡ *ῶστις* σχηματίζει τοὺς ἐξῆς τύπους, ἐν τῇ γενκ. τοῦ ἐνικοῦ *ῶτευ*, ἐν τῇ δοτκ. *ῶτεω*· ἐν τῇ πληθυντ. γενκ. *ῶτεων*, δοτκ. *ῶτέοισι*· οὐδ. πληθ. *ῶσσα*.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία *τίς* ἔχει γενκ. *τεῦ*, δοτκ. *τέω* καὶ *τίνοι*· πληθ. *τέων*, δοτκ. *τέοισι*· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικῶς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ'. ΡΗΜΑΤΑ

Αὔξεις.

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς *-σκον* καὶ *-σκόμην* τῶν θάμιστικῶν ρημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξισιν οὔτε συλλαβικὴν οὔτε χρονικὴν: *φεύγεσκον*, *ἀγεσκον*, *ποιέεσκον*, *ὀδυρέσκετο*· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἔλλειπει πολλακίς ἢ συλλαβικὴ αὔξισις: *δέδοκτο*, *καταλέλειπτο*.

Τὰ ρήματα *βούλομαι*, *δύναμαι* καὶ *μέλλω* ἔχουν *ε*.

β') Ἡ χρονικὴ αὔξισις παρὰ τισι ρήμασιν ἔλλειπει πάντοτε, ὡς *ἀγινέω*, *ἀμείβομαι* κ.ἄλ., ἰδίως παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπὸ *αι*, *αυ*, *ει*, *ευ* καὶ *οι* ἀρχομένοις ρήμασι.

γ') Ὁ παρατατικὸς τοῦ *δρέω* (= δρώ) ἀπαντᾷ *ῶρων*.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις *-αο*, *-εαι*, *-εο* (ἢ τελευταία συναίρεται μόνον εἰς *ευ*): *εργάσαο*, *οἴχθαι*, *ἐγένεο*. ᾽Ωσαύτως ἢ *-εω* ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (*αἰρεθέω*, *αἰρεθέωμεν*) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργ. (*θέω*, *θέωμεν* κτλ.)· ὁμοίως ἢ *-εω* καὶ *-εομεν* ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ρημάτων (*σημανέω*, *σημανέομεν*).

β') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις *-εα*, *-εας*, *-εε*, *-εατε*: *εἰώθεα*, *εἰώθεας*, *εἰώθεε*, *εἰώθεατε*.

γ') Ἀντὶ τῶν καταλήξεων *-νται* καὶ *-ντο* ἀπαντοῦν *-αται* καὶ *-ατο*

1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντλ. (*ἀπίκατο* = ἀφιγμένοι ἦσαν, *ἐτετάχατο, τετύφαται, ἐσκευάδαται, δεδέχαται*). 2) ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστώτος καὶ παρακτ. τῶν εἰς -μι ρημάτων (*τιθέαται, ἰστέαται, δυνέαται, ἐδεικνύατο, ἐκέατο*). 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (*γενοίατο, ἀγοίατο, τεισαίατο*).

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς -έω μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα: *καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν* κτλ. Ἐπιπλέον καὶ *δεῖ, δεῖν*, παρακτ. ὅμως *ἔδεε*.

Πολλάκις τὸ -εο συναιρεῖται εἰς -εу: *ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο*.

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς -εεο βραχύνεται εἰς -εο: *ἡγέο, λυπέο, ποιέο* καὶ ἡ -εεαι εἰς -εαι: *φοβέαι*.

β') Τὰ εἰς -αω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ· εἰς τινὰ ὅμως ῥήματα εἰς -αω τὸ α πρὸ ἐπομένου ο ἔξασθενοῦται εἰς ε: *ὀρέω, ὀρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, ὀρέομεν*, κτλ. Εἰς τὸ *χράομαι* τὸ -αω πανταχοῦ γίνεται -εω (*χρέωνται, χρεώμενος*), τὸ δὲ -αε, -αη τοῦναντίον εἰς ᾱ (*χραῖται, κραῖσθαι*). Ἐπιπλέον *χρεὸν* ἀντὶ *χρεῶν*.

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουσι μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου ἔχουσι καὶ -εу (*ἐδικαίεу, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι*).

Ῥήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ῥήματα ἔχουσι τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω καὶ -ύω: *τιθεῖ, ἐξεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδείκνυε*. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ *τιθεῖσι*, ὁ παρακτ. *ἐτίθεα, ἐτίθεις, ἐτίθει*.

Τοῦ *εἶμι* τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι *εἶς*, τὸ α' πληθ. *εἶμέν* ἢ ὑποτακτ. *ἔω, ἦς, ἦ* καὶ *ἔωσι, ἦ* μετχ. *ἔών, ἐοῦσα, ἐόν*· ὁ παρακτ. *ἔα* καὶ *ἔατε*, πολλάκις *ἔσκε, ἔσκον* καὶ *ἦν*.

Τὸ *εἶμι* σχηματίζει τὸν παρακτ. *ἦια, ἦιε* καὶ *ἦισαν*· οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

Ἄνωμαλά τινα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρκμ. ἀραίρηκα, ἀραίρημαι.
2. εἶπα, ἀπαρέμφ. εἶπαι, μτχ. εἶπας· εἶπασθαι. Παθ. ἀόρ. α' εἰρέθη, μτχ. ῥηθείς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ῥηθήσεται).
3. ἴημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι: ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπειτο, ἀπείθη· ἐκ τοῦ ἀνίημι: ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μειτήμι: μεμετιμένος, μετείθη.
4. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρκμ. β' λέλογχα.
5. λαμβάνω, μέλλ. λάμψομαι, παρκμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (διαλελαμμένος), ἐλάμφθη.
6. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ἴδμεν (καὶ οἶδαμεν), ἴστε, οἶδασι (καὶ ἴσασι). Ὑποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρατκ. ἦδεα, ἦδεε - ἦδέατε, ἦδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἶκα (ἀττ. ἔοικα), οἶκε, οἶκασι, οἶκός, οἶκός.
8. ὄρω, ὄρωπα, ὄρώπειν. Παρατκ. ὤρων.
9. φέρω, ἦνεικα, ἐνεῖκαι, ἦνεικάμην, ἐνήνειγμαι, ἦνείχθη (ἐνειχθείς).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. *Ιστορίη* ἔρευνα. — *ἀπόδεξις* = ἀττικῶς ἀπόδειξις ἔκ-
θεσις· Ἡροδότου *Ιστορίης ἀπόδεξις ἦδε* (δηλ. ἐστὶ) ὁ Ἡρόδοτος
ἐκθέτει ἔδῳ τὰς ἐρεῦνας του. — *ὡς*, τελκ. — *τὰ γενόμενα ἐξ* = τὰ
ποιηθέντα ὑπὸ. — *ἐξίτηλος γίνομαι* λησμονοῦμαι. — *θωμασά* =
ἀττ. *θαυμαστά*. — *Ἕλλησι - βαρβάροισι*, δτκ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς
τὸ ἀποδεχθέντα (= ἀττ. ἀποδειχθέντα) προαχθέντα. — *ἀκλεῆς γί-
νομαι* παραμένω ἄδοξος, δὲν ἐξυμνοῦμαι. — *τά τε ἄλλα καὶ* ἐκτὸς δὲ
τούτων (ἐκθέτει) καί.

νυν = ἀττ. *τοίνυν*. — *διαφορὰ* διένεξις, ἔχθρα. — *ἐπὶ τήνδε
τὴν θ.*, δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. — *τὸν* = ἀττ. *ὄν*. — *ναυτι-
λίη* τὸ ταξιδεύειν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα. — *ἐπιθέσθαι*, ἐκ τοῦ
φασί· ἐπιτίθεμαι τινι ἐπιτίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι. — *ἀπαγινέω*
ἐξάγω, μετακομίζω. — *φορτία* ἔμπορεύματα. — *τῇ ἄλλῃ* ἄλλαχού, εἰς
ἄλλα μέρη. — *καὶ δὴ καὶ* καὶ προσέτι. — *ἄπασι* εἰς ὅλα. — *πολλίων*
= ἀττ. *πόλεων*.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο — καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα — ἐκ
τοῦ *φασί· διατίθεμαι* ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ. — *ὁ φόρτος* =
τὰ φορτία. — *ἐξεμπόλημα* (= ἀττ. *ἐξημπόλημα*), πθτκ. πρkm. τοῦ
ἐξεμπολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ. — *σφι* (= ἀττ. *σφίσι*), δτκ. τοῦ
ποιητικοῦ αἰτίου. — *οἱ* = *αὐτῇ*. — *Ἰοῦν* = ἀττ. *Ἰώ*. — *θυμός μοι
ἐστὶ τίνος* ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἠρέσει τι. — *διακελεύονται* ἐνθαρρύνει
ὁ εἰς τὸν ἄλλον. — *πλεῖνες* = ἀττ. *πλέονες*. — *ἐσβαλομένους* ἀφουῦ
ἔβαλαν (οἱ Φοίνικες αὐτάς) μέσα. — *νέα* = ἀττ. *ναῦν*. — *ἐπ' Αἰγύ-
πτου* πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. *ἄρχω* τινὸς κάμνω ἀρχήν τινος. — *οὐκ ἔχω* (μετ' ἀπομφ.) δὲν ἤξεύρω νά. — *φασί*, οἱ Πέρσαι. — *προσέχω* προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω. — *καταπλώσαντας* = ἄττ. *καταπλεύσαντας*. — *μακραὶ νῆες* ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς *στρογγύλας ναῦς* (τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα). — *Αἶα*, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ Α. παράλια τοῦ Εὐξεινίου Πόντου. — *Φᾶσις ποταμὸς* ὁ σημερινὸς *Ριδὸν* ἐν Κανκάσῳ. — *ἐνθεῦτεν* = ἄττ. *ἐντεῦθεν*. — *ἀπίκατο* = ἄττ. *ἀφιγμένοι ἦσαν*. — *τάλλα*, δηλ. τὴν ἀραπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος. — *δίκη* (ἢ *δίκαι*) ἱκανοποίησις. — *ὑποκρίνομαι* = ἄττ. *ἀποκρίνομαι*. — *ῶν* = ἄττ. *οὖν*.

Κεφ. 3. *δευτέρῃ γενεῇ*, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη. — *Ἀλέξανδρος*, τιμητικὸν ὄνομα τοῦ Πάριδος. — *ἐπίσταμαι*, παρ' Ἡεροδότῳ πολλάκις: νομίζω, φρονῶ. — *τοὺς δέ*, δηλ. *τοὺς Τρωᾶς*. — *προῖσχομένων*, δηλ. *αὐτῶν, τῶν ἀγγέλων* *προῖσχομαι* ἰσχυρίζομαι. — *προφέρω τι ὡς ἀναφέρω* (προβάλλω) τι λέγων ὅτι. — *ἐκδόντες*, δηλ. *τὴν Μῆδειαν* *ἐκδίδωμι* παραδίδω. — *ἀπαιτεόντων*, δηλ. *τῶν Κόλχων*. — *βουλοῖατο* = ἄττ. *βούλοιντο*.

Κεφ. 4. *εἶναι*, ἐκ τοῦ *λέγουσι* (Πέρσαι). — *αἰτίους*, δηλ. *τῆς διαφορῆς*. — *σφέας*, δηλ. *τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης*.

Κεφ. 5. *εἴσαν* = ἄττ. *οὔσαν*. — *ἐρέων* = ἄττ. *ἐρῶν*. — *κως* = ἄττ. *πως*. — *ὑπάρχω* (μετὰ γνκ.) κάμνω ἀρχήν τινος, ἀρχίζω τι. — *προβαίνω εἰς τὸ πρόσω τοῦ λόγου* προχωρῶ εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς διηγήσεώς μου. — *ἐπεξέρχομαι τι* ἐξετάζω τι ἐν λεπτομερείᾳ, διηγοῦμαι περὶ τινος. — *ἐπ' ἐμεῦ* ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου. — *οὐδαμὰ οὐδόλως, οὐδέποτε*. — *μένω ἐν τούτῳ* (= *ἐν τῷ αὐτῷ*) διαμένω εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν. — *ἐπιμυμνήσκομαι* (μετὰ γνκ.) κάμνω μνεῖαν τινός.

Κεφ. 6. *Ἀλυάτιεω*, ὁ Ἀλυάτης ἐβασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617 - 560 π.Χ. — *ἐντὸς Ἄλνυος* ἐντεῦθεν τοῦ Ἄλνυος (ὅταν παρατηρῆ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας) ἐπομένως: πρὸς Δ. τοῦ Ἄλνυος. — *ἐξεῖτ* = ἄττ. *ἐξῆτσι* ἐκβάλλει. — *τῶν*, καθ' ἕλξιν ἀντί: *τοὺς* = ἄττ. *οὓς*.

ἴδμεν = ἄττ. ἴσμεν (τοῦ οἶδα). — καταστρέφομαι ὑποτάσσω. — ἀπαγωγὴ πληρωμῆ· ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ὥστε νὰ πληρῶνουν φόρον. — προσποιῶμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κεφ. 28 - 29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνου: παρέρχομαι. — οἴκημαι (πθτκ. προκμ.) = οἰκῶ. — ὑπ' ἐωυτῷ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. — σοφιστῆς σοφός. — ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῆ μὲ τὸ ἀπικνέονται (ιστρκ. ἐνεστώς): ἤλθον, ὅποτεδήποτε καὶ δι' οἵανδήποτε αἰτίαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἤρχετο· κατ' ἔννοιαν: ἤλθον κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ διὰ διαφόρους αἰτίας. — κατὰ πρόφασιν θεωρήεις ἐπὶ προφάσει νὰ ἴδῃ (ἐπισκεφθῆ) διαφόρους τόπους. — ἴνα δὴ πράγματι ὅμως ἴνα. — τῶν, καθ' ἕλξιν ἀντί: τούς. — (τὸ) ὄρκιον ὄρκος.

Κεφ. 30. ὦν = ἄττ. οὔν. — Ἀμασιν, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου (570 - 526). — τὰ βασίλεια τὰ ἀνάκτορα. — μετὰ δὲ (ἐπιφρ.) μετὰ δὲ ταῦτα. — ὄλβιος, ἐπὶ προσ.: εὐδαίμων, εὐτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ' οὐδ. γένος ἐν τῷ πληθ.: ὄλβια πρόξενα εὐδαιμονίας. — σκεψάμενον, τοῦ σκοπῶ παθατηρῶ. — ὡς, αἰτλγκ. — οἷ = αὐτῷ. — κατὰ καιρὸν ἐστι εἶναι εὐκαιρία. — εἴρετο = ἄττ. ἤρετο. — λόγος φήμη. — πολλὸς = ἄττ. πολὺς. — πλάνη περιπλάνησις. — φιλοσοφῶ ἐπιδιώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων: ἐπιθυμῶ νὰ πλουτίσω τὰς γνώσεις μου. — ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη. — ἕμερος ἐπιθυμία. — ἐπειρέσθαι = ἐρέσθαι.

ὑποθωπεύω κολακεύω. — τὸ ἐδὸν (= ἄττ. τὸ δὸν) ἡ ἀλήθεια. — ἀποθανυμάζω τι ἐκπλήττομαι διὰ τι. — ἐπιστρεφέως = ἄττ. ἐπιστρεφῶς μὲ ζωηρότητα. — κολῆ = ἄττ. ποία (ὡς ἐπίφρ.) πῶς. — τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ. — εὖ ἤκω εἶμαι καλά, ἀκμάζω. — ἐκγίνομαι (μετὰ δτκ.) γεννῶμαι εἰς τινα. — εὖ ἤκω τοῦ βίου (= τοῦ βιότου, τῶν χρημάτων) καλῶς ἔχω ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν, εὐπορῶ. — ὡς τὰ παρ' ἡμῖν (δηλ. ἐστι) σχετικῶς πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν· κατ' ἔννοιαν: τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἰδικὴν μας ἀντίληψιν. — πρὸς τοὺς ἀστργ., πιθανῶς τοὺς Μεγαρεῖς. — κάλλιστα ἐνδόξως. — αὐτοῦ, τῆ (= ἄττ. ἧ) ἐκεῖ, ὅπου.

Κεφ. 31. εἶπας = ἄττ. εἰπών. — προειρέεω τὸν Κ., δηλ. εἰρωτᾶν. — ἐπειρώτα, ὑπκμ. : ὁ Κροῖσος. — πάγχυ = ἄττ. πάνυ πάντως, χωρὶς ἄλλο. — δευτερεία φέρω λαμβάνω τὴν δευτέραν θέσιν (τῆς εὐδαιμονίας). — γῶν = ἄττ. γοῦν τοῦλάχιστον. — βίος = βίωτος (κεφ. 30). — ὑπῆν = ὑπῆρχε. — ἀεθλοφόρος ὁ ἀποκομίζων τὸ βραβεῖον, νικητὴς (εἰς ἀγῶνα). — ὄρτη = ἄττ. ἑορτή. — ζεῦγος ἄμαξα συρομένη ὑπὸ δύο βοῶν. — ἱρὸν = ἄττ. ἱερὸν. — ἐν ὥρῃ ἐγκαίρως. — ἐκκληῖσθαι ἐμποδίζομαι· ἐκκλητιόμενοι τῇ ὥρῃ ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν. — ζεύγη τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει ὁ τραχήλος τοῦ ζώου. — σφι ὑπ' αὐτῶν. — διακομίζω μεταφέρω.

διέδεξε = ἄττ. διέδειξε· διαδείκνυμι δεικνύω φανερά. — ἐν τούτοις διὰ τούτων : διὰ τούτου, τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς αὐτούς. — ζῶειν = ἄττ. ζῆν. — μακαρίζω τινός τι μακαρίζω τινὰ διὰ τι. — οἶων τέκνων = ὅτι τοιούτων τέκνων. — ἐκύρησε, τοῦ κυρέω τυγχάνω. — φήμη ἐπαινετικοὶ λόγοι. — ἀντίον ἀπέναντι. — μιν αὐτήν. — ἐν τέλει τούτῳ (δηλ. τοῦ βίου) ἔσχοντο προσεκολλήθησαν (ἔμειναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των : εὖρον τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. σπερχθεῖς ὀργισθεῖς· τοῦ σπέρχομαι. — τοι = ἄττ. σοι (δικ. τοῦ ποιητ. αἰτίου). — ἀπορρίπτω ἐς τὸ μηδὲν θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πρᾶγμα, περιφρονῶ. — ποιῶ τινα ἄξιόν τινος θεωρῶ τινα ἄξιον νὰ συγκριθῇ μέ τινα. — ταραχώδης ἀγαπῶν νὰ ταράττῃ. — οὔρος = ἄττ. ὄρος ὄριον. — ζόη = ἄττ. ζωή. — προτίθημι θέτω. — ἡ ἐτέρη τῇ ἐτέρη ἢ μία μὲ τὴν ἄλλην. — τὸ παράπαν παντελῶς· συχνὰ μετ' ἀρνήσεως : τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδόλως.

πάν ἐστι ἄνθρωπος συμφορῇ ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ἄνθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης) : πάν ὅ,τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει ὁ ἄνθρωπος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης. — μέγα (ἐπίρρ.) πολὺ, ὑπερβολικά. — ἐκεῖνο, τὸ εἶρεός (= ἄττ. ἤρου) με = ὄλβιον εἶναι. — οὐκω = ἄττ. οὐπω. — αἰὼν βίος. — οὐ . . . τι οὐδόλως. — ὁ ἐπ' ἡμέρην ἔχων ὁ ἔχων τὸ καθημερινὸν διὰ νὰ ζήσῃ. — εἰ μὴ οἱ (= αὐτῷ) ἢ τύχη ἐπίσποιτο ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἔχει τὴν τύχην (κυρ. : ἤθελε τὸν παρακολουθήσει ἢ τύχη). — τελευτῶ εὖ τὸν βίον τελειώνω καλὰ τὴν ζωὴν μου. — χρῆμα πρᾶγμα. — κῆ = ἄττ. πῆ πῶς. — ὑποδείκνυμι ὄλβον

δεικνύω μικράν τινα ἀκτίνα εὐτυχίας. — *πρόοριζος* ἐκ τῆς ρίζης, καθ' ὀλοκληρίαν.

Κεφ. 33. *οὐ πως* (= ἄττ. *οὐ πως*) καθ' οὐδένα τρόπον, οὐδό-
λως. — *χαρίζομαι τινι* λέγω εὐάρεστον εἰς τινα, εὐχαριστῶ τινα. —
οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τινα θεωρῶ τινα ἀνάξιον λόγου, περι-
φρονῶ τινα. — *ἀποπέμπομαι* ἀπομακρύνω ἀπὸ πλησίον μου. — *κάρτα*
λίαν, πολύ. — *ἀμαθῆς* ἀνόητος. — *μετεῖς* (= ἄττ. *μεθεῖς*), τοῦ *με-*
θήμι ἀφήνω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. *ἔσχον* κατέλαβον, ἐκυρίευσαν. — *ἄρξαντα ἔτεα τ.*, δηλ.
ἀπὸ τοῦ 560 - 546 π.Χ. — *χρηστέριον* χρησμός· εἰς τὸν Κροῖσον πρὸ
τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε δοθῆ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν
Δελφῶν ὁ ἐξῆς διφορούμενος χρησμός: *ἦν στρατεύηται ἐπὶ Πέρ-*
σας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. — *καταπαύω* καταλύω. — *συννή-*
σας, τοῦ *συννέω* συσσωρεύω. — *πυρῆ* ξύλα πυρᾶς. — *πέδαι* δεσμά.
— *ἀπροθίνια* (κτγρι.) ὡς ἀπαρχὰς τῶν λαφύρων. — *ταῦτα*, καθ' ἔλ-
ξιν ἀντί: *τούτους* (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον). — *κατα-*
γίζω (= ἄττ. *καθαγίζω*) ἀφιερώνω. — *ὄτεω* = ἄττ. *ὄτω*· ὅστις δὴ
ἕνας οἰοσθήποτε. — *ἐπιτελῶ εὐχὴν* ἐκπληρῶ τάξιμον. — *δαίμων*
θεός. — *ῥύομαι τινά τινος* λυτρῶνω, σφίζω τινὰ ἀπὸ τι.

ἔσέρχεται τινί τι ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τινος κάτι τι. — *οἱ* ὑπ'
αὐτοῦ (τοῦ Σόλ.). — *σὺν θεῷ* κατὰ θεῖαν ἔμπνευσιν. — *ἄρα* λοιπόν.
— *προσίσταται τινά τι* = *ἔσέρχεται τινί τι*. — *ὡς-μιν προσστή-*
ναι, ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἑρροδότῳ μετὰ χρονι-
κὸν σύνδεσμον ἀπαρέμφατον: καθὼς-τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν. —
ἀνενεικάμενον = ἄττ. *ἀνενεγκάμενον*· *ἀναφέρομαι* ἐκ βάθους ἀνα-
πνέω. — *ἐκ*, ἐδῶ κεῖται ἕρκος: ὕστερα ἀπὸ. — *τίνα τοῦτον* = *τίς*
οὗτος εἴη, ὄν. — *καὶ τοὺς* = *καὶ τούτους*. — *τέως* ἐπὶ τινα χρόνον.
— *μετὰ δέ*, βλ. κεφ. 30. — *ὡς*, αἰτλγκ. — *τὸν ἀν... ἐλθεῖν* = (*τοῦ-*
τον ἐπικαλέομαι), *τὸν* (= ὄν) *πᾶσι τυράννοισι ἐς λόγους ἐλθεῖν*
προετίμησα ἀν μεγάλων χρημάτων ἐκείνων, τοῦ ὁποίου μίαν συνδιά-
λεξιν μὲ ὅλους τοὺς βασιλεῖς ἤθελον θεωρήσει ὑπερτέραν πολλῶν χρη-
μάτων. — *ἄσημος* ἀσαφής. — *τὰ λεγόμενα* τί ἐσήμαινον οἱ λόγοι του.
— *λιπαρῶ* ἐπιμόνως παρακαλῶ. — *ὄχλος* ἐνόχλησις. — *ἀρχὴν* (ἐπίρρ.)

κάποτε. — ἀποφλαυρίζω ἐξευτελίζω, περιφρονῶ. — οἶα δὴ εἶπας = εἶπας οἶα δὴ εἶπεν ἀφοῦ εἶπεν ὅ,τι εἶπεν (δηλ. ; βλ. κεφ. 32). — ὡς τε = καὶ ὡς· ἐκ τοῦ ἔλεγε. — τῆ (= ἀττ. ἧ) ὅπως, καθώς. — οὐδέν τι οὐδόλως. — ἐς ἑωυτὸν ἀναφορικῶς πρὸς αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον). — λέγων, ὁ Σόλων. — παρὰ σφίσι αὐτοῖσι κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἀμμένης (= ἀττ. ἡμμένης), πθηκ. προκμ. μετχ. τοῦ ἄπτω. — τὰ περιέσχατα τὰ πέριξ κάτω μέρη. — μεταγινώσκω μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ. — ἐννώσαντα = ἀττ. ἐννοήσαντα· ἐννοῶ σκέπτομαι. — τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις (τῶν θεῶν). — ἐπιλέγομαι ἀναλογίζομαι. — ἔστι ἀσφαλῆως ἔχον = ἀσφαλῆως ἔχει = ἀσφαλές ἐστι. — τὴν ταχίστην (ὁδὸν) τάχιστα. — καὶ τοὺς π. = καὶ τούτους π.

Κεφ. 87. ὥρα = ἀττ. ἐώρα. — καταλαμβάνω «σταματῶ», ἐμποδίζω. — ἐπιβώσασθαι (= ἀττ. ἐπιβοήσασθαι), τοῦ ἐπιβοῶ. — κεχαρισμένος εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος. — τὸν μὲν = τοῦτον μὲν. — ἐκ, χρονικῶς· πρβλ. κεφ. 86 «ἐκ πολλῆς ἡσυχίης». — συντρέχω συναθροίζω, συσσωρεύομαι. — ἐξαπίνης ἔξαφνα. — καταρρήγνυται χειμῶν γίνεται μεγάλη κακοκαιρία. — λάβρος ὀρητικός. — ὕει ὕδατι πίπτει βροχή. — ἀνέγνωσα (ἀόρ. α' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — αἰτιος ὁ Ἑλλ. θεός, ὑπαινίσσεται τὸν χρησμόν, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. κεφ. 86. — ἐπαίερας = ἀττ. ἐπάρας· ἐπαίρω παρακινῶ, προτρέπω. — κου = ἀττ. που ἴσως.

Κεφ. 88. κάτισε = ἀττ. καθῖσε (τοῦ καθίζω). — ἐν πολλῇ προμηθίῃ ἔχω τινὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ἔχω τινά, σέβομαι, ἐκτιμῶ τινα.

Κεφ. 93. θάματα (= ἀττ. θαύματα) ἀξιοθαύμαστα πράγματα. — οὐ μάλα οὐδαμῶς, οὐδόλως. — πάρεξ (μετὰ γνκ.) ἐκτός, πλὴν, ἐξαιρέσει τινός. — Τμῶλος ὄρος ἐν Λυδίᾳ. — καταφέρομαι φέρομαι πρὸς τὰ κάτω. — ψῆγμα (χουσοῦ) κόνις χουσοῦ. — πολλὸν = ἀττ. πολύ. — παρέχομαι ἔχω. — χωρὶς = πάρεξ. — Ἀλυάττειω, βλ. κεφ. 6. — σῆμα τάφος, μνημεῖον. — κρηπις βάσις, θεμέλιον. — τὸ ἄλλο σῆμα τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ μνημείου.

Κεφ. 94. νόμος συνήθεια, ἔθιμον. — *χρέωνται* = ἄττ. *χρῶνται*. — *τῶν ἴδμεν*, βλ. κεφ. 6. — *κάπηλος* μικρέμπορος, μεταπράτης. — *παιγνία* παιγνίδιον. — *κατεστεώσας* (= ἄττ. *καθεστῶσας*) συνήθειαι, ἐν χρήσει. — *ἐξεύρημα* ἐφεύρεσις. — *Τυρσηνία* = *Τυρρηνία* αὕτη — καλουμένη καὶ Ἐτρουρία — χώρα κατὰ τὰ δυτικά τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

Μάνεω, ὁ Μάνης καὶ ὁ Ἄτης μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν. — *τέως*, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 104). — *διάγω λιπαρῶν* ζῶ με ὑπομονήν, ὑπομένω. — *ὡς οὐ παύεσθαι* ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν· περὶ τοῦ ἀπρομψ. μετὰ χρον. σύνδεσμον βλ. κεφ. 86 «ὡς - μιν προσστήναι». — *ἄκος*, εὖς (τό) θεραπεία. — *δίξημαι* ζητῶ. — *ἐπιμηχανῶμαι* μηχανῶμαι, ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός. — *εἶδεα* = ἄττ. *εἶδη*. — *πεσσὸς* ψήφος ὄρειδής, στρογγύλη ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, ποῦλι). — *οἰκμηῦνται* = ἄττ. *οἰκειοῦνται*· *οἰκειοῦμαι* οἰκειοποιοῦμαι. — *ἡ μὲν ἐτέρη . . . ἡ δὲ ἐτέρη* ἡ μὲν μία . . . ἡ δὲ ἄλλη. — *σιτία* τροφαί. — *δυῶν* (= ἄττ. *δυοῖν*) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπεῖτε (= ἄττ. *ἐπει*) δὲ *οὐκ ἀνιέναι - ἀλλ' . . . βιάζεσθαι*, βλ. ἀνωτέρω «ὡς οὐ παύεσθαι». — *ἀνίημι* μετριάζω, παύω. — *βιάζομαι* στενοχωρῶ, πιέζω. — *δαιριῶ δύο μοῖρας Λυδῶν πάντων* χωρίζω ὅλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοῖρας (μέρη). — *ἐπὶ μονῆ* διὰ τὰ νὰ μένη (ἐν Λυδίᾳ). — *ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρῶν* = *ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρῶν, ἣ ἐλάγχανε*. — *ἡ μοῖρα λαγχάνει μένειν* πίπτει ὁ κληρὸς εἰς τὴν μοῖραν τὰ μένη. — *προστάσσω ἐμαυτὸν ἐπὶ τινι τάσσω* τὸν ἑαυτὸν μου τὰ εἶναι ἀρχηγὸς (ἐπὶ) τινος. — *ἐπὶ δὲ τῇ . . . ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρῶν ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα* *προστάσσειν τὸν ἐνωτοῦ παῖδα*· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ. — *ἐξιέναι*, ἐκ τοῦ *λαχόντας*. — *μηχανῶμαι* κατασκευάζω. — *χρηστὸς* χρήσιμος. — *ἐπιπλα* σκευή. — *κατὰ ζήτησιν* διὰ τὰ ζητήσουν. — *βίος* πόρος ζωῆς. — *ἐς ὃ ἕως* ὅτου. — *παραμειβομαι* παραπλέω. — *Ὀμβρικοὶ ἢ Ὀμβροὶ* λαὸς τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ Β. τοῦ Ἀπεννίνου ὄρους. — *τὸ μέχρι τοῦδε* ἕως τὴν σήμερον. — *ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ υἱοῦ*. — *ἀνάγω* φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινα τόπον). — *ποιοῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν* λαμβάνω τὴν ἐπωνυμίαν.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ὡς) νόμιμον, συνη-

θίζω. — *νηούς* = ἄττ. *ναούς*. — *μωρίην επιφέρω τινί* ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινα, θεωρῶ τινα μωρόν. — *ὡς μὲν* (= *γε*) *ἐμοὶ δοκέειν*, τὸ ἀπρομφ. ἀπολύτως: καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω. — *ἀνθρωποφυῆς* ἀνθρωπόμορφος. — *κατὰ περ* = ἄττ. *καθ' ἅπερ* ἀκριβῶς ὡς (ὅπως). — *νομίζω* ἔχω τὴν συνήθειαν. — *ἔρδω* πράττω· *ἔρδω θυσίας* προσφέρω θυσίας. — *Δία*, ὑπὸ τὸν Δία ἔννοεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν ὑπέριστατον θεὸν τοῦ φωτὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις Ἀχουρα Μασδά. — *ἠλίω*, δηλ. τῷ Μίθρα. — *ἐπιμανθάνω* μανθάνω μετὰ ταῦτα. — *Οὐρανίη*, ἐπώνυμον τῆς Ἀφροδίτης· τὸ περσικὸν ὄνομα ταύτης τῆς θεᾶς ἦτο Ἄναϊτις.

Κεφ. 132. *ἦδε κατέστηκε* εἶναι τοιαύτη, γίνεται ὡς ἔξῃς. — *ἀνακαίουσι* ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν). — *οὐ σπονδῆ... οὐλῆσι*, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας. — *στέμματα* στέφανοι. — *ὄλαι* χονδροαλεσμένα κριθαὶ (διὰ τῶν ὁποίων ἐπασπαλίζετο — παρ' Ἕλλησιν — ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας). — *τῶν δέ...* = *ὡς ἂν* (= *ὅταν*) *θέλη τις θύειν ἐκάστῳ τούτων* (τῶν θεῶν). — *καλῶ* ἐπικαλοῦμαι. — *ὁ τιήρης* = *ὁ τιάρας* ἢ ἡ *τιάρα* κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις. — *ἐστεφανωμένος τὸν τιήρην μυρσ. μ.*, κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσαις μόνον ὁ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς — ὡς ἔφερετο παρ' Ἕλλησιν —, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν. — *οὐ οἶ* = *οὐκ οἶ* (= *αὐτῷ*). — *ἐγγίνεται* (ἀπρόσ.) ἐπιτρέπεται. — *ἔωυτῷ... ἰδίῃ* = *ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ ἰδίῃ ἔωυτῷ μόνῳ*· *ἀρῶμαι* εὐχόμαι. — *ὁ δὲ* = *ἀλλά*. — *γίνομαι ἐν* περιέχομαι (περιλαμβάνομαι) εἰς. — *ἐπεὰν* = ἄττ. *ἐπὰν*. — *διαμιστύλλω κατὰ μέρη* κόπτω εἰς τεμάχια. — *ἱρήιον* = ἄττ. *ιερεῖον*. — *ἔψω* βράζω. — *ὑποπάσσω* πάσσω (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω. — *ποίη* = ἄττ. *πόα* χλόη, χόρτον. — *ἀπαλὸς* τρυφερός. — *τριφυλλον*, τὸ νῦν λεγόμενον «τριφύλλι». — *ἔθθηκε* (γνωμκ. ἄορ.) *ὦν*, ὁ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἄορ. μετὰ τοῦ *ὦν* (= *οὗν*), ὅταν θέλη νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ὡς ταχέως ἐπακολουθοῦσαν: ἔπειτα θέτει. — *διατίθημι* διευθετῶ. — *μάγος*, οὕτω παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκαλεῖτο ὁ ἱερεὺς. — *ἐπαιδῶ* (= ἄττ. *ἐπάδω*) ψάλλω. — *ἐπαιδῆ* (= ἄττ. *ἐπωδῆ*) ὕμνος, προσευχή. — *οἴην... τὴν ἐπαιδῆν*, κατ' ἔννοιαν: ὅπως ὀνομάζουσαν ἐκεῖνοι τὸν

ῥυθμόν (αὐτόν): ἐν τούτῳ τῷ ῥυθμῷ, δηλ. τῇ *θεογονίᾳ*, ἐγένετο ἐπίκλησις ὄλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων. — *ἐπέχω* περιμένω. — *ἀποφέρωμαι* λαμβάνω μαζί μου. — *χρᾶται* (αὐτοῖς) ὅ,τι μιν λόγος αἰρέει μεταχειρίζεται αὐτὰ κατὰ τὸ δοκοῦν (κυρ.: εἰς ὅ,τι τὸν πείση εἰς οἰοσθήποτε λόγος).

Κεφ. 133. τῇ (= ἄττ. ῆ), δτκ. χρονκ. — *πλέω* = ἄττ. *πλείω*. — *δαίς*, *δαιτὸς* συμπόσιον. — *τῶν ἄλλων* = ἡ ἐν τῇσι ἄλλῃσι ἡμέρησι. — *δικαιῶ* κρίνω δίκαιον. — *εὐδαίμων* πλούσιος. — *προσιθέαται* = ἄττ. *προτίθενται*. — *ὄλος* ὀλόκληρος, ἀκέραιος. — *ὄπιτὸς* ψητός. — *τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων* τὰ μικρὰ ζῶα, δηλ. πρόβατα καὶ αἴγες (κν.: γιδοπρόβατα). — *σίτος* (ἐν τῷ πληθ.: *τὰ σῖτα*) τροφή, φαγητόν. — *ἐπιφορήματα* πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖπνον (γλυκύσματα, καρύδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.). — *ἀλλῆς* εἰς ἐν ὄλον ἡθροισμένος, διὰ μιᾶς. — *σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι* ὅτι τρώγοντες (φαγητὰ) παύουν (μόνον) νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουσι). — *ἀπὸ δειπνου* μετὰ τὸ δεῖπνον. — *παραφορῶ* = *παραφέρω* φέρω καὶ θέτω ἐμπρός τινος, παραθέτω. — *ἐσθίωντας... = οὐκ ἂν παύεσθαι ἐσθίωντας*. — *κάρτα*, βλ. κεφ. 33. — *προσκέαται* = ἄττ. *πρόσκεινται*· *πρόσκειμαι* οἴνω εἶμαι ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον. — *ἄδη*, ἄορ. τοῦ ἀνδάνω ἄρεσκω. — *νήφω* εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πῖε οἶνον. — *προσιθεῖ* = ἄττ. *προτίθησι*. — *στέγαρχος* οἰκοδεσπότης. — *ἐν τοῦ = οὗ ἐν τῷ οἴκῳ*. — *μειεῖσι* = ἄττ. *μεθιαῖσι*· *μεθίημι* ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω. — *προβουλεύωμαι* συζητῶ, συσκέπτομαι. — *ἐπιδιαγινώσκω* ἐκ νέου κρίνω, ἐξετάζω.

Κεφ. 134. *διαγινώσκω τινι* διακρίνω ἀπὸ τι. — *ὄμοιοι* τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἢ τάξεως. — *προσαγορεύω* χαιρετίζω. — *οὐτερος* = ὁ ἕτερος. — *ἀγεννῆς* ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. *ἐκ πάντων* ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. — *ἄγχι* πλησίον. — *τοὺς δευτέρους*, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησίον οἰκούντων. — *κατὰ λόγον* κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των). — *προβαίνω* προχωρῶ. — *οἴκημαι*, βλ. κεφ. 28. — *ἐκαστάτω*, ὑπερθκ. τοῦ ἐκάς μακρᾶν. — *μακρῶ* = *πολύ*. — *ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς* = *μετέ-*

χω τῆς ἀρετῆς. — νόμια = νόμιμα (ἔθιμα). — προσίεμαι (παρα)-
δέχομαι. — ἀνδρῶν μάλιστα = ἐκ πάντων.

Κεφ. 136-137. ἀπὸ πενταέτεος (δηλ. παιδός), κατ' ἔννοιαν:
ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας. — ἀληθίζομαι = ἀληθεύω λέγω
τὴν ἀλήθειαν. — δίαιταν ἔχει = διαιτᾶται. — ἄση, κυρ.: κόρος,
ἀηδία· ἔδω: λύπη. — προσβάλλω προξενῶ. — νυν = τοίνυν. — ἔρδω
τινὰ ἀνήμεστον πάθος πρῶττω εἰς τινα πρᾶξιν, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀνε-
πανόρθωτος βλάβη: φονεύω τινά. — ὑπούργημα ὑπηρεσία, ἔκδούλευ-
σις. — θυμὸς ὀργή.

Κεφ. 138. ἄσσα = ἅτινα. — νενόμισμαι θεωροῦμαι. — ἀναγ-
καίη = ἀνάγκη. — ἐναπονίζω (μέσ. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω,
ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι. — περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος. — ὡς κρυπτόμενα ὡς
μυστικά. — σαφηνέως = σαφῶς. — νέκυσ = νεκρός. — ὄρνις ὄρνειον.
— ἔλκω σπαράσσω. — κατακηρῶ (-όω) περικαλύπτω (περιαλείφω)
μὲ κηρόν.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. *τῆς* = ἄττ. *ῆς*. — *προεῖπε*, τοῦ *προαγορεύω* δημοσία παραγγέλλω, διατάσσω. — *νομίζω ὡς* θεωρῶ ὡς. — *στρατηλασίη* = *στρατεία*. — *ἐπικρατῶ τινος* εἶμαι κύριός τινος.

Κεφ. 2. *πρὶν ἢ* = ἄττ. *πρὶν*. — *Ψαμμήτιχος* ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663-609 π.Χ. — *γενοίατο* = ἄττ. *γένοντο*. — *ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου)* ἀπὸ τότε, ἔκτοτε. — *πόρον τούτου ἀνευρεῖν* ν' ἀνεύρη μέσον, διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων). — *ἐπιτεχνῶμαί τι* μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι. — *ὁ ἐπιτυχὼν* ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, τὸν ὅποιον ἀπαντᾷ τις: ὁ τυχών. — *ἀντίον* (μετὰ γνκ.) ἐνώπιόν τινος. — *ἴημι ἢ ἰθήννυμι φωνήν* ἐκβάλλω φωνήν. — *στέγη* τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον. — *ἐπ' ἑωυτῶν* καθ' ἑαυτά, μόνα. — *τὴν ὥρην* κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον. — *ἐπαγινέειν*, ὑπκμ.: *τὸν ποιμένα*: ἐπαγινέω κομίζω. — *πλήσαντα*, ὑπκμ. *τὸν ποιμένα*: τοῦ *πίμπλημι*. — *τᾶλλα διαπρήσσεσθαι* νὰ ἐκτελῇ τὰς ἄλλας του ἐργασίας. — *ἄσημος* ἀναρθρος, ἀκατάληπτος. — *κνύζημα* φωνή, κλαυθμυρισμὸς (νηπίου).

ὀρέγω ἐκτείνω. — *ἦσυχος ἦν* δὲν εἶπε τίποτε. — *πολλὸν* (= ἄττ. *πολὸν*) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον. — *ἔπος* λέξις. — *σημαίνω* φανερώνω. — *ἐς ὄψιν* ἐνώπιον. — *πρῆγμα*, ἐδῶ: ἀπόπειρα, δοκιμή. — *σταθμῶμαί τι* συμπεραίνω ἀπὸ τι. — *συγχωρῶ* συναίνω, παραδέχομαι. — *γενέσθαι* ὅτι ἐγινε τὸ πράγμα. — *ἰρέων* = ἄττ. *ἰερέων*. — *τοῦ Ἡφαίστου*, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Ἡφαίστον ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων *Φθά*. — *μάταιος* ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος. — *ἐκτάμνω* (= ἄττ. *ἐκτέμνω*) ἀποκόπτω. — *ποιοῦμαι τὴν δίαιταν τῶν παιδίων* κάμνω νὰ ζοῦν τὰ παιδιά.

Κεφ. 4-5. ἔλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς. — *Μιν* ἢ *Μήνης* ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π.Χ.· πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί. — *νομοῦ*, ὄλη ἢ Αἴγ. ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠρίζοντο διὰ διωρύγων· *Θηβαϊκὸς νομὸς* = ἡ ἄνω Αἴγυπτος. — *ὑπερέχον ἐστὶ* εἶναι ὑπὲρ τὸ ὕδωρ. — *ἐνερθε* κάτωθεν. — *Μοῖρις* (-ιος καὶ -ιδος) *λίμνη*, βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου (ἐν τέλει τοῦ βιβλίου πίν. IV). — *ἀνὰ τὸν ποταμὸν* διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου). — *δηλα* = *δηλόν* (ἔστι). — *Αἴγυπτος*, ἐδῶ: τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου. — *ναυτίλλομαι* ταξιδεύω διὰ θαλάσσης. — *ἐπίκτητος γῆ* νεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ. ἥτις ἦτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. — *καὶ τὰ κατύπερθε* ἔτι ἀκόμη καὶ ἡ χώρα ἡ ὑπεράνω. — *ἕτερον τοιοῦτο* παρόμοιον τι (δηλ. *ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου*). — *χώρα* ἔδαφος. — *ἡμέρης δρόμος* ὅσον δύναται τις νὰ τρεῖξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια). — *κατεῖς* (= ἄττ. *καθεῖς*) ἂν ρίψῃς· τοῦ *καθίημι*. — *καταπειρητηρή* ὄργανον ναυτικόν, μὲ τὸ ὅποιον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὐρίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς. — *ἀνοίσεις*, μέλλ. τοῦ *ἀναφέρω* φέρω ἐπάνω, ἐκβάλλω. — *ἐν ἔνδεκα ὄργυιῃσι* εἰς βάθος ἔνδεκα ὄργυιῶν· ἡ *ὄργυια* = 2 μέτρα (περίπου). — *πρόχυσις τῆς γῆς* ἢ γῆ ἢ σχηματισθεῖσα ἐκ προσχώσεως. — *ἐπὶ τοσοῦτό ἐστι* ἕως τόσοσιν ἐκτείνεται.

Κεφ. 10. *κατὰ περ*, βλ. I, 131(σελ.107). — *Ἴλιον* πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόντος καὶ Σκαμάνδρου. — *Τευθρανία* πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν. — *Ἐφεσος* πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καύστρου ποταμοῦ. — *Μαϊάνδρου πεδίον* ἢ παρὰ τὸν Μαϊάνδρον — ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας — πεδιάς. — *ὡς εἶναι* ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν. — *συμβάλλω* παραβάλλω, συγκρίνω. — *οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ χ.* οἱ ποταμοί, οἱ ὅποιοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτοὺς διὰ τῆς καταθέσεως ἰλύος· νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Καύστρος, Μαϊάνδρος. — *πλήθεος πέρι* ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων.

Κεφ. 11. *τῆς Ἀραβίης χ. κόλπος*, ἐννοεῖται ὁ Ἀραβικὸς κόλπος (ὁ κόλπος τοῦ Σουέζ)· βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου. — *πρόσω* μακράν. — *ἐσέχω* ἐκτείνωμαι. — *ἕτερος τοιοῦτος*, βλ. κεφ. 5 «ἕτερον τοιοῦ-

το». — *δοκέω* *κου* ὑποθέτω. — *γενέσθαι* ὅτι ἦτο κάποτε. — *ὁ μὲν*, δηλ. ὁ Αἰγυπτιακὸς κόλπος. — *ἐκ τῆς βορηίης θ.*, δηλ. τῆς Μεσογείου. — *ἐκ τῆς νοτίης*, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. — *φέρω ἐπὶ* εἰσχωρῶ εἰς. — *μιν* αὐτὸν (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον). — *τούτου*, δηλ. τοῦ Νείλου. — (*ἐκ*) *χώννυμαι* πληροῦμαι διὰ τῆς ἰλύος ποταμοῦ, ἀποχεροῦμαι. — *ἔλλομαι* νομίζω, ὑποθέτω. — *κοῦ γε δὴ* πῶς λοιπόν. — *προαναισιμῶ* προαναλίσκω· *προαναισιμώμενος χρόνος* παρελθὼν χρόνος. — *τούτου*, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ. — *ἐργατικοῦ*, καλεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν Νεῖλον *ἐργατικὸν* ἕνεκα τῆς ἐπενεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. *τὰ περὶ Αἴγυπτον* ὡς πρὸς ὅσα ἀνέφερα περὶ τῆς Αἴγ. — *ἡ Αἴγυπτος πρόκειται τῆς ἐχομένης γῆς* ἡ Αἴγ. ἔξέχει πρὸς Β. περισσότερον ἢ ἡ γειτονική της γῆ (δηλ. ἡ Λιβύη). — *ἄλλη ἄρμη*, ἄλας. — *ἐπανθεῖ* ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὀρέων) ἀναβλαστάνει ὡς ἄνθος, ἀναφαίνεται. — *δηλέομαι* βλάπτω. — *πρὸς δὲ* πρὸς τούτοις δέ. — *τῇ χώρῃ* ὡς πρὸς τὴν γῆν, ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος. — *πρόσουρος* γειτονικός. — *προσεῖκελος* κάπως ὅμοιος. — *οὐ μὲν* (= *μὴν*) *οὐδὲ* οὐδὲ βέβαια. — *νέμομαι* κατοικῶ. — *μελάγγαιος καὶ καταρρηγνυμένη* ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὐκόλως διαρρηγνυόμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ρήγματα). — *ὥστε ἐοῦσαν* (= *ἄτε οὔσαν*) *ἰλὸν* ἀκριβῶς διότι αὐτὸ (τὸ ἔδαφος) εἶναι λάσπη, ἔχει σχηματισθῆ ἀπὸ λάσπην. — *πρόχυσις* χῶματα. — *κατενηνευμένην*, τοῦ *καταφέρομαι* (βλ. I, 93). — *ὑποψαμμοτέρη* κάπως ἀμμώδης. — *ἀργιλωδεστέρη* μᾶλλον ἀργιλώδης (λευκὴ καὶ καθαρὰ). — *ὑπόπετρος* ὀλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. *θωμάσια* = *θώματα* (βλ. I, 93). — *παρέχομαι* δεικνύω. — *πρὸς* ἐν συγκρίσει πρὸς. — *εἰρήσεται* = *ξηθήσεται*. — *ἅμα τῷ οὐρανῷ* . . . μαζί με τὸ ὅτι ὁ οὐρανός, καθὼς ὁ οὐρανός. . . — *ἐτεροῖτος* διαφορετικός. — *τὰ πολλὰ πάντα* ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλως. — *ἔμπαλιν τινι* τὸ ἐναντίον πρὸς τινα, διαφορετικὰ ἀπὸ τινα. — *ἴσταμαι* καθιστῶ. — *νόμος* ἔθιμον. — *ἐν τοῖσι* παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις). — *ἀγοράζω* διατρίβω, εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ. — *καπηλεύω* κάμνω ἐμπόριον, λιανοπωλῶ. — *κρόκη* ὑφάδιον. — *ἄχθος* βάρος, φορτίον. — *φορῶ* φέρω.

Κεφ. 36. *τῇ ἄλλῃ (χώρῃ)* εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλαχοῦ. — *κομῶ* ἀφήνω τὴν κόμην μακράν. — *ἅμα κήδεϊ* ἐν πένθει, ὅταν πενθοῦν. — *κέκαρμαι τὴν κεφαλὴν* κουρεύομαι. — *ἰνέεται (κενάρθαι)* ἀρμυρίζει (εἶναι πρέπον) νὰ κουρεύονται. — *ὑπὸ τοὺς θανάτους* ὅταν ἀποθάνῃ τις (ἐκ τῶν συγγενῶν). — *ἀνίημι* ἀφήνω. — *τέως* ἕως τότε. — *τοῖς ἄλλοις ἢ δίαίτα ἀποκένριται χωρὶς* οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστά. — *θηρία* τὰ (κατοικίδια) ζῶα. — *πυρὸς* σῖτος. — *ὄλλοι = οἱ ἄλλοι.* — *ποιεῦμαι τὴν ζόην* ζῶ. — *σιτία* ἄρτος. — *τάς = ἄς.* — *ζειαί* εἶδος σιτηροῦ, πιδ. τὸ ἀσπροσίτι. — *μετεξέτεροι = ἐνιοι.* — *φυρῶ* ζυμώνω. — *τὸ σταῖς* (γγκ. *σταιτὸς*) ζύμη. — *εἶμα* ἔνδυμα. — *ἔχει φορεῖ.* — *κάλος* (= ἀττ. *κάλως*) σχοινίον πρὸς ἀνέλκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν ἰστίων. — *ψήφοις λογιζομαι* ἀριθμῶ διὰ λιθαρίων. — *διφάσιος* διπλοῦς. — *γράμματα* γραφή. — *ἱρά,* ἐννοεῖται ἡ ἱερογλυφικὴ γραφή (τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ ἱερεῖς) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν *δημοτικὴν* (τὴν διὰ τὸν λαόν) γραφήν.

Κεφ. 78. *συνουσία* συναναστροφή, συμπόσιον. — *εὐδαίμων* πλούσιος. — *ἀπὸ δείπνου γίνομαι* τελειώνω τὸ δείπνον. — (*ἡ*) *σορὸς* θήκη, φέρετρον. — *μεμιμημένον,* πρkm. ἐν πθτκ. σημασία τοῦ *μιμοῦμαι*. — *ἐς τὰ μάλιστα* κατὰ τὸ πλεῖστον: κατὰ τὸ δυνατόν. — *γραφῆ* καὶ *ἔργῳ* διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς. — *ἴσον τε* (=ἀττ. *ἴσον*) περὶπου.

Κεφ. 80. *ἐπικτιῶμαι* κτιῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — *συμφέρομαι τινι* συμφωνῶ μέ τινα. — *τόδε,* αἶτ. τοῦ κατὰ τι. — *εἶκω τινι τῆς ὁδοῦ* ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρό τινος. — *ἐκτρέπομαι* τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — *τοῖς πρεσβυτέροις ἐξ ἔδρης ὑπανίσταμαι* σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παρὰ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — *ἄλλοισι οὐδαμοῖσι = οὐδενὶ ἄλλῳ* (λαφ τῶν Ἑλλ.). — *προσαγορεύω,* βλ. I, 134 (σελ. 108). — *καθήμι* καταβιβάζω.

Κεφ. 177. *τότε,* ὁ Ἄμασις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570-526 π.Χ. — *καὶ τὰ καὶ* ὡς πρὸς τὰ. — *ποταμοῦ,* δηλ. τοῦ Νείλου. — *πᾶς τις* ἕκαστος. — *βιοῦμαι* πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — *ἀποφαίνω δικαίην*

ζόην ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) ὅτι ζῶ δικαίως (νομίμως). — *ιδύνω* (=ἀπ. *εὐθύνω*), ἐδῶ: τιμωρῶ.

Κεφ. 178. *μετεξέτεροι*, βλ. κεφ. 36. — *ἀποδείκνυμαι* κάμνω. — *νατίλλομαι*, βλ. κεφ. 5. — *τέμενος χρησιμώτατον* ἱερὸν πολὺ συγκαζόμενον. — *Φάσηλις* ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας. — *προστάται* ἐπιμεληταί. — *μεταποιεῦνται*, δηλ. τοῦ *τεμένεος*: *μεταποιοῦμαι* ἰδιοποιοῦμαι, οἰκιοποιοῦμαι. — *οὐδέν σφι μέτεστι* οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐτοί. — *ἐπὶ ἑωυτῶν* δι' ἑαυτούς.

Κεφ. 179. *ἐμπόριον* πόλις ἐμπορική. — *μὲν* = *μὴν* βεβαίως. — *ἀπόμνυμι* ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἔπραξά τι, ἀρνοῦμαι δι' ὄρκου. — *ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα)* εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου. — *οἷά τέ ἐστι* = *οἷόν τέ ἐστι*. — *πρὸς ἀντίους* δι' ἐναντίους. — *βᾶρις, -ιδος* (ἰων. *-ιος*) μικρὸν ποταμόπλοιον. — *Κυρηναῖοι* κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαίας ἑλληνικῆς πόλεως τῆς βορείου Ἀφρικῆς. — *φιλότητα συντίθεμαί τι* συνάπτω (κάμνω) φιλίαν μέ τινα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Κεφ. 14. *τείχος* φρούριον. — *διαπειρωμαί τινος* δοκιμάζω τι. — *ψυχή* καρδιά, γενναιότης. — *σιέλλω* ἐνδύω. — *ὕδρευτον* στάμνα. — *ἀπολέγω* ἐκλέγω. — *παρέρχομαι παρά τινα* διέρχομαι, περνώ πλησίον (ἔμπροσθέν) τινος. — *ἀντικλαίω* κλαίω ἀκούων ἄλλον κλαίοντα. — *κακῶ (-όω)* ταπεινῶν, ἐξευτελίζω. — *προορῶ* βλέπω ἔμπρός μου. — *μανθάνω*, ἐδῶ : ἀναγνωρίζω.

δεύτερα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα. — *τὰ στόματα ἐγκεχαλινώμενοι* ἔχοντες τὸν χαλινὸν εἰς τὰ στόματά των. — *τίνω ποιήν τινι* πληρώνω ποιήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀντιτιμωροῦμαι διὰ τινά. — *τοῖσι ἀπολομ.*, ὁ Καμβύσης μετὰ τὴν ἤτταν τῶν Αἰγυπτίων παρά τὸ Πηλούσιον καὶ τὴν καταφυγὴν των εἰς τὴν Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναίαν ναῦν μὲ κήρυκα Πέρσην, διὰ τὴν προτείνη εἰς τοὺς Αἰγυπτίους τὴν παραδοθῆναι μὲ συνθήκας· οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως, ὅτε εἶδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αὐτὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας — 200 τὸν ἀριθμὸν — ἐφόνευσαν. — *δεινὰ ποιῶ* «τὸ παίρνω βαρεῖά», ἀγανακτῶ.

συνήνεικε = ἄττ. *συνήνεγκε*: *συμφέρει ὥστε* (μετ' ἀπρμφ.) συμβαίνει νά. — *ἀπῆλιξ* (= ἄττ. *ἀφῆλιξ*) ὁ ὑπερβὰς τὴν μέσην ἡλικίαν, κλίνων πρὸς τὸ γῆρας· *ἀπηλικέστερος* ἀρκετὰ ἡλικιωμένος. — *ἐκπίπτω ἔκ τινος* χάνω τι. — *τὰ ἐόντα* ἡ παρουσία. — *προσαιτῶ τινά* ζητῶ μὲ παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρά τινος. — *πλήττομαι τὴν κεφαλὴν* κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου. — *ἄρα* βέβαια, φυσικά. — *ἐπ' ἐκάστη ἐξόδω* εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατί ἄραγε. — *στείχω* = ἄγομαι. — *ἀνέβωσας* = ἄττ. *ἀνεβόησας*. — *προσῆκω τινι* συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν μέ τινά. — *οικεῖτα κακὰ* ἰδικαί μου δυστυχία. — *πένθος* δυστυχία. — *πολλά τε καὶ εὐδαίμονα* (ἐν διὰ δυοῖν) πολλά πλούτη, μεγάλη παρουσία. —

ἐπὶ γήραος οὐδῶ εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ γήρατος. — ἀποφέρω ἀναφέρω. — εὖ, εἰς τὸ εἰρησθῆναι. — ἐτετεύχεε = ἄττ. ἐτετυχήκει. — ἐφέπομαι τινι ἀκολουθῶ τινά. — οἱ ἀπολλύμενοι οἱ καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. οἱ μειόντες οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν). — περιεὼν ζῶν. — ἔχων πάσχων.

Κεφ. 39. ἐπαναστὰς κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας τῶν εὐγενῶν τὸ 532 π.Χ. — ἴσχω, δηλ. τὴν Σάμον ἴσχω ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου. — τὰ πρηγμάτα ἡ δύναμις. — βεβωμένος (= ἄττ. βεβοημένος) εἰμι γίνομαι περιβόητος, διαφημίζομαι. — ἰθύω στρατεύεσθαι ἐπιχειρῶ ἐκστρατεῖαν. — ἔκτητο = ἄττ. ἐκέκτητο. — πεντηκόντερος (νηῦς) πλοῖον μὲ 50 κουπιὰ. — διακρίνων οὐδένα χωρὶς νὰ κάμη διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἐχθρῶν): ὁμοίως. — χαρίζομαι τινι κάμνω χάριν εἰς τινά, ὑποχρεῶν τινά. — ἀρχὴν μηδὲ οὐδόλω, καθόλου δέν. — ἀραιρήκεε = ἄττ. ἤρήκει. — ἐν δὲ δὴ μεταξὺ δὲ αὐτῶν. — δεδεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κως, κυρίως: κάπως ἔδῶ: φυσικά. — ἐπιμελὲς ἀντικείμενον φροντίδος. — βιβλίον ἐπιστολή. — ἐπιστέλλω στέλλω. — βούλομαι, ἐπόμενον τοῦ ἦ = μᾶλλον βούλομαι προτιμῶ. — τῶν ἂν κήδωμαι = τούτους, ὧν ἂν κήδωμαι. — προσπταίω ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ. — διαφέρω τὸν αἰῶνα περὶ τὴν ζωὴν μου. — ἐναλλάξ πρήσων = τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσων. — εὐτυχῶ τὰ πάντα εὐτυχῶ εἰς ὅλα, εὐτυχῶ διαρκῶς. — λόγῳ (= ἀκοῇ) οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς. — πρόρριζος, βλ. I, 32· πρόρριζος κακῶς κάκιστα. — φροντίζω σκέπτομαι. — ἀλγῶ θλίβομαι, λυποῦμαι. — ἀποβάλλω τι ρίπτω, ἀφήνω νὰ χαθῆ τι. — ὅκως μηκέτι ἤξει ὥστε νὰ μὴ φανῆ πλέον. — τῶπὸ τούτου = τὸ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ ἕξῃς. — προσπίπτει τί τινι συμβαίνει τι εἰς τινά. — πάθη πάθημα, δυστυχία. — ὑποκείμενος, πθηκ. πρηκ. τοῦ ὑποτίθεμαι συμβουλεύω. — ἀκέο (= ἀκέσο), προσκτ. τοῦ ἀκέομαι (τὰς εὐτυχίας) θεραπεύω (ἔξοικονομῶ) τὰς εὐτυχίας.

Κεφ. 41. ἐπιλέγομαι ἀναγινώσκω. — νόψ λαμβάνω λαμβάνω

διὰ τοῦ νοῦ, ἐννοῶ. — *δίξημαι* ζητῶ. — *ἀσάομαι* (ἀση), κυρ.: αἰσθάνομαι ἀηδῖαν· ἐδῶ: = *ἀλγῶ*. — *σφρηγίς*, ἐδῶ: σφραγιδόλιθος· κατωτέρω (*περιελόμενος* καὶ ἐν κεφ. 42): δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδόλιθου). — *Θεόδωρος* καλλιτέχνης, διαπρέψας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης· ἤκμασε κατὰ τὸν 5' π.Χ. αἰῶνα. — *περιαιροῦμαι τὴν σφρ.* ἀφαιρῶ, βγάλω τὸ δακτυλίδι μου. — *τὰ οἰκία* ἡ οἰκία. — *συμφορῇ ἐχρᾶτο*, δηλ. *τῇ ἀπολομένη σφρηγίδι· συμφορᾷ χρῶμαί τινι* θεωρῶ τι ὡς συμφορᾶν, λυποῦμαι διὰ τι.

Κεφ. 42. *συμφέρει* συμβαίνει. — *ἀξιῶ* κρίνω καλόν. — *θύραι* ἀνάκτορα. — *Πολυκράτει*, εἰς τὸ: *ἐλθεῖν ἐς ὄψιν· ἔρχομαί τινι ἐς ὄψιν* ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος. — *χωρεῖ τί μοι* ἀποβαίνει τι καλῶς εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω τι. — *δικαιῶ* = *ἀξιῶ*. — *ἀποχειροβίτος* ὁ ζῶν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδίων του χειρῶν. — *μέγα ποιοῦμαι* θεωρῶ μεγάλην τιμὴν. — *νηδὺς* κοιλία. — *ὡς τάχιστα* εὐθὺς ὡς. — *κεχαρηκῶς* = *χαίρων*. — *ἐσέρχεται τινα* ἐπέρχεται εἰς τινα (εἰς τὸν νοῦν τινος). — *καταλαμβάνει τί με* συμβαίνει εἰς ἐμέ τι.

Κεφ. 43. *ἐκκομίζω*, κυρ.: ἔξω κομίζω (εἰς ἀσφαλῆ τόπον)· ἐδῶ: σῶζω, ἀπαλλάσσω. — *συντυχία* σύμπτωσις, τύχη· ἐδῶ: δυστυχία.

BIBLION PEMPTON

Κεφ. 49. *ἐς λόγους ἔρχομαί τι* ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μέ τινα.— *περίοδος* περιφέρεια.— *ἐντέμνω* ἐγκαράττω.

ἀπίξιος = ἄττ. *ἀπίξεως*. — *τὰ καιήκοντα* (= ἄττ. *τὰ καθήκοντα*) = *τὰ παρόντα* ἢ παροῦσα κατάστασις. — *ἄλγος* λύπη.—*ὄσω* καθόσον, διότι.— *ῥύομαι* ἀπολυτρώνω, σώζω. — *δμαίμων* ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενὴς ἐξ αἵματος. — *εὐπειτέως* = ἄττ. *εὐπειτῶς*· *εὐπειτῆς* εὐκόλος. — *οἶά τέ ἐστι* = *οἶόν τέ ἐστι*. — *χωρεῖ τί μοι*, βλ. III, 42. — *ἄλκιμος* γενναῖος. — *ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς πέρι* ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ. : ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν). — *ἡ μάχη*, ἐδῶ : ὁ τρόπος τῆς μάχης. — *βραχεά* = ἄττ. *βραχεῖα*. — *ἀναξυρὶς* περισκελὶς. — *κυρβασίη* περσικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (τιάρα, σαρίκι).

νέμομαι κατοικῶ. — *βούλομαι θυμῶ*, κυρ. : ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ· ἔπειτα : ἐπιθυμῶ.— *κατοίκημαι* (πθτκ. πρκμ.) = *κατοικῶ*. — *ἔχομαί τινος* εἶμαι πλησίον τινός, συνορεύω μέ τινα. — *ἀγαθῆ* εὐφορος.— *πολυάργυρος* πλούσιος εἰς ἄργυρον. — *ἠὼς ἀνατολή*. — *πρόσουρός τι* ὁ γειτνιαζών, ὁ συνορεύων μέ τινα. — *καθήκω ἐπι* φθάνω (ἐκτείνομαι) ἕως.— *ἐπέτεος* = ἄττ. *ἐπέτειος* ἐτήσιος.— *ἐπιτελῶ* πληρώνω.— *Ματιανοὶ* λαὸς ἐν τῇ ΒΔ. Μηδίᾳ (ἡ χώρα : *Ματιανῆ*).— *δίαιταν ποιοῦμαι* διέρχομαι τὴν ζωὴν μου. — *Διὶ ἐρίζετε* (θα) δύνασθε νὰ διαγωνίζεσθε (νὰ μετριάσεθε) μέ τὸν Δία.

ὄθροι = ἄττ. *ὄθροι* σύνορα. — *ἰσοπαλῆς* ἰσοπαλός (ἐν μάχῃ). — *χρυσῶ ἐχόμενον οὐδὲν* = *χρυσὸς οὐδεὶς*. — *ἐνάγω* παρακινῶ. — *παρέχον* (δηλ. *ὕμιν*), αἰτ. ἀπόλυτος· *παρέχει μοι* = *ἔξοστί μοι*. — *αἰροῦμαι* προτιμῶ.

Κεφ. 50. *ὑποκρίνομαι* = ἄττ. *ἀποκρίνομαι*. — *ἐς τοσοῦτο ἐλαύ-*

νω ἕως αὐτοῦ προχωρῶ. — *ἐπεῖτε* = ἅτ. *ἐπεί*. — *κύριος*, ἐπὶ χρόνου: ὠρισμένος. — *συγκείμενον (χωρίον)* συμφωνημένος τόπος. — *σοφός* πονηρός. — *διαβάλλω* ἀπατῶ διὰ ψευδῶν πληροφοριῶν: ἔξαπατῶ. — *εὖ* ἐπιδειξίως. — *χρεὸν* ἐνῶ ἔπρεπε. — *τὸ ἐδὸν* τὸ ἀληθές. — *δ' ὦν* ὅμως, μολαταῦτα. — *φάς* = ἅτ. *φάσκων*. — *ὑφαρπάζω* ἐξαίφνης διακόπτω. — *ὠρμητο λέγειν* εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπῃ. — *ἀπαλλάσσομαι* ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — *εὐεπής* καλῶς λαληθείς: συνετός, λογικός.

Κεφ. 51. *τὰ οἰκία*, βλ. III, 41. — *ἱκετηρία (ῥάβδος)* κλάδος ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ὁ ἱκέτης ἐκράτει ὡς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του. — *ἐς τοῦ Κλεομ.*, δηλ. *οἶκον*. — *ἅτε ἱκετεῦων* ὡς ἱκέτης. — *προσίσταμαι τινι* ἴσταμαι πλησίον τινός. — *ἐπέχω* (ἀμτβτ.) ἐμποδίζομαι. — *ἀνανεύω* κινῶ τὴν κεφαλὴν μου πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς σημεῖον ἀρνήσεως: ἀρονοῦμαι. — *τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλω* προσφέρω περισσότερα χρήματα. — *ἐς δ' ἕως* ὅτου. — *ὑποδέχομαι* = *ὑπισχνοῦμαι*. — *αὐθάξομαι* φωνάζω. — *ἦν μὴ ἀποστάς ἴης* = *ἦν μὴ ταχέως ἀποστής*: ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω. — *τὸ παράπαν* παντελῶς. — *ἐκγίνεται* = *ἔξεστι*. — *ἐπὶ πλέον σημαίνω* διεξοδικώτερον λέγω.

Κεφ. 97. *ἀπελαύνω* ἐκδιώκω. — *δυναστεύω* ἔχω ἰσχύν, δύναμιν. — *ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον* παρουσιάζομαι εἰς τὸν δῆμον. — *νομίζω τι*, ἐδῶ: μεταχειρίζομαί τι. — *ἄποικοι*, ὁ Νηλεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου, εἶχεν ἰδρύσει τὴν Μίλητον. — *οἰκός* = ἅτ. *εἰκός*. — *σφέας*, τοὺς Μιλησίους. — *δυναμένους*, τοὺς Ἀθηναίους. — *οὐδέν*, δηλ. *ἦν*. — *ὑπίσχομαι* = ἅτ. *ὑπισχνοῦμαι*. — *οἶα* = *ἅτε*. — *οἶκε* = *ἔοικε*. — *διαβάλλω*, βλ. κεφ. 50. — *ἀποδείκνυμι* διορίζω. — *δόκιμος* εὐυπόληπτος.

Κεφ. 99. *ἀπίκοντο*, εἰς Μίλητον, ὅπου εὐρίσκετο καὶ ὁ Ἄριστ. ἐπιστρέψας ἐξ Ἀθηνῶν. — *ἅμα ἀγόμενοι* φέροντες (ἔχοντες) μαζί των.

Κεφ. 100. *Κορησὸς* προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς ὑπορείας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, ἔχον λιμένα. — *χείρ*, ἐδῶ: πλῆθος στρατιωτῶν: δυνάμεις στρατιωτικά. — *ἡγεμῶν* ὁδηγός. — *ἀντιωθέντος*

= ἄττ. *ἐναντιωθέντος*. — *ῥύομαι* φυλάττω, ὑποστηρίζω. — *Ἄρταφέρνης* ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, διοικητὴς τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. *ἔσχε* = ἐκόλυσε. — *τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ ἄστυ* τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἐξαπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν. — *ἀπολαμφθέντες* = ἄττ. *ἀποληφθέντες*· *ἀπολαμβάνομαι* ἀποκλείομαι. — *ὥστε* (μετὰ μτχ.) = *ἄτε* (μετὰ μτχ.). — *νέμομαι* ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατρώγω, κατακαίω. — *τὰ περιέσχατα* τὰ περίεξ ἔσχατα μέρη (τῆς πόλεως). — *ἐξήλυσις* ἔξοδος. — *ψῆγμα* κόνις. — *καταφορέω* = *καταφέρω* φέρω κάτω, καταβιβάζω. — *ἐκδίδωμι*, ἐπὶ ποταμῶν: ἐκβάλλω. — *προσφέρομαι* ἐφορμῶ. — *ἐξαναχωρῶ* ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κεφ. 102. *ἐπιχώριος* ἐγχώριος. — *Κυβήβη* (ἢ *Κυβέλη*) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεὰ λατρευομένη εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Φρυγίαν. — *σκήπτομαί τι* μεταχειρίζομαί τι ὡς πρόφασιν. — *ἀντεμπύμπρημι* πυρπολῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἀντεκδίκησιν. — *ἐντὸς Ἄλνος*, βλ. I, 6 (σελ. 101). — *νομός*, ἔδω: κατοικία. — *συναλιζομαι* συναθροίζομαι. — *καί πως* (= *πως*) καὶ φυσικά. — *στίβος* ἴκη. — *αἰρῶ*, ἔδω = *καταλαμβάνω* προφθάνω. — *συμβάλλω* (ἀμπτ.) συμπλέκομαι. — *πολλὸν* = ἄττ. *πολὺν* ὀλοσχερῶς, παντελῶς. — *ἐσσοῦμαι* = ἄττ. *ἠττώμαι*. — *ἐν δὲ δῆ*, βλ. III, 39. — *ἀναραιορηκότα* = ἄττ. *ἀνηρηκότα*· *ἀναιρῶ στεφανηφόρους ἀγῶνας* κερδίζω νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἄθλον εἶναι στέφανος. — *Σιμωνίδης ὁ Κεῖος* διάσημος λυρικός ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556-468 π.Χ.). — *αἰνέομαι* ἐπαινοῦμαι, ἐξυμνοῦμαι.

Κεφ. 103. *τὸ παράπαν*, βλ. κεφ. 51. — *τιμωρῶ τινι* βοηθῶ τινά. — *γάρ*, ἔδω = *ἐπεὶ*. — *ὑπῆρχε* = *ἦν*. — *ἔσσον* = ἄττ. *ἦσσον*. — *ταῦτη* εἰς ταῦτα τὰ μέρη. — *ἐκπλέω ἔξω τὸν Ἑλλ.* ἐκπλέω πέραν τοῦ Ἑλλ. — *Καῦνος* ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ. ἀκτὴν τῆς Καρίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου. — *προσγίνομαί τινι* προσχωρῶ εἰς τινά (ὡς σύμμαχος). — *Ἀμαθοῦσιοι* κάτοικοι τῆς Ἀμαθοῦντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κεφ. 105. *συλλογῆ* συνάθροισις τῶν στρατευμάτων. — *συνυφαίνω* μηχανορραφῶ, δολίως παρασκευάζω. — *οὐδένα λόγον ποιοῦ-*

μαί τινος καθόλου δὲν φροντίζω διὰ τινά. — καταπροῖξομαι, μέλλ. ἄνευ ἔνεστ.: θὰ κάμω τι ἀτιμωρητί· οὐ καταπροῖξονται ἀποστάντες δὲν θὰ μείνουν ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἀποστασίαν των. — δῆσις βέλως. — μιν = αὐτὸν (δηλ. τὸν δῆσιον). — Ζεῦ, βλ. I, 131 (Δία). — ἐκγενέσθαι μοι, τὸ ἀπρμφ. εἰς δήλωσιν εὐχῆς: εἴθε νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ: εἴθε νὰ ἀξιωθῶ. — τείσασθαι, τοῦ τίνομαι ἐκδικουμαι. — μέμνεο = ἄττ. μέμνησο.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Κεφ. 6-7. *συστρέφομαι* συναθροίζω τὰ στρατεύματά μου. — *στρατόπεδον* στρατός, στρατεύμα. — *πόλισμα* = *πόλις*. — *περὶ ἐλάσσονος ποιούμαι τι* ὀλιγώτερον φροντίζω περὶ τινος. — *ἀντίξοος* = *ἐναντίος*. — *ὑπολείπομαι τι* ἀφήνω τι ὀπίσω μου. — *προναυμαχῶ τινος* ναυμαχῶ ὑπὲρ τινος.

Κεφ. 18, 20-21. *ὑπορύσσω* σκάπτω ὑποκάτω. — *μηχανάς*, δηλ. πολιορκητικὰς. — *προσφέρω* φέρω πρὸς τι, χρησιμοποιοῦν. — *κατ' ἄκρης*, κυρ.: ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· ἐδῶ: ἐξ ὀλοκλήρου. — *ἔκτω ἔτει*, ἡ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π.Χ. — *Ἐρυθρῇ θαλάσῃ*, ἐννοεῖ τὸν Περσικὸν κόλπον. — *ἐξίημι* ἐκβάλλω. — *ὑπεράχθομαι τινι* πολὺν λυποῦμαι διὰ τι. — *ἄλλη πολλαχῇ* κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους. — *Φρύνιχος* Ἀθηναῖος δραματικὸς ποιητὴς (511 π.Χ.). — *διδάσκω δρᾶμα*, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν: διδάσκω τοὺς ὑποκριτὰς τὰ μέρη των καὶ ἐπιστατῶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ δράματος: ἀναβιβάζω τὸ δρᾶμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς. — *πίπτω ἐς δάκρυα* ἀναλύομαι εἰς δάκρυα. — *οἰκεῖα κατὰ* οἰκιακαὶ συμφοραί.

Κεφ. 31-32. *χειμερίζω* διαχειμαζῶ. — *τῷ δ. ἔτει* τὸ ἐπόμενον ἔτος (493). — *ἀναπλέω* πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω. — *Ἰάδες* Ἰωνικαί. — *ὑπὸ Λυδῶν*, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π.Χ.). — *δῖς*, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου (549) καὶ τὴν ἄλλην τῶρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου. — *ἐφεξῆς* κατὰ συνέχειαν.

Κεφ. 33. *ἐσπλέοντι* ὡς πρὸς ἓνα πὸν εἰσπλέει. — *ἦν γεγονότα* = *ἐγεγόνει*. — *ὑποχείριος γίνομαι τινι* ὑποτάσσομαι ὑπὸ τινος. — *χωραὶ* τόποι, μέρη. — *συχναὶ* πολλαί. — *τεῖχος* ὠχυρωμένος τόπος, φρούριον.

Κεφ. 42. Ὑπαρχος διοικητής. — σφίσι αὐτοῖς = ἀλλήλοις. — δωσίδοκος ὁ παραδίδων ἑαυτὸν εἰς τὸν νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον· ἵνα δωσίδοκοι εἶεν καὶ μὴ... ἄγοιεν, κατ' ἔννοιαν: διὰ νὰ λύουν τὰς μεταξὺ των διαφορὰς μὲ τὸ δικαστήριον καὶ ὄχι μὲ βιαιοπραγίας. — τοὺς καθῶς. — τὰ τριήκοντα στ. τὸ διάστημα τῶν τρ. σταδίων. — κατὰ χώρην εἰς τὴν θέσιν των: ἀμετάβλητοι. — διατελῶ ἔχων (= ὦν) ἔξακολουθῶ νὰ εἶμαι. — ἐς ἐμὲ ἕως τὴν ἐποχὴν μου. — κατὰ ταῦτά, τὰ ὁμοίως ὡς. — εἶχον = ἦσαν. — εἰρηναῖα εἰρηνικά (μέτρα).

Κεφ. 43. ἅμα τῷ ἔαρι, τοῦ 492. — καταλύομαι καθαιροῦμαι, ἀπολύομαι. — κάρτα πολλὸν πάρα πολύν, πολυάριθμον. — ἅμα ἀγόμενος, βλ. V, 99. — ναυτικός (στρατός) στρατὸς προωρισμένος διὰ τὰ πλοῖα. — γίνομαι ἐν φθάνῳ εἰς. — κομίζομαι ταξιδεύω, πλέω. — καταπαύω καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν, καθαιρῶ. — καθίστημι ἰδρῶ. — ἐπείγομαι σπεύδω. — χρῆμα πλῆθος.

Κεφ. 44. πρόσχημα πρόφασις. — στόλος ἐκστρατεία. — ἀτὰρ δέ, ὅμως. — καταστρέφομαι ὑποτάσσω. — τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ. — ἀνταειραμένους = ἀττ. ἀνταραμένους (δηλ. αὐτοῖς)· χεῖρας ἀνταίρομαι τινι σηκώνω χεῖρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατὰ τινος. — ἐντὸς ἐντεῦθεν, δηλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐὰν παρατηρῆ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος). — ἦν γεγονότα, βλ. κεφ. 33. — ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33. — διαβάλλω (ἀμβτ.) διαβιβάζομαι. — Ἄκανθος πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου. — περιβάλλω = περιπλέω. — ἄνεμος ἄπορος ἄνεμος, κατὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχη ἀποτέλεσμα: ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος. — τρηχέως περιέπω (τινὰ) κακοποιῶ, βλάπτω τινά. — κατὰ μετ' αἰτ. = ἀττ. εἰς ἢ περὶ μετ' αἰτ. — ὥστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀρπακτικῶν ἰχθύων). — ἡ πέτρα ὁ βράχος. — ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντρίβω. — νέω κολυμβῶ. — ἠπιστέατο = ἀττ. ἠπίσταντο. — κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κεφ. 45. οὕτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω. — Βρύγοι λαὸς θρησκιακὸς κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας. — ἐπιχειρῶ τινι προσ-

βάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατά τινος. — ἀπανίσταμαι ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ. — πρὶν ἢ = ἄττ. πρὶν. — στόλος στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτει τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα. — φλαύρω (= φαύλω) πρήσω τινὶ ἀτυχῶ μέ τι. — παραλύω ἀπολύω, παύω. — ἀποδείκνυμι διορίζω. — ἀδελφιδούς ἀνεψιός. — ἐντειλάμενος ἀπέπεμπε = ἀπέπεμπεν (αὐτοῦς) ἐντειλάμενος (αὐτοῖς). — ἄγω τινὶ ἐς ὄψιν φέρω ἐνώπιόν τινος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵππικοῦ καὶ 600 πλοῖα ἐκτὸς τῶν ἱππαγωγῶν. — ἐπέρχομαι ἔρχομαι αἴφνης. — προσεῖπε = ἐκέλευσε. — ἔχω τὰς ναῦς διευθύνω τὰς ναῦς. — ἰθὺ (= ἄττ. εὐθύ) μετὰ γυν.: κατ' εὐθειᾶν εἰς. — διὰ νήσων, δηλ. τοῦ Αἰγαίου πελάγους. — ὡς μὲν ἔμοι δοκέειν, βλ. I, 131 (σελ. 107). — τρίτῳ πρότερον ἔτει πρὸ δύο ἐτῶν. — ποιοῦμαι τὴν κομιδὴν = κομίζομαι (κεφ. 43). — ταῦτη ἐκεῖ (δηλ. περὶ τὸν Ἄθων). — πρὸς δὲ (ἐπιρρ.) πρὸς τούτοις δέ. — οὐκ ἀλοῦσα, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἐτῶν (τὸ 499 π.Χ.) ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῆ νὰ ὑποτάξουν τὴν Νάξον ἢ ἀπόπειρά των ὅμως ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω. — προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ ἀγκυροβολῶ, ἀποβιβάζομαι εἰς τὴν Ν. — ἐπέχω (τὸν νοῦν) ἔχω κατὰ νοῦν, διανοοῦμαι. — τῶν πρότερον, δηλ. τῆς ἀτοτυχοῦσης ἐκστρατείας τοῦ Ἀρισταγόρου. — καταλαμβάνω προφθάνω.

Κεφ. 97. Ῥήνια νῆσος μικρὰ 4 στάδια μακρὰν τῆς Δήλου (νῦν Μεγάλη Δήλος). — ἵνα ποῦ. — ἱεροί, ὡς κάτοικοι ἱερῶς χώρας διότι ἡ Δήλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν. — οὐκ ἐπιτήδεα καταγινώσκω κατά τινος κρίνω περὶ τινος οὐχὶ ὅπως πρέπει: ἀδίκως ὑποπτεύω τινά. — ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω εἶμαι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων. — ὧδε ἐπέσταται ἔχει δοθῆ τοιαύτη ἐντολή. — ἐν τῇ = ἐν ἧ. — σίνομαι βλάπτω. — ἄπιτε ἐπανεέλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου). — νέμομαι κατοικῶ. — ἐπικηρνεύομαι διὰ κήρυκος παραγγέλλω. — μετὰ δέ, ἐπιρρ. — τάλαντα, τὸ τάλαντον ἐδῶ μέτρον βάρους

ἴσον μὲ 26 περίπου χιλιόγρ. τὸ δὲ χιλιόγρ. = 312 $\frac{1}{2}$, δράμια. — *κατανέω* συσσωρεύω. — *θυμιάω* καίω ὡς θυμιάμα, ὡς προσφορὰν.

Κεφ. 100. *ἀπείπαντο* = ἀπ. *ἀπείπον* ἠρνήθησαν. — *κληρορχῶ* ὡς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ οἱ Ἀθην. τὸ 506 π.Χ. νικῆσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εὐβοίας διήρσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4.000 *κλήρους*, τοὺς ὁποίους ἔδωκαν ὡς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας τῶν· οὗτοι δὲ ὡς λαβόντες τοὺς *κλήρους* τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο *κληροῦχοι*. — *ἵπποβόται* ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί. — *τιμωρὸς* βοηθός. — *ἄρα* ὡς κατόπιν ἐδείχθη. — *ὕγιες βούλευμα* συνετὴ ἀπόφασις. — *διφασίας ἰδέας ἐφρόνεον* διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο· ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας. — *ἐκλιπεῖν τὴν π. ἐς* = *ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐς*. — *τὸ ἄκρον* ἢ κορυφὴ (ὄρος). — *προσδέχομαι* ἐλπίζω. — *ἴδια κέρδεα φέρομαι* ἐπιτυχάνω ἰδιαίτερα ὠφελήματα. — *ὁ Πέρσης* = *ὁ Περσέων βασιλεύς*. — *ἐκάτερα* = *ἐκάτερον*. — *τὰ πρῶτα* ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους. — *προσδέομαι* = *δέομαι*. — *προσαπόλλυμαι* χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲ ἄλλους).

Κεφ. 101. *κατέχω* (τὰς νέας) *κατὰ τι* ἢ *ἐς τι* ἀγκυροβολῶ πλησίον εἰς τι. — *χωρίον* τόπος. — *προσφέρομαι τινι* ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος. — *ἐποιεῦντο βουλὴν* = *ἐβουλεύοντο*. — *μέλει τινὶ περὶ τινος* φροντίζει τις περὶ τινος. — *νικᾷ* (ἢ *γνώμη*) μετ' ἀπροφ.: ἀποφασίζεται νὰ. — *ἀστός* πολίτης. — *δόκιμος* ἔγκριτος, εὐνόητος. — *τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ*, βλ. κεφ. 44. — *ἀποτίνυμαι τινος* λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι. — *τῶν κατακ. ἱρῶν*, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V, κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 40).

Κεφ. 102 - 103. *χειροῦμαι* ὑποτάσσω. — *ἐπέχω* διαμένω. — *κατεπέιγω* σπεύδω, βιάζομαι. — *γὰρ* = *ἐπεὶ*. — *ἐνιππεύω* ἵππεύω (κάμνω χρῆσιν τοῦ ἵππου) ἐν τινι τόπῳ. — *ἀγχοτάτω*, ἐπίρρ. ὑπερθη. τοῦ *ἀγχοῦ* πλησίον. — *καθηγοῦμαι τινι* ὀδηγῶ τινα. — *καταλαμβάνει* (ἀπροσ.) συμβαίνει. — *φεύγω τινὰ* ἐξορίζομαι ὑπὸ τινος. — *ἦκων*, μετ' ἀπουσίαν 20 ἐτῶν. — *ἐκ τῆς Χερσ.*, τῆς Θρακικῆς, ὅπου ἕως τώρα ἔζη μακρὰν τῆς πατρίδος του ὡς ἠγεμών.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα. — ἡμεροδρομος ὁ τρέχων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ ταχυδρομος, ὁ ἀγγελιοφόρος. — τοῦτο, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν. — μελετῶ τι ἔχω τι ὡς ἐπάγγελμα. — ἀφικνοῦμαι ἐπὶ τινα φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν τινος. — λόγιμος ἀξιόλογος.

Κεφ. 106 - 107. ἔαδε, ἀόρ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω. — τὸ παραντικά ἀμέσως. — ἰσταμένου = ἀρχομένου. — ἐξελεύσεσθαι = ἀττ. ἐξιέναι. — τοῦ κύκλου, δηλ. τῆς σελήνης. — ἐν τεμένει Ἡρ., πλησίον τοῦ Μαραθῶνος· τέμενος ἱερόν. — ἐπέρχομαι, βλ. κεφ. 95. — ἐδεδώκεσαν σφέας, τοῦτο εἶχε γίνεαι τὸ 519, ὅτε οἱ Θηβαῖοι ἐπίεζον τοὺς Πλαταιεῖς ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν ἐπικυριαρχίαν των. — συχνὸς πολὺς. — ἀναραιρέατο = ἀττ. ἀνήρηντο· ἀναιροῦμαι ἀναλαμβάνω.

Κεφ. 108. γίνομαι δίχα διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη), διχάζομαι. — συμβάλλω συμπλέκομαι. — ὀλίγους, ἢ ὅλη δύναμις τῶν Ἀθην. μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσοῦτο εἰς 11.000. — γὰρ = ἐπεὶ. — ψηφιοδόφος ψηφοφόρος. — ὁ τῷ κυάμῳ λαχῶν ὅποιος ἐτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου). — ὁμόψηφος ὁ ἔχων ἴσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψῆφον. — Ἀφιδναῖος ὁ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δεκελείας.

Κεφ. 109. ἐν σοὶ ἐστι εἰς τὰς χεῖρας σου κεῖται : ἀπὸ σὲ ἐξαοτάται. — μνημόσυνον μνημεῖον, ἐνθύμημα. — δὴ ὡς γνωστόν. — δέδεκται = ἀττ. δέδεικται. — περιγίνομαι ὑπερτερῶν, νικῶ. — οἶός τέ εἰμι δύναμαι. — ἐς σέ τοι ἀνήκει ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἐξαοτάται. — κῦρος ἀπόφασις. — ἔλλπομαι, ἐδῶ : φοβοῦμαι. — μετεξέτεροι = ἐνιοι. — σαθρόν τι ἐγγίνεταιι τινι νοσηρά τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινα (ἐδῶ : ἢ τῆς προδοσίας). — συμβολῆ μάχη. — τείνει τι ἐς τι ἀπόκειται τι εἰς τι. — ἀρτῶ (-άω) ἐξαοτῶ. — τοι = ἀττ. σοι. — ἀποσπεύδω προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω. — προσκτῶμαι λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου. — προσγίνομαι προστίθεμαι. — κυρῶ ἀποφασίζω.

Κεφ. 110 - 111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπορμφ.) ἡ γνώμη ἔκλι-
 νεν εἰς τὸ νά. — *πρυτανήη*, ἐδῶ: ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν
 ὅποιαν ἕκαστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐναλλάξ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε). —
οὔτι κω = *οὔπω τι* οὐδόλως ἀκόμη. — *ἐξεδέκοντο* ἠκολούθουν. —
ὡς ἠριθμούντο καθὼς ἠριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειράν των, ἡ
 ὅποια διὰ κλήρου ὠρίζετο. — *ἐχόμεναι ἄλλ.* ἡ μία πλησίον τῆς ἄλ-
 λης. — *ἀνάγω* φέρω ἐπάνω (εἰς τὴν Ἀκρόπολιν). — *πανηγύριαι* ἐν-
 νοοῦνται τὰ μεγάλα Παναθηναία. — *ἐν τῆσι πεντετηρίσι* κατὰ πᾶν
 πέμπτον ἔτος. — *στρατόπεδον*, βλ. κεφ. 6. — *ἐπὶ τάξις ὀλίγας* κατὰ
 βάθος εἰς ὀλίγας τάξεις: εἶχε βάθος παρατάξεως ὀλίγων ἀνδρῶν (πι-
 θανῶς τριῶν). — *ταύτη* ἐκεῖ, ἐν τῷ μέσῳ. — *ἔρωτο*, τοῦ ῥώννυμι
 κάμνω ἰσχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. *διειτέτακτο* (ἀπροσ.) ἡ παράταξις εἶχε γίνει. — *ἀπεί-
 θησαν* = ἀπ. *ἀφείθησαν* τοῦ *ἀφίημι*. — *δρομῶ* τροχάδην. — *ἕ-
 μαι* ὁρμῶ. — *τὸ μεταίχμιον* τὸ μεταξὺ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα.
 — *ἐπιφέρω* ἀποδίδω. — *πάγχυ* = *πάνυ*. — *ἡ ἵππος* τὸ ἵππικόν. —
τοξεύματα = *τοξόται*. — *κατεικάζω* συμπεραίνω. — *προσμείγνυμι*
τινι πλησιάζω τινά. — *τῶν ἴδμεν*, βλ. I, 6 (σελ. 101/2). — *ἔσθημέ-
 νος*, προκμ. ἀχρήστου τινὸς ρ., τοῦ *ἔσθῆω* (*ἔσθῆς*) ἐνδύω. — *τέως*
 ἕως τότε.

Κεφ. 113 - 114. *τῆ* (= ἀπ. *ῆ*) ἐκεῖ ὅπου. — *Σάκαι* λαὸς κατοι-
 κῶν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἐν Ἀσίᾳ Βακτριανῆς· ἐθεωροῦντο ὡς ἀνδρειότεροι
 καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. — *ἐτετάχατο* = *τε-
 ταγμένοι ἦσαν*. — *ῥήγγυμι* διαρρηγνύω, διασπῶ. — *συνάγω* συνενῶ,
 συνάπτω. — *ἐς δ* ἕως ὅτου. — *ἐπιλαμβάνομαι* πιάνω. — *τοῦτο μὲν...
 τοῦτο δέ... τοῦτο δέ* πρῶτον μὲν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ. —
πόνος μάχη. — *ἀπὸ δ' ἔθανε*, τμησίς = *ἀπέθανε δέ*. — *τὰ ἀφλάστα*
 τὰ κατὰ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συνήθως
 εἰκόνες θεῶν ἢ ἡρώων.

Κεφ. 115 - 117. *ἐπικρατῶ τινος* γίνομαι κύριός τινος. — *ἐξα-
 νακρούομαι* ἀποσύρομαι, ἀποπλέω. — *ἐκ τῆς νήσου*, δηλ. τῆς Αἰγι-
 λείας (μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Ἀττικῆς). — *φθάνω τινὰ ἀφικόμενος*

φθάνω πρωτίτερα ἀπό τινα. — *αἰτίη ἔσχε* ἐπεκράτησε (διεδόθη) ἡ κατηγορία. — *Ἀλκμαιωνίδαί* ὀνομαστὴ οἰκογένεια ἐν Ἀθήναις. — *μηχανή* μηχανογραφία, σκευωρία. — *ἐπινοηθῆναι* = *ἐπινοῆσαι*. — *συντίθεμαί τινι* συμφωνῶ μετὰ τινος. — *ἀναδείκνυμι ἀσπίδα* ἀνυψῶ ἀσπίδα ὡς σημεῖον. — *ὡς ποδῶν ἔχει* με ὅλην τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του: ὅσον ταχέως δύναται. — *Κυνόσαργες* γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον ὁδὸν (παρὰ τὴν σημερινὴν Γαργαρέταν). — *ὑπεραιωροῦμαι Φαλήρου* ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ' ἀνοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου. — *ὑπὲρ τούτου* πρὸ τούτου. — *ἀνακοχεύω* κρατῶ ἐπ' ὀλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. *προσέχω ἐς* προσορμίζομαι εἰς. — *ἐνέχω χόλον τινί* ἔχω μέσα μου ὀργήν, ὀργίζομαι κατὰ τινος. — *οἶα* = *αἶτε*. — *σταθμὸς* κτῆμα. — *μέχρι ἐμέο* ἕως τὸν καιρὸν μου.

Κεφ. 120. *καταλαμβάνω* (προ)φθάνω. — *ἰμείρομαι* ἐπιθυμῶ. — *τοὺς Μήδους*, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

BIBLION EBΔOMON

Κεφ. 100. *διατάσσω* παρατάσσω. — *διεξελαύνω* διέρχομαι. — *θεῶμαι* ἐπιθεωρῶ. — *ἀπογράφω* καταγράφω ἐν καταλόγῳ. — *γραμματιστής* γραμματεὺς. — *ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα* ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο. — *μετεκβαίνω* μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο. — *Σιδῶνιος* ὁ ἐκ Σιδῶνος, πόλεως τῆς Φοινίκης. — *ἴζομαι* κάθημαι. — *ἀπογράφομαι* διατάσσω νὰ καταγράφουν. — *ἀνάγω* φέρω εἰς τὸ πέλαγος. — *ὄσον τε* περίπου. — *ἀνακοχέω*, βλ. VI, 115-117 (ἐν σελ. 128). — *μετωπηδὼν* ἐν πυκνῷ μετώπῳ. — *ἐπιβάται* οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας καὶ λοιποὺς ναύτας). — *ἐντός* μεταξύ.

Κεφ. 101. *διεκπλέω* διέρχομαι πλέων. — *Δημάρατος*, ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. — *εἶς* = ἄτι. *εἶ*. — *πυνθάνομαι* τινος μανθάνω ἀπὸ τινος. — *ὑπομένω* μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπκμ.: τολμῶ νά. — *χειρας ἀνταίρωμαί τινι*, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 123). — *πρὸς ἐσπέρης* πρὸς δυσμάς. — *ἀξιόμαχος* (μετ' ἀρμφ.): ἱκανὸς νά. — *ὑπομένω* μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ἀντικμ.: *ὑπομένω τινὰ ἐπιόντα* περιμένω τὴν ἐπίθεσίν τινος. — *ἄρθμιος* ἠνωμένος. — *τὸ ἀπὸ σεῦ* τὴν γνώμην σου. — *ὑπολαμβάνω* λαμβάνω τὸν λόγον. — *χρῶμαι ἀληθεία* λέγω τὴν ἀλήθειαν. — *χρῶμαι ἡδονῇ* ὀμιλῶ πρὸς εὐχαρίστησιν. — *ἀηδής* δυσάρεστος. — *ἔσεσθαι*, ὑπκμ. *αὐτόν*.

Κεφ. 102. *ἀλίσκομαι* ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύτης εἰς τι. — *αἰεὶ κοτε* ἀνέκαθεν. — *σύντροφος εἰμί τινι* εἶμαι ἀναθρεμμένος μαζί με τινά. — *ἔπακτός ἐστι* δὲν εἶναι ἔμφυτος. — *κατείργασται* (ἐν πθηκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῆ. — *σοφίη* νοημοσύνη. — *διαχρῶμαί τινι* μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε. — *ἀπαμύνομαι* ἀποκρούω. — δε-

σποσύνη δεσποτισμός. — οἴκημαι = οἰκῶ. — οὐκ ἔστι ὅπως κοτὲ οὐδέποτε. — λόγοι προτάσεις. — αὖτις δὲ ἔπειτα δέ. — ἀντιοῦμαι = ἐναντιοῦμαι. — φρονῶ τὰ τινος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ ἄλλος τις: εἶμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κεφ. 103. φθέγγομαι λέγω, ἐκστομίζω. — ἔπος λόγος. — δυναίατο = ἄπτ. δύναιντο. — γίνονται περὶ ἓνα ἕκαστον ἀναλογοῦν εἰς τὸν καθένα. — γενοίατο = ἄπτ. γένοιοντο. — δειμαίνω φοβοῦμαι. — ἀνειμένος (ἀνίημι) ἀφειμένος. — ἀνισῶ ἔξισῶ.

Κεφ. 104. τὰ κατήκοντα Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ. — τὰ νῦν τάδε (ἐπιρρ.): ἀκριβῶς τώρα. — ἔστοργα, ὁ πρkm. μὲ σημ. ἐνεστ. = στέργω ἀγαπῶ. — ἐξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς. — τιμῆ βασιλικὸν ἀξίωμα. — γέρεα προνόμια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς). — βίος τὰ μέσα πρὸς ζωὴν. — οἶκος κατοικία. — οἰκός = ἄπτ. εἰκός. — φαινομένη φανερά. — διωδοῦμαι ἀποκρούω. — κατὰ ἓνα εἰς πρὸς ἓνα. — οὐδαμὸς = ἄπτ. οὐδεῖς. — κακός ἀνανδρός. — ἀλέες ὅλοι ὁμοῦ. — ἐπειμί τινι προῖσταμαί τινος. — ὑποδειμαίνω φοβοῦμαι. — γῶν = ἄπτ. γοῦν. — ἄνωγα διατάσσω. — φεύγω ἀποφεύγω. — ἐπικρατῶ νικῶ. — τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἔξῃς. — κατὰ νόον τοι κατὰ τὴν ἐπίθυμίαν σου.

Κεφ. 105. ἐς γέλωτα τρέπω τὸ γυρίζω στὸ γέλιο. — ποιοῦμαι ὀργὴν ὀργίζομαι.

Κεφ. 201. ἡ δίοδος τὸ στενόν. — ἐπιχώριος ἐντόπιος. — τὰ ἔχοντα ἢ φέροντα πρὸς τὰ ἐκτεινόμενα μέρη πρὸς.

Κεφ. 202-203. ὑπομένω περιμένω. — ὁ Πέρσης, βλ. VI, 100 — ἐπίκλητος γίνομαι προσκαλοῦμαι. — Λοκροὶ Ὀπούντιοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἄν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἐκεῖ πρωτευούσης Ὀλοῦντος. — πρὸδρομος ὁ τρέχων ἐμπρός τινος, ὁ προπορευόμενος, ἢ πρωτοπορεία. — προσδόκιμός εἰμι περιμένομαι. — ἐν φυλακῇ εἰμι φυλάσσομαι. — τῶ = ᾧ. — ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ εὐθύς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του. — κακὸν οὐ συνεμείχθη (δηλ. τοῖσι ἀγαθοῖσι) μὲ τὴν εὐτυχίαν δὲν

ἀνεμείχθη δυστυχία τις. — μέγιστα, δηλ. κατὰ συνεμείχθη. — πίπτω ἀπὸ τῆς δόξης ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204 - 205. ἐκάστων, ἐκ τοῦ στρατηγού. — ἐξ ἀπροσδοκίτου ἀπροσδοκίτως, παρ' ἐλπίδα· ὁ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλυτέρους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἤλπιζε νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κλεομένης ἀπέθανεν ἄνευ τέκνου ἄρρενος, ὁ δὲ Δωριεὺς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτός, ἡ βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδα. — ἐπιλέγομαι ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτόν μου. — οἱ κατεστεῶτες οἱ (διὰ νόμου) ὠρισμένοι· ἐνοοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις. — ἐς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι ἀπαριθμῶ. — σπουδὴν ποιοῦμαι (μετ' ἀπρμφ.) φροντίζω νὰ. — κατηγορεῖται (ἀπροσ.) τινος (μετ' ἀπρμφ.) φέρεται κατηγορία κατὰ τινος ὅτι. — παρακαλῶ προσκαλῶ. — ἀπερέουσι, μέλλ. τοῦ ἀπαγορεύω ἀροῦμαι. — ἐκ τοῦ ἐμφανέος φανερά.

Κεφ. 206. ὑπερβάλλομαι ἀναβάλλω. — γὰρ ἐπειδή. — Κάρονεια ἐορτὴ τελουμένη ἐν Σπάρτῃ κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος καὶ διαρκούσα ἑννέα ἡμέρας. — κατὰ τάχος = ταχέως. — πανδημεῖ = πανστρατιῇ. — ὡς = οὕτως. — ἐνένωντο = ἄττ. ἐνενόηντο· τοῦ νοοῦμαι σκέπτομαι. — ἦν συμπεσοῦσα = συνέπεσε. — κατὰ ταῦτ' κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. — Ὀλυμπιάς οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. — κατὰ τάχος οὕτω = οὕτω ταχέως. — διακρίνεται ὁ πόλεμος τελειώνει ὁ πόλεμος.

Κεφ. 207. διενένωντο, βλ. ἀνωτέρω ἐνένωντο (κεφ. 206). — πέλας (μετὰ γνκ.) πλησίον τινός. — ἐσβολή διόδος, στενόν. — καταρωδῶ = κατορωδῶ πολὺ φοβοῦμαι. — ἀπαλλαγὴ ἀναχώρησις. — περισπέρχομαι τινι πολὺν δυσσαρεστοῦμαι (δογίζομαι) διὰ τι. — ἀλέξασθαι, μέσ. ἀόρ. τοῦ ἀλέξω ἀποκρούω.

Κεφ. 208. ἰδέσθαι = ἰδεῖν. — ἀκηκόεε = ἠκηκόσει. — ἀλίξομαι συναθροίζομαι. — ταύτη αὐτοῦ. — προσελαύνω (ἔφιππος) πλη-

σιάζω.— *κατώρα* = ἄττ. *καθ'ώρα*· *καθορῶ* βλέπω καλῶς.— *ἔσω τοῦ τείχεος*, τοῦτο τὸ τείχος εἶχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ τὰ προφυλάσσονται ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν των.— *ἀνορθώσαντες*, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἶχε καταπέσει.— *οἶά τε ἦν = οἶόν τε ἦν*.— *ὁ δὲ = ἀλλά*.— *μανθάνω*, ἐδῶ : παρατηρῶ.— *τοῖσι (= οἷς) τὰ ὄπλα ἔκειτο* οἱ ὁποῖοι εἶχον στρατοπεδεύσει.— *ἀτρεκέως* ἀκριβῶς.— *ἀλογίη* ἀδιαφορία, καταφρόνησις.— *κυρέω = τυγχάνω*.— *ὄπωπα*, πρkm. τοῦ ὄρῶ.

Κεφ. 209. *ἔχω* (μετ' ἀπρμφ.) δύναμαι.— *συμβάλλομαι* ἐννοῶ.— *τὸ ἐὸν τὸ ἀληθές*.— *ἀλλὰ - γὰρ ἀλλ'* ἐπειδή.— *μευ = ἄττ. μου*.— *καὶ πρότερον*, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101 - 104 (ἐν σελ. κειμ. 54 - 56).— *εὔτε = ἄττ. ὅτε*.— *γέλωτα τίθεμαί τινα* περιγελῶ τινα.— *τῆ (= ἄττ. ἡ) πῶς*.— *ἀγὼν* ἔργον, καθῆκον.— *ἀντία σεῦ* ἐνώπιόν σου.— *ἀπίκαται = ἄττ. ἀφιγμένοι εἰσί*.— *ἔσοδος = ἐσβολή* (κεφ. 207).— *νόμος* συνήθεια.— *ἔχων ἐστὶ = ἔχει*.— *ἐπεὰν = ἄττ. ἐπάν*.— *ψυχῇ* ζωή.— *τὸ ὑπομένον = οἱ ὑπομένοντες ὑπομένω* μένω ὀπίσω.— *ὑπομένω* (μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπkm.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 129).— *χειρας ἀνταίρομαί τινα ἢ τινι*, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 123).— *βασιλῆιος = ἄττ. βασιλῆιος* βασιλικός.— *προσφέρομαι πρὸς τινα* ἐπέρομαι ἐναντίον τινός.— *κάρτα = λίαν*.— *χρᾶσθαι*, τὸ ἀπρμφ. ἀντὶ προστακτ. = *χρῶ*.— *τοι = ἄττ. σοι*.— *ταύτη... τῆ οὔτω... ὅπως*.

Κεφ. 210. *παρεξῆκε*, τοῦ *παρεξίημι* ἀφήνω τὰ περάση.— *ἀβουλία* ἀπερισκεψία.— *διαχρῶμαι = χρῶμαι*.— *Κίσσιοι* κάτοικοι τῆς Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ ὁποῖα ἔκειτο τὰ Σούσα.— *ἐς ὄψιν τὴν ἐωυτοῦ* ἐνώπιόν του.— *φερόμενοι* με ὁρμήν.— *ἐπεσηήσαν = ἄττ. ἐπεισηήσαν* εἰσήρχοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν πιπτόντων.— *προσπταίω* βλάπτομαι, ὑφίσταμαι ἀπωλείας.— *τεφ = ἄττ. τφ, τινι*.— *πᾶς τις* ἕκαστος.— *συμβολή* μάχη.— *δι' ἡμέρης* (καθ') ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κεφ. 211. *τρηχέως περιέπω* κακοποιῶ, βλάπτω.— *ὑπεξέρχομαι* ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποσύρομαι.— *ἐκδέχομαι* διαδέχομαι.— *ἀθά-*

νατοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσικῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· ὠνομάζετο οὕτω, διότι ἀντικαθίσταντο πάντοτε οἱ ὑπὸ νόσου ἀποθνήσκοντες ἢ οἱ φονευόμενοι, ὥστε νὰ μένη πάντοτε ἀμείωτος ὁ ἀριθμός. — ὡς *κατεργασόμενοι* (αὐτούς, δηλ. τοὺς Ἑλλ.) μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τοὺς νικήσουν. — *εὐπετέως* εὐκόλως. — *συμμίσγω* = *συμμείγνυμι* ἔρχομαι εἰς χεῖρας. — *πλέον φέρομαι* περισσότερον κατορθώνω. — *στεινόπορος* στενός. — *ἤπερ* = ἄττ. ἢ (συγκριτ.). — *ἄλλα* εἰς ἄλλα. — *ἐξεπίσταμαι* γνωρίζω καλῶς. — *ὄκως* = *ὀπόττε* ὀσάκις. — *ἀλλης* εἰς ἐν ὄλον ἠθροισμένος, συνηγμένος. — *φεύγεσκον* = *ἔφευγον*. — *δῆθεν* κατὰ τὸ φαινόμενον. — *πάταγος* κρότος (τῶν ὄπλων). — *καταλαμβάνω* προφθάνω. — *ἂν ὑπέστρεφον*, ἐδῶ ὁ *ἂν* μετὰ τοῦ παρτικ. δηλοῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν συμβαῖνον εἰς τὸ παρελθόν· ἔστρεφον ὀπίσω. — *ἀντίοι* ἀντιμέτωποι. — *μεταστρέφομαι* στρέφομαι ὀπίσω. — *καταβάλλω* = *ἀποκτείνω*· πθτικ. τοῦτου τὸ *πίπτω*. — *ἐδυνάτο* = ἄττ. *ἠδύναντο*. — *οὐδέν*, ἐπίρρ. — *παραλαμβάνω τῆς ἐσόδου* καταλαμβάνω τὴν εἴσοδον· γίνομαι κύριος τῆς εἰσόδου. — *τέλος* σῶμα στρατοῦ, τάγμα. — *παντοίως* κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. *πρόσοδοι τῆς μάχης* ἐπιθέσεις, ἔφοδοι. — *ἀνατρέχω* ἀναπηδῶ. — *ἀεθλέω* = ἄττ. *ἀθλῶ* μάχομαι. — *έόντων*, δηλ. τῶν Ἑλλήνων. — *συμβάλλω* ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι. — *κεκοσμημένοι* τεταγμένοι. — *ἐν μέρεϊ* μετὰ τὴν σειρᾶν, διαδοχικῶς. — *ἐς τὸ σῦρος*, δηλ. τὸν Καλλίδρομον. — *ἄλλοις* διαφορετικός. — *ἐνώρων* = ἄττ. *ἐνεώρων*· ὁ παρτικ. ἐδῶ μετὰ σημ. ὑπερσυντλκ.· *ἐνορῶ* παρηγοῶ.

Κεφ. 213. *ὅ τι χρήσεται τῷ π. πρήγμ.* πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν παροῦσαν περίστασιν· τί νὰ κάμη εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν. — *φέρομαι* λαμβάνω (ὡς ἀνταμοιβήν). — *διὰ τοῦ σῦρος* (δηλ. τοῦ Καλλιδρόμου) *φέρουσιν*, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I). — *ταύτη* ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.). — *ὑπομένω* μένω. — *ἕστερον*, ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν Ἑλλάδα. — *Πυλαγόροι* οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 λαῶν, οἱ ὁποῖοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· συνήρχοντο δις τοῦ ἔτους, τὸ μὲν ἔαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινό-

πωρον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας. — *Πυλαίη* (δηλ. *σύνοδος*) ἢ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Πύλας). — *ἐπι- κηρύσσω ἀργύριον τινι* ὀρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κεφαλὴν τινος. — *κατέρχομαι* ἐπιανέρχομαι. — *Ἀντικύρη* πόλις παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, ἢ πατρις τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. *κατεργάζομαι* κατορθώνω. — *ὠρμέατο* = ἄττ. *ὠρμηνο*· ὠρῶμαι ξεκινῶ. — *περὶ λύχνων ἀφὰς* περὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζῃ νὰ νυκτώνῃ. — *καθηγοῦμαι* δεικνύω. — *ὅτε οἱ Φωκεῖς* κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 132). — *ἐν σκέπη εἰμί τινος* προφυλάσσομαι ἀπὸ τι. — *ἐκ τόσου*, δηλ. χρόνου. — *κατεδέδεκτο* = ἄττ. *κατεδέδεικτο*. — *χρηστὸς* χρήσιμος.

Κεφ. 216 - 217. *διασφάξ, γος* χαράδρα. — *Ἄσωπος - Ἀνόπαια*, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I. — *τείνω* ἐκτείνωμαι. — *πρὸς τῶν Μηλιέων* (ὡς πρὸς τὸν ἐρχόμενον) ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Μαλιέων. — *ἡὼς* (= ἄττ. *ἕως*) *διαφαίνει* ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἢ αὐγὴ· ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράξῃ. — *καὶ οἱ καὶ οὔτοι*. — *γίνομαι ἐπὶ τινι* φθάνω εἰς τι. — *ἀκρωτήριον* κορυφή. — *ἐύομαι* ὑπερσπίζω. — *ἡ κάτω ἐσβολή* τὸ κάτω κείμενον στενόν. — *ὑπὸ τῶν εἴρηται* = *ὑπὸ τούτων, ὑφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι πρότερόν μοι εἴρηται* (βλ. κεφ. 202). — *ὑποδέχομαι* ἀναλαμβάνω, ὑπόσχομαι.

Κεφ. 218. *ἐπίπλεος* = ἄττ. *ἐπίπλεως* γεμάτος. — *ψόφος* θόρυβος. — *οἰκὸς* = ἄττ. *εἰκὸς*. — *φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ. π.* διότι φύλλα εἶχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ εἶχον σκορπισθῆ ὑπὸ τοὺς πόδας των. — *ἀνὰ - ἔδραμον*, τμησις· *ἀνέδραμον*· ἀνατρέχω, βλ. κεφ. 212. — *ἐνδύνω* = *ἐνδύομαι*. — *ἐν θώματι γίνομαι* ἐκπλήττομαι. — *ἐλπομαι* ἐλπίζω. — *ἀντίξοος* ἐναντίος, ἐχθρικός. — *ἐγκυρέω* (ἀόρ. *ἐνεκύρησα*) συναντῶ. — *ὀδοπαὸς* ἐκ τίνος χώρας. — *διατάσσω* θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω. — *βάλλω* κτυπῶ. — *τόξενμα* βέλος. — *κόρυμβος* κορυφή. — *ἐπίσταμαι*, ἐδῶ· εἶμαι βέβαιος, πιστεύω. — *ἀρχὴν* (ἐπίρρ.) ἀρχικῶς, κυρίως. — *παρεσκευάδατο* = ἄττ. *παρεσκευασμέ-*

νοι ἦσαν. — οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τινά. — οἱ δὲ = ἀλλά.

Κεφ. 219. τὰ ἱερὰ τὰ σφάγια, τὰ σπλάγγνα τῶν σφαγίων. — ἅμα ἡοῖ (= ἄττ. ἅμ' ἔφ) κατὰ τὴν αὐγὴν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας). — ἐπὶ δὲ (ἐπιρρ.) ὕστερον δέ. — περίοδος περικύκλωσις. — σημαίνω εἰδοποιῶ. — ἡμεροσκοπός φρουρός ἐν καιρῷ ἡμέρας. — τὸ ἄκρον ἢ κορυφή. — διαφαίνει ἡμέρη ἀρχίζει νὰ ξημερώνη. — σχίζομαι διαιροῦμαι. — ἔων = ἄττ. εἶων. — διακρίνομαι διαλύομαι, χωρίζομαι.

Κεφ. 220. κήδομαι μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι. — εὐπρεπέως ἔχει = πρέπει ἀρμόζει. — ἀρχήν, βλ. κεφ. 218. — ταύτη τῇ γνώμῃ πλεῖστος εἰμι εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω: μὲ αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὀλοκληρίαν συμφωνῶ. — καλῶς ἔχει εἶναι ἔντιμον. — ἐκέχρηστο, πῆτι. ὑπερσυντλ. τοῦ χρῶ δίδω χρησμόν. — χρῶμαι (χρηστηρίῳ ἢ Πυθίᾳ) ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον. — αὐτίκα κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς. — ἀνάστατος γίνομαι καταστρέφομαι. — ἐπιλέγομαι σκέπτομαι. — καταίθεμαι δόξαν θησαυρίζω δόξαν. — διαφέρομαι γνώμῃ ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ. — ἀκόσμως ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. τὰ ἀνέκαθεν ἐκ καταγωγῆς. — Μελάμπους περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους.

Κεφ. 222. ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιοῦμαι θεωρῶ ὡς ὁμήρους.

Κεφ. 223. ἐπέχω περιμένω. — ἐς ἔως, μέχρι. — κου μάλιστα περίπου. — ἀγορῆς πληθώρα = ἀγορὰ πλήθουσα ὁ χρόνος ἀπὸ 9-11¹/₂ π.μ. περίπου. — ἐπέσταλτο οὕτω εἶχε δοθῆ τοιαύτη παραγγελία. — χῶρος ἀπόστασις. — πολλὸν πολύ. — ἦπερ = ἄττ. ἦ. — ἡ περίοδος, ἔδω: ἡ (περὶ τὸ ὄρος) κυκλοτερῆς ὁδός. — κατ' ἀρχὰς πρότερον. — αὐχὴν στενόν. — ἔρυμα ὀχύρωμα. — ὑπεξέρομαι προφυλακτικῶς ἐξέρομαι. — συμμίσγοντες, οἱ Ἑλλ. — τέλος, βλ. κεφ. 211. — ῥαπίζω μαστιγῶνω. — ζωὸς ζωντανός. — οὐδεὶς λόγος ἐστὶ τινος οὐδεὶς φροντίζει περὶ τινος. — τὸ ἀπολλύμενον = οἱ ἀπολλύμενοι. — ἀποδείκνυμαι ἐπιδεικνύω. — ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον τὴν μεγίστην δύ-

ναμιν ποῦ εἶχον. — *παραχρεώμενοι* μαχόμενοι ἄνευ σκέψεως περὶ τῆς ζωῆς των, ἀψηφούντες τὴν ζωὴν των. — *ἀτέων* παράφορος, ἕξω φρενῶν. — *κατάγνυμι* θραύω· ὁ προκμ. *κατέαγα* εἶμαι θραυσμένος. — *διεργάζομαι* φονεύω.

Κεφ. 224. *πόνος* μάχη. — *ἐν δὲ δὴ* πρὸς τούτοις δέ.

Κεφ. 225. *ὠθισμός*, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ: σπρώξιμον. — *ἐς δ' ἕως* ὅτου. — *ἀρετὴ* ἀνδρεία. — *ὑπεξερῶ* ἀποσύρω, ἀποσπῶ. — *τοῦτο συνεστήκει* οὗτος ὁ ἀγὼν διήρκεσε. — *ἐτεροιοῦμαι* μεταβάλλομαι, ἀλλάσσω μορφὴν. — *τὸ νεῖκος* ὁ ἀγὼν. — *ἀναχωρῶ* ὀπίσω ὑποχωρῶ. — *παραμείβομαι* ὑπερβαίνω. — *κολωνός* λόφος. — *ἀλής*, βλ. κεφ. 211 (ἐν σελ. 133). — *ἐπὶ Λεωνίδῃ* πρὸς τιμὴν τοῦ Λ. — *ἀλέξομαι* ὑπερασπίζομαι. — *περίειμι* ὑπολείπομαι, ἀπομένω. — *καταχώννυμι* χώνω βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω. — *ἐξ ἐναντίας* ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. — *ἐφέπομαι* ἐπιτίθεμαι. — *συγχώννυμι* μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακορημνίζω. — *περιέρχομαι* περικυκλώνω. — *περισταδὸν* σταθέντες ὀλόγυρα.

Κεφ. 226 - 227. *εἶπαι* = ἀττ. *εἰπεῖν*. — *τὸ ἔπος* ὁ λόγος. — *πρὸς τευ* παρὰ τινος. — *ἀπιέωσι* = ἀττ. *ἀφιῶσι*· *ἀφήμι* ρίπτω. — *οἷστός* βέλως. — *ἐν ἀλογίῃ ποιῶμαι τι* δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διὰ τι. — *τοιοντότροπος* παρόμοιος. — *μνημόσυνον*, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 126).

Κεφ. 228. *θαφθεῖσι* = ἀττ. *ταφεῖσι*. — *αὐτοῦ ταύτη* ἐδῶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει. — *τῇ περ* ὅπου ἀκριβῶς. — *ἢ, μετὰ τὸ πρότερον* = *πρίν*. — *γράμματα* ἐπίγραμμα. — *τῆδε* ἐδῶ. — *Πελοποννάσου*, δωρικὸς τύπος. — *τέτορες*, δωρικὸς τύπος = *τέσσαρες*. — *ἀγγέλλειν*, ἀντιπροστικτ. = *ἀγγελλε*. — *ῥῆμα* νόμος. — *κλεινός* ἔνδοξος. — *ἀμείβομαι* διαβαίνω. — *κῆρ, κηρός*, συνήθως ἐν τῷ πληθ. *κῆρες* θάνατος. — *σάφα* σαφῶς. — *οὐκ ἔτλη* (ἀόρ. β' τοῦ ἄχρ. ἐνεστ. *τλάω*) δὲν ὑπέμεινε, δὲν ἠθέλησε. — *προλείπω* καταλείπω. — *ἕξω ἢ* = *πλήν*. — *ἐπικοσμῶ* τιμῶ. — *κατὰ ξεινίην*, ἢ *κατὰ ἔνεκα*. — *Σιμωνίδης*, περὶ τούτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 120).

BIBLION OΓΔOON

Κεφ. 40. *κατίσχω τὰς νέας* διευθύνω τὰ πλοῖα. — *προσδέομαι* = *δέομαι*. — *σχεῖν* = *κατασχεῖν*· *κατέχω* προσορμίζομαι, ἀράζω. — *ὑπεξάγομαι* φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον. — *τὸ* = ἄτι. ὄ. — *τὰ κατήκοντα πρήγματα* = *τὰ παρεόντα πρήγματα* ἢ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων : αἱ παροῦσαι περιστάσεις. — *βουλήν ποιοῦμαι* = *βουλεύομαι*. — *ψεύδομαι γνώμης* ἀπατώμαι ἐν τῇ κρίσει μου : σχηματίζω ἐσφαλμένην γνώμην. — *ὑποκάθημαι τινα* ἐνεδρεύω τινά. — *οἱ δὲ* = *ἀλλὰ*. — *τειχέω* = *τειχίζω*. — *περίεμι* σώζομαι. — *περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι* πολὺ φροντίζω. — *ἀπιέναι* = ἄτι. *ἀφιέναι*· ἐκ τοῦ *ἐπυνθάνοντο*.

Κεφ. 41. *τῆ* (= *ῆ*) *τις* ὅπου ἕκαστος. — *οἰκέται* ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἢ οἰκογένεια. — *ὑπεκίθεμαι* = *ὑπεξάγομαι* (κεφ. 40). — *χρηστήριον* χρησμός· οἱ Ἀθηναῖοι ἀφ' ὅτου ἔμαθον, ὅτι ὁ Ξέρξης θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσῃ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησμόν. Ὁ Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι μεγάλη καταστροφὴ τοὺς περιμένει καὶ ὅτι μόνον τὰ ξύλινα τείχη θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ταὺς σώσουν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγησε τὸν χρησμόν, ὅτι ὁ θεὸς μὲ τὰ ξύλινα τείχη ἔννοεῖ τὰ πλοῖα. — *ὑπηρετῶ τινι* προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τινα, βοηθῶ τινα. — *ἐνδιδαιτῶμαι* κατοικῶ, διαμένω. — *ἐν τῷ ἱερῷ*, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — *ὡς ἐόντι* ὡς ἐὰν ἀληθῶς ὑπῆρχεν (ὁ ὄφρις). — *ἐπιμήνια ἱερὰ* μηνιαῖα προσφοραὶ ἢ θυσίαι. — *προτίθημι* παραθέτω. — *μελιτόεσσα* (= ἄτι. *μελιτοῦντα*, δηλ. *μᾶζα*) μελόπητα. — *ἀναισιμῶ* (- ὶω) καταναλίσκω, κατατρῶγω. — *τῆς θεοῦ*, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἱερὸς ἦτο ὁ ὄφρις. — *ὑπέκκειμαι* (πθικ.) ἔχω μεταφερθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές. — *στρατόπεδον* στόλος.

Κεφ. 42. *ωὐτός* = *ὁ αὐτός*. — *πάρεξ* ἔκτος, πλὴν. — *πεντημόντερος*, βλ. III, 39 (ἐν σελ. 116).

Κεφ. 49. *προτίθημι* προτείνω. — *δοκῶ... τῶν... = δοκῶ τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσὶ*. — *ἐγκρατής* κύριος. — *ἐπιτήδειος* κατάλληλος. — *ἀπειτο* = ἀττ. *ἀφείτο* πθηκ. ὑπερσυντλκ. τοῦ *ἀφίημι*. — *συνεκρίπτω* εἶμαι σύμφωνος, συμφωνῶ. — *ἐπιλέγω* λέγω προσέτι. — *πολιορκήσονται*, ἐν πθηκ. σημασία. — *ἴνα*, τοπκ. = ὅπου. — *τιμωρή* βοήθεια. — *ἐκφέρομαι* (μέλλ. *ἐξοίσομαι*) ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. *ἐπιλέγονται* συσκέπτονται, συζητοῦν. — *τρέπομαι* πορεύομαι. — *ἐκλείπω ἐς = ἐκλείπω καὶ φεύγω ἐς*. — *Καλλ. ἀρχόντος* Ἀθ., δηλ. τὸ 480 π.Χ.

Κεφ. 51. *ἐν τῷ ἱερῷ*, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — *ταμίαι τοῦ ἱεροῦ*, οὗτοι ἦσαν δέκα καὶ ἐφύλαττον τὰ κειμήλια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ καθόλου φαίνεται, ὅτι εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — *θύρασανίς*. — *ἅμα μὲν - πρὸς δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν - πρὸς τούτοις δέ*. — *ἀσθένεια βίου* πενία. — *ἐκχωρῶ* ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — *αὐτοὶ αὐτοὶ μόνοι*. — *τὸ μαντήιον*, ἐδῶ: τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησιμοῦ. — *χρῶ (-άω)* χρησιμοδοτῶ. — *ἀνάλωτος* ἀκυρίευτος, ἀπόρθητος. — *κρησφύγετον* καταφύγιον.

Κεφ. 52. *ἴζομαι*, ἐπὶ στρατεύματος: κάθημαι, λαμβάνω θέσιν. — *κατανίον* ἀπέναντι. — *ῥχθος* ὕψωμα, λόφος. — *ὄκως = ὁπότε* ὁσάκις. — *ἄπτω* ἀνάπτω. — *τὸ ἔσχατον κακοῦ* τὰ ἔσχατα δεινά. — *προδίδωμι* (ἀμτβτ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἄχρηστος. — *λόγοι* προτάσεις. — *τῶν Πεισιστρατιδῶν*, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν ὀπαδῶν του, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ξέρξου. — *ὁμολογία* συνθήκη. — *ὀλοίτροχος* στρογγυλὸς λίθος. — *ἀπορήσι ἐνέχομαι* εὐρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν.

Κεφ. 53. *τὰ ἄπορα* αἱ ἀμηχανίαι, αἱ δυσχέρειαι. — *ἔξοδος* διέξοδος. — *ἔδεε* ἦτο προωρισμένον. — *θεοπρόπιον* χρησμός. — *γίνομαι*

ὑπό τινι περιέρομαι εἰς τὴν ἔξουσίαν τινός. — *ἐλπίζω μὴ* φοβοῦμαι μήπως. — *κατὰ ταῦτα* εἰς τοῦτο τὸ μέρος. — *ταύτη* ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ μέρους. — *κατὰ τοῦ τείχεος κάτω* ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω. — *ἐς τὸ μέγαρον*, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· *μέγαρον* δὲ τὸ ἐσώτατον καὶ ἱερώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον· ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς. — *τὰς πύλας*, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — *κατέστρωντο*, πθηκ. ὑπερσυντλ. τοῦ *καταστρώννυμι* φρονεύω.

Κεφ. 54. *Ἀρταβάνω*, τοῦτον ὁ Ξέρξης εἶχεν ἀφήσει εἰς τὴ Σοῦσα ὡς διοικητὴν τοῦ κράτους του. — *εὐπρηξίη* εὐτυχία. — *τοὺς φυγάδας*, δηλ. τὸν Ἴππιδαν καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ. — *τὰ ἱερά* τὰς συνήθεις θυσίας. — *ὄψις ἐνυπνίου* μάντευμα εἰς τὸν ὕπνον. — *ἐνθὺμόν μοι γίνεται ποιήσαντι* αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχὴν μου (μὲ τύπτει ἢ συνείδησίς μου), διότι ἔκαμα.

Κεφ. 55. *ἐπιμνηνέσκομαι τινος* μνημονεύω τι. — *γηνεῆς* ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεῖς. — *θάλασσα* πηγὴ ἁλμυροῦ ὕδατος. — *ἐνι* = *ἐνεστι*. — *λόγος* (ἔστι) λέγεται. — *μαρτύριον* μαρτυρία, ἀπόδειξις. — *καταλαμβάνει* (ἀπρος.) συμβαίνει. — *ῥῶρον* = ἄττ. *ἑῶρον*. — *στέλεχος* κορμός. — *ὄσον τε* περίπου. — *ἀνατρέχω*, ἐδῶ: βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. *θόρυβος* ταραχὴ. — *μένω* περιμένω. — *κυρῶ (-όω)* ἐπικυρώνω, λαμβάνω ἀπόφασιν. — *τὸ προκείμενον πρῆγμα* τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ ὅποιον εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ Εὐρυβιάδου· βλ. κεφ. 49). — *εἰσπίπτω* πίπτω ἐντὸς μὲ ὀρμὴν (μὲ βίαν), εἰσορμῶ. — *ἀείρω* = ἄττ. *αἴρω*. — *ἀποθνεύσόμενοι*, τοῦ *ἀποθῆω* ταχέως ἀπέροχομαι. — *τοῖσί τε ὑπολ.*, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — *καὶ οὗ* καὶ οὔτοι.

Κεφ. 57. *Μνησίφιλος*, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ. — *σφι*, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — *βεβούλευται* ἔχει ἀποφασισθῆ. — *δέδοκται* = *βεβούλευται*. — *τοι* βεβαίως. — *ἀπαίρω τὰς ναῦς* κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω. — *ἀβουλία* ἀπερισκεψία. — *μηχανή* τρόπος. — *διαχέαι*, ἀπρμφ. ἀορ. τοῦ *διαχέω* διαλύω, ματαιώνω. — *ἀνέγγνωσα* (ἀόρ. α' τοῦ *ἀναγινώσκω*) ἔπεισα. — *μεταβουλεύομαι* μεταβάλλω γνώμην.

Κεφ. 58. *ὑποθήκη* συμβουλή. — *κοινὸν προῆγμα* ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία. — *συμμίγνυμι τινί τι* ἀνακοινῶ τι εἰς τινα. — *παρίζομαι τινι* κάθημαι πλησίον τινός. — *καταλέγω* διηγούμαι, ἐκθέτω. — *ἐμαντοῦ ποιοῦμαι τι* οἰκιοποιοῦμαι τι. — *ἐς δ' ἕως* ὅτου. — *χηρίζω* παρακαλῶ.

Κεφ. 59. *προτίθημι τὸν λόγον* ἐπιτρέπω τὴν συζήτησιν. — *τῶν εἵνεκεν* = *περὶ τούτων, ὧν ἔνεκα*. — *πολλὸς εἰμι ἐν τοῖσι λόγοισι* ὁμιλῶ πολλά. — *οἷα* = *ἄτε*. — *κάρτα δέομαι* ἔχω μεγάλην ἀνάγκην. — *προεξανίσταμαι*, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ, πρὶν δοθῆ τὸ σύνθημα. — *ῥαπίζω* μαστιγῶνω. — *ἀπολύομαι* ἀπολογοῦμαι. — *ἐγκαταλείπομαι*, ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω ὀπίσω.

Κεφ. 60. *διαδιδρῆσκω* = *ἀποδιδράσκω*. — *κόσμον φέρει τινί* φέρει τιμὴν εἰς τινα: ἀφορίζει εἰς τινα. — *ὁ δὲ* = *ἀλλά*. — *ἄλλου λόγου ἔχομαι* πιάνομαι ἀπὸ ἄλλον λόγον: κάμνω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) *ἐν σοὶ ἔστι*, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 126). — *ἀναξεύγνυμι τὰς ναῦς* φέρω τὰ πλοῖα. — *ἀνατίθημι* ἀντιπαραβάλλω, συγκρίνω. — *συμβάλλω* συγκρούομαι. — *ἀναπεπταμένος* ἀνοικτός. — *τὸ* = *ἀτι*. *ῶ*. — *τοῦτο δὲ* ἀφ' ἑτέρου δέ. — *κινδυνεύω τινί* κινδυνεύω μέ τινα: ἐκθέτω τινὰ εἰς κίνδυνον.

β) *χρηστὰ* ὠφέλεια. — *τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει* ὁ πόλεμος λαμβάνει ἔκβασιν, ὅποιαν πρέπει. — *πολλὸν κρατῶ* κερδίζω μεγάλην νίκην. — *πρὸς τινος* πρὸς τὸ συμφέρον τινός. — *αὐτίς δὲ* πρὸς τούτοις δέ. — *περιγίνομαι* σώζομαι. — *ὑπέκκειμαι* ἔχω μεταφεροῦν χάριν ἀσφαλείας. — *ἐν αὐτοῖσι*, δηλ. *ἐν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις*. — *περιέχομαι τινος* προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι. — *προναυμαχῶ τινος* ναυμαχῶ ὑπὲρ τινός. — *καί*, μετὰ τὸ *ὁμοίως* καθὼς καί. — *σφεας*, τοὺς Πέρσας.

γ) *ἐκαστέρω*, συγκριτ. ἐπίρρ. τοῦ ἐκάς μακράν. — *κόσμος* τάξις. — *κερδαίνω τινί περιεόντι* ἔχω τὸ κέρδος, ὅτι σώζεται τις. — *λόγιον* χρησμός. — *κατύπερθε γίνομαι τινος* γίνομαι ὑπέρτερός τινος: νικῶ τινα. — *οἰκότα* ὀρθά, λογικά. — *ὡς τὸ ἐπίπαν* ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον. — *ἐθέλει*, ὡς ὑπκμ.: *τὰ βεβουλευμένα*: ἐθέλω, ἐδῶ:

συνηθίζω. — εὖ γίνομαι ἀποβαίνω καλῶς, ἐπιτυγχάνω. — προσχωρῶ πρὸς τινα ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. ἐπιφέρομαι (τινι) διὰ λόγου καταφέρομαι κατὰ τινος. — ἐπιψηφίζω τινὶ δίδω δικάϊωμα ψήφου εἰς τινα. — παρέχομαι παρουσιάζω, ἔχω. — γνώμας συμβάλλομαι προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. — προφέρω τί τινι ἐπιρρίπτω τι (ὄνειδος) κατὰ τινος. — ἐωντοῖσι, δηλ.: ἐαντιῶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθ. — ἦπερ = ἀτ. ἦ. — ἔστε ἐφ' ὅσον. — οὐδαμὸς = οὐδεὶς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἔς τινα στρέφομαι πρὸς τινα. — λόγοι ἐπετραμμένοι λόγοι ἔντονοι, σφοδροί. — τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν πᾶσαν κρίσιν τοῦ πολέμου. — ὡς ἔχομεν ὅπως εἴμεθα: εὐθύς, ἀμέσως. — ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα. — νομίζομαι πλέω. — ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἦδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου. — κτίζω ἀποικίζω, κατοικίζω. — μονοῦμαι τίνος ἐγκαταλείπομαι ἀπὸ τινα.

Κεφ. 63-64. ἀναδιδάσκομαι μεταβάλλω γνώμην. — δοκείν μοι, τὸ ἀρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου. — ἀρρωδῶ = ὀρρωδῶ φοβοῦμαι. — διανουμαχῶ συγκροτῶ ναυμαχίαν. — ἀκροβολίζομαι, κυρ.: ἀψιμαχῶ ἀκροβολίζομαι ἔπεισι λογομαχῶ. — ἐπὶ Αἰακὸν διὰ τὸν Αἰακόν: διὰ νὰ φέρῃ τὸν Αἰακὸν (τὸ ἄγαλμα δηλ. αὐτοῦ): ὁ Αἰακὸς ἦτο κατὰ τὸν μῦθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Αἰγίνης: ἀπόγονοι τούτου (Αἰακίδαι) ἦσαν ὁ Πηλεὺς, ὁ Τελαμών, ὁ Φῶκος, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Αἴας καὶ ὁ Τεῦκος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Αἰακιδῶν ἀπεδίδετο ἡ ἰδιότης ἰσχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρηγγελλε, ὁ Ξέρξης. — παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρετάχθησαν κατὰ σειρὰν καὶ τάξιν. — ἐξέχρησε, τοῦ ἐκχωρῶ (-άω) ἐξαρκῶ. — οἱ δὲ = ἀλλά. — πολιορκήσονται, ἐν πθτκ. σημασίᾳ. — ἀπολαμφθέντες = ἀτ. ἀποληφθέντες: ἀπολαμβάνω ἀποκλείω.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερσυντλκ. ἐν πθτκ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπινοῶ. — ὡς τάχιστα εὐθύς ὡς. — ἴζομαι στρατοπε-

δέω. — *συγχῶ* (-όω) σκεπάζω (φράζω) με χρώματα. — *Σκειρωνίς ὁδός*, ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς Μέγαρα καὶ Ἄττικὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων. — *ἄνω* = *ἀνύω* περατῶ. — *φορμὸς* κοφίνι. — *ἐσφορέω* εἰσκομίζω. — *ἐλινύω* (μετὰ μιχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. *ὑπεραρρωδῶ τινι* ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι διὰ τινα. — *οὐδὲν μέλει τινι* καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις. — *Κάρνεια*, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 131). — *παροιχώκεε*, ὑπερσυντλκ. τοῦ *παροίχομαι* ἔχω παρῆλθει.

Κεφ. 74. *πόνος* ἐπίπνος ἐργασία. — *συνίσταμαί τινι*, ἐδῶ: καταπονοῦμαι μέ τι. — *τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέω* διαγωνίζομαι, διακινδυνεύω περὶ τῶν ὄλων. — *ἐλλάμπομαι* διακρίνομαι: ἐδῶ: κερδίζω τὴν νίκην. — *οὐκ οὕτω - ὡς ὄχι τόσον - ὅσον*. — *δειμαίνω περὶ τινι* φοβοῦμαι διὰ τινα. — *τέως* ἐπὶ τινα χρόνον. — *σιγῇ* με χαμηλὴν τὴν φωνήν. — *θῶμα ποιεῦμαι* θαυμάζω. — *ἐξεργάγη* (ἄπροσ.) ἡ ἀγανάκτησις των ἔεσπασε. — *ἐς τὸ μέσον* φανερά. — *δοριάλωτος* κυριευμένος.

Κεφ. 75. *ἐσοῦμαι* = ἄπ. *ἠτιῶμαι*. — *χρεόν*, δηλ. *ἐστί*. — *ἐπιδέχομαι* δέχομαι προσέτι, δέχομαι νέους (πολίτας). — *δλβιος* πλούσιος. — *κατύπερθε γίνομαι* ὑπερισχύω. — *δρησμός* (δρασμός - διδράσκω) φύγη. — *παρέχει* (ἄπροσ.) = *πάρεστι* ἢ *ἔξεστι*. — *περιορῶ* (μετὰ μιχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήνω νά. — *πρὸς ἑαυτοὺς* = *πρὸς ἀλλήλους*. — *ἐκποδὼν ἀπαλλάσσομαι* ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. *τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ*, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 123). — *ἀνῆγον* (ἀμψτ.) *τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας* ἐπροχώρουν μετὰ τὸ δυτικὸν κέρας. — *κυκλοῦμαι* = *κυκλῶ*. — *Κέος - Κυνόσουρα*, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σαλαμίνας. — *Μουνιχίη*, χερσόνησος τῆς Ἄττικῆς μετὰ ὁμώνυμον λιμένα κείμενον μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου. — *ἀπολαμφθένεις*, βλ. κεφ. 70. — *τίσιν δίδωμί τινος* τιμωροῦμαι διὰ τι. — *ἀγώνισμα* πολεμικὸν κατόρθωμα. — *τῶν Περσέων*, δηλ. *τινάς*. — *ἐκφέρομαι* (μέλλ. *ἐξοίσομαι*) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν). — *πόρος τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ.* ἔσ. τὸ μέρος, ὅπου ἔμελλε νά γίνῃ ἡ ναυμαχία. — *περιποιῶ* διασώζω. — *πυνθανοίατο* = ἄπ. *πυνθάνοιντο*. — *παραρτέομαί τι* παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78 - 79. ὠδισμὸς λόγων λογομαχία. — οἱ στρατηγοὶ συνίστανται οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν. — κατὰ χώραν εἰμί εἶμαι εἰς τὴν θέσιν μου. — τρόπος χαρακτήρ. — συνέδριον τόπος τοῦ συνεδρίου. — ἐγκαλοῦμαι φωνάζω ἔξω. — ὑπὸ ἕνεκα. — λήθην ποιοῦμαι = ἐπιλανθάνομαι. — συμμειγνυμί τινι ὁμιλῶ μέ τινα. — στασιάζω φιλονικῶ. — τοι = ἀπ. σοι. — ἴσον Πελοποννησίοισι τὸ αὐτὸ (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ. 80 - 81. χρηστά ὠφέλιμα. — διακελεύομαι προτρέπω. — τὰ ἐγὼ ἐδεόμην κλπ. = αὐτόπτης γενόμενος (τούτων), τὰ γενέσθαι ἐγὼ ἐδεόμην. — ἐξ ἐμέο (δηλ. ἐόντα) ὅτι ἐκ μέρους μου προέρχονται: ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου ὀφείλονται. — παρίσταμαι φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίας, ἀναγκάζω. — πλάσσω ἐπινοῶ. — ὡς οὐ ποιεύντων τῶν β. ταῦτα διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρβαροι δὲν πράττουν ταῦτα. — παρόρχομαι παρουσιάζομαι. — μόγις μόλις, μετὰ δυσκολίας. — ἐφορμῶ (-έω) μένω ἠγκυροβολημένος ἔν τινι τόπῳ: ἐκτελῶ ἀποκλεισμόν. — παραρτέομαι γίνομαι ἔτοιμος, παρασκευάζομαι. — ἀλέξομαι (καὶ μέσ. μέλλ. ἀλεξήσομαι) = ἀμύνομαι. — μεθίσταμαι ἀποχωρῶ. — ἀμφισβασίη φιλονικία.

Κεφ. 82. ἐν τοῖσι, ἢ ἐν μεταξύ. — καθαιρῶ καταβάλλω, νικῶ. — ἐς τὸν τρίποδα, τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα ὁ τρίπους οὗτος ἦτο χρυσοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὄφρων, τῶν ὁποίων τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουν σπειροειδῆ στήλην· ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὄφρων οἱ Ἕλλ. ἐχάραξαν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὅσαι ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πίν. III ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ῥῆμα λόγος. — ἡὼς διαφαίνει, βλ. VII, 216. — καὶ οἱ καὶ οὗτοι (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἕλλ.). — ἐπιβάται, βλ. VII, κεφ. 100. — προαγορεύω ὁμιλῶ ἐνώπιον ὄλων. — εὔ ἔχοντα ὠραία, εὖστοχα. — ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας. — τὰ ἔπεα ἦν ἀντιτιθέμενα, κατ' ἔννοιαν: εἰς τὸν λόγον του (ὁ Θεμ.) παρέβαλε. — πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ὅλα τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ.

τὴν ἀνδρείαν πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν κατασχύνην). — *ἐγγίνομαι* ὑπόχωω. — *καταπλέω τὴν ῥῆσιν* τελειώνω τὸν λόγον. — *κατὰ τοὺς Αἰακίδας* = ἐπὶ τοὺς Αἰακίδας (βλ. κεφ. 64). — *ἀποδημῶ* ἀπέρχομαι, ἀποπλέω.

Κεφ. 84. *ἐπεκέατο* = ἄττ. *ἐπέκειντο* ἐπίκειμαι ἐπιτίθεμαι. — *πρύμνην ἀνακρούομαι* ὑποχωρῶ μετὰ τὴν πρύμναν. — *ὠκελλον*, ποτκ. ἀποπειρικ. ὠκέλλω τὰς νέας ρίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν. — *Παλληνεύς*, ὁ ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρβάτι). — *ἐξανάγομαι* ὁρμῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμὴν. — *ἐμβάλλω νηὶ* ἐπιπίπτω ἐναντίον πλοίου (ἐχθρικοῦ). — *συμμίσγω* συμπλέκομαι. — *δαιμόνιος* κακότυχος.

Κεφ. 85. *κατὰ ἀέναντι*. — *πρὸς Ἐλευσίνας* πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ. — *ἐθελοκακῶ* μετὰ τὴν θέλησίν μου δεικνύομαι δειλός. — *κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς*, ὁ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου εἶχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλὰς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας Ἴωνας, ὅπως ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ τοὐλάχιστον δειχθοῦν ἐκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας. — *καταλέγω* ἀπαριθμῶ. — *μέμνημαι*, ἔδῳ : ἀναφέρω. — *καθίστημι* διορίζω.

Κεφ. 86. *κεραῖζω* καταβυθίζω. — *σὺν κόσμῳ* κανονικῶς. — *σὺν νόῳ* μετὰ περισκέψεως. — *συμφέρομαι*, ἐπὶ γεγονότων: συμβαίνω, γίνομαι. — *μακρῶ* πολὺ (ἐπίρρ.). — *ἀμείνονες ἐωυτῶν* ἀνδρειότεροι παρ' ὅ,τι ἦσαν ἄλλοτε. — *βασιλέα*, ὑπκμ. τοῦ *θεήσασθαι* ὁ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αἰγάλεω — ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀέναντι τῆς Σαλαμίνας — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ ὅποιοι ἐσημείωνον τὴν δρᾶσιν ἐνδὸς ἐκάστου.

Κεφ. 87. *κατὰ τοὺς ἄλλους* ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους. — *ἀτρεκέως* ἀκριβῶς. — *εὐδοκιμῶ* ἔχω ὑπόληψιν. — *θόρυβος* ἀταξία. — *καὶ ἡ* καὶ αὕτη. — *μάλιστα πρὸς τινος* πολὺ πλησίον τινός. — *συνήνεκε*, ἀόρ. τοῦ *συμφέρω* φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὠφελῶ. — *φέρουσα* με

ὁρμήν. — *Καλυνδεῖς* οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρίᾳ. — *εἰ μὲν καὶ* ἐὰν ὅμως καὶ πράγματι. — *ρεῖκος* φιλονικία. — *μέντοι* βεβαίως. — *ἐκ προνοίας* ἐπίτηδες. — *συγκυρέω* (μετὰ *μτχ.*) συμπίπτω νά. — *παραπίπτω* συναντῶ. — *ἀμύνω τινὶ* βοηθῶ τινα. — *ἀποστρέφω* (ἀμτβτ.) στρέφομαι ὀπίσω.

Κεφ. 88. *τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ*, βλ. κεφ. 76. — *συνήνευκε*, ἔδῶ, ὅπως καὶ κατωτέρω: συνέβη. — *μανθάνω* (μετὰ *μτχ.*) παρατηρῶ ὅτι. — *φημί* λέγω ναί, διαβεβαιώνω. — *τὸ ἐπίσημον* τὸ σῆμα τοῦ πλοίου. — *ἠπιστέατο* = ἄττ. *ἠπίσταντο· ἐπίσταμαι*, ἔδῶ: πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. *πόνος* μάχη. — *ἀπὸ μὲν ἔθανε - ἀπὸ δὲ (ἔθανον)*, τμησίς. — *νέω* κολυμβῶ. — *χειρῶν νόμος* συμπλοκή, μάχη. — *διανέω* ἐς κολυμβῶν διαπεραιοῦμαι εἰς. — *ἐς τὸ πρόσθε παρέρχομαι* περνῶ ἔμπρος. — *ἀποδεξόμενοι* = ἄττ. *ἀποδειξόμενοι· ἀποδείκνυμαι* (ἐπι-)δεικνύω. — *περιπίπτω τινὶ* πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. *διεφθάρατο* = ἄττ. *ἦσαν διεφθαρμένοι*. — *ἀπολοίατο* = ἄττ. *ἀπόλοιντο*. — *ὡς προδόντων*, δηλ. αὐτῶν (τῶν Ἰώνων). — *ἐπιφέρομαι* ἐπέρχομαι μὲ ὁρμήν. — *Σαμοθράκες* οἱ ἐκ τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀνήκοντες εἰς τοὺς Ἰωνάς. — *ἀπαράσσω* ἐξολοθρεύω, ξεπαστρέω. — *ῥύομαι* σώζω. — *οἶα* (μετὰ *μτχ.*) = ἄτε (μετὰ *μτχ.*). — *ὑπερλυποῦμαι* ἀγανακτῶ πολὺ. — *κακὸς* δειλός. — *ὄκως* = ὁπότε ὀσάκις. — *ὑπὸ τῷ οὔρεϊ* εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους. — *ἀντίον* ἀπέναντι. — *ἀναπνυθάνομαι τινα* ζητῶ πληροφορίας περὶ τίνος. — *γραμματιστῆς* γραμματεὺς. — *πατρόθεν* μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός.

Κεφ. 91. *ὑφίσταμαι* ἐνεδρεύω. — *ἐν τῷ πορθμῷ*, τῷ μεταξὺ τῆς νήσου Ψυτταλείας καὶ Ἀττικῆς. — *κεραῖζω*, βλ. κεφ. 86. — *ὄκως*, βλ. κεφ. 90. — *φέρομαι* φεύγω μὲ σπουδῆν.

Κεφ. 92. *συγκυρέω* συναντῶμαι. — *σημήιον* = *ἐπίσημον* (κεφ. 88). — *βώσας* = ἄττ. *βοήσας*. — *ἐπικερτομῷ τινα* ὀνειδίζων εἰρωνεύομαι τινα μὲ πειρακτικούς λόγους. — *ἐς τὸν μηδισμὸν* ὡς πρὸς

τὸν μηδισμόν· οἱ Ἀθην. πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχον κατηγορήσει τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ μηδισμῶ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκρίτου, τὸν Κριόν, εἶχον φυλακίσει. Ταύτην τὴν ἄδικον κατηγορίαν ὑπαινίσσεται ἔδῳ ὁ Πολυκρίτος. — ἀπορρίπτω (ὄνειδη) ἔς τινα ἑξακοντίζω πειρακτικούς λόγους κατὰ τινος. — περιγίνομαι σώζομαι. — ὑπὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν.

Κεφ. 93. ἄριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι. — ἐπι δὲ μετὰ τούτους. — Ἀναγυράσιος ὁ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δήμου τῆς Ἀττικῆς κειμένου νοτίως τοῦ Ὑμηττοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Βάρης. — ἐπιδιώκω καταδιώκω. — ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηί. — ἤλω, τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι. — παρεκεκέλευστο (πθτκ.) εἶχε δοθῆ διαταγή (νὰ συλλάβουν δηλ. τὴν Ἀρτ.). — ποιοῦμαι δεινόν τι θεωρῶ ὡς φοβερόν τι πρᾶγμα, ὡς ἀνυπόφορον.

Κεφ. 95 - 96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον. — ἐπιμνησκόμαι τινος κάμνω μνησίαν τινός. — ἀπέβησα (ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀποβαίνω) ἀπεβίβασα. — κατειρύνω = κατερύω καθέλκω, σύρω. — ταύτῃ εἰς τοῦτο τὸ μέρος. — ἐλπίζω ὑποθέτω, νομίζω. — περίεμι ὑπάρχω, ὑπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἀμαρτὰς = ἀμάρτημα σφάλμα. — τὰς γενομένας ἔξ = τὰς ποιηθείσας ὑπό. — μετήμι συγχωρῶ. — ὁμολογῶ τινι ἔρχομαι εἰς συνεννόησιν μέ τινα: συμβιβάζομαι μέ τινα.

τούτων, ἔξ ὀνομαστικῆς ταῦτα αὐταὶ αἱ διαταγαί. — ἀναγκαίως ἔχει μοι ἀναγκάζομαι. — τὸ ὑμέτερον ἀντίον γίνεται = ὑμεῖς ἐναντιοῦσθε. — ἀνταιρόμενοι = ἀπ. ἀνταιρόμενοι· ἀνταίρομαι τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατὰ τινος. — ὑπερβάλλομαι ὑπερτερῶ, ὑπερισχύω. — στρατηλασίη, ἔδῳ: στρατός. — παρισσοῦμαι τινι ἔξισοῦμαι μέ τινα. — θέω περὶ ἐμαντοῦ διακινδυνεύω τὴν ζωὴν μου. — καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ· καταλύομαι τινι κάμνω εἰρήνην μέ τινα. — παρέχει = ἔξεστι. — κάλλιστα με ὄρους ἐντίμους. — ταύτῃ ὥρμημαι τοιουτοτρόπως σκέπτομαι: τοῦτο ἐπιθυμῶ. — ὀμαιχιμὴν συντίθεμαι τινι συνάπτω συμμαχίαν μετὰ τινος.

β) προσχρητίζω τινός = δέομαι τινος. — λόγοι προτάσεις. — ἡ

βασιλέως χεῖρ ὑπερμήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά: φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. — *προτεινόντων*, δηλ. τῶν *Περσῶν*· *μεγάλα προτείνω ἐπ' οἷσι* προτείνω εὐνοϊκοὺς ὄρους, μὲ τοὺς ὁποίους. — *δειμαίνω* φοβοῦμαι. — *τρίβος* μεγάλη ὁδός, λεωφόρος. — *οἰκῆμαι* = *οἰκῶ*. — *μάλιστα*, νὰ συναφθῇ μὲ τό: *συμμάχων πάντων*. — *ἐξαίρετόν τι...* = *τὴν γῆν, ἣ ἐξαίρετόν τι μεταίχμιόν ἐστι· μεταίχμιον*, ἔδῳ: διαμφισβητούμενη μεθόριος χώρα, ἀμφισβητούμενα σύνορα. — *ἐκτημαι* = *κέκτημαι*.

Κεφ. 141. *ὁμολογίη* συνεννόησις, συμβιβασμός. — *λόγιον* χρησμός. — *χρεόν ἐστι* = *χρῆ* εἶναι ὄρισμένον (πεπωμένον). — *ἐκπιπῶ* ἐκδιώκομαι. — *συνέπιπτε* συνέβη. — *δομῷ* συγχρόνως. — *σφεων*, δηλ. τοῦ Ἄλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβεων. — *κατάστασις* παρουσίασις (ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου). — *ἐπαναμένω* περιμένω ἐπὶ πλεόν. — *διατρίβω* ἀργοπορῶ. — *ἐνδεικνύμενοι* θέλοντες νὰ δείξουν.

Κεφ. 142. *διαδέχομαι* (τὸν λόγον) λαμβάνω τὸν λόγον. — *νεώτερον*, ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶν: νεωτερισμός. — *ἐνδέχομαι* ἀποδέχομαι. — *κόσμον φέρον* (δηλ. *ἐστὶ*) = *κόσμον φέρει* (βλ. κεφ. 60). — *οὐδαμὸς* = *οὐδεὶς*. — *διὰ πάντων* μεταξὺ πάντων. — *πολλῶν εἵνεκεν* διὰ πολλὰς αἰτίας. — *οὐδὲν* (ἐπίρρ.), εἰς τὸ *βουλομένων*. — *φέρω ἐς* ἐκτείνομαι εἰς. — *ἄλλως τε* καὶ πρὸς τοῦτοις· νὰ συναφθῇ μὲ τό: *οὐδαμῶς ἀνασχετόν* (ἐστὶ)· *ἀνασχετὸς* ὑποφερτός. — *τούτων ἀπάντων...* *δουλοσύνης* = *τούτων ἀπάντων αἰτίους* (γενομένους) *αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης*. — *τὸ πάλα* ἐκ παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαι τινι συλλυποῦμαι τινά. — *διξὸς* = ἀπ. *δισσός*: *καρποὶ δισσοὶ* παραγωγή δύο ἔτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479). — *οἰκοφθόρημαι*, πρkm. τοῦ *οἰκοφθορέομαι* χάνω τὴν περιουσίαν μου; *καταστρέφομαι*, χάνομαι. — *τὰ οἰκετέων ἐχόμενα* = *τοὺς οἰκέτας*: *οἰκέται* μέλη οἰκογενείας (ἔδῳ: παῖδες καὶ δοῦλοι). — *ἐπιτρέφω* τρέφω. — *ἔστ' ἂν συνεστήκη* ἐφ' ὅσον διαρκεῖ. — *ἀνέγνωσα* (ἀόρ. α' τοῦ *ἀναγινώσκω*) ἔπεισα. — *λεήνας*, ἀόρ. τοῦ *λαίνω* μετριάζω. — *συγκατεργάζομαι* τινι βοηθῶ τινά.

Κεφ. 143. ὑποκρίνομαι = ἀπ. ἀποκρίνομαι. — ἥπερ = ἀπ. ἢ (συγκριτ.). — *δνειδίξω*, δηλ. *ἡμῖν δνειδίξω τινί τι* κατηγορῶ τινά διὰ τι. — *γλίχομαί τινος* ποθῶ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τι. — *πίσυνοί μιν...* = *ἐπέξιμεν, ἀμνόμενοί μιν, πίσυνοι θεοῖσί τε καὶ ἥρωσι συμμάχοισι· ἐπεξέρχομαι* ἐξέρχομαι ἐναντίον τινός· *πίσυνος* πεποιθῶς, ἔχων πεποιθήσιν· *θ. τε καὶ ἥρ. συμμάχοισι* (κατγρμ.): εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων. — *ὄπις* θρησκευτικὸς φόβος, σεβασμός· *ὄπιν ἔχω τινός* ἔχω σεβασμὸν πρὸς τινά. — *οἶκος*, ἐδῶ: ναός. — *ἐπιφαίνομαι* παρουσιάζομαι. — *χρηστὰ ὑπουργῶ* (τοῖς Ἀθηναίοις) παρέχω ὠφελίμους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Ἀθ. — *ἀθέμιτος* παράνομος. — *ἔρδω* πρᾶττω. — *ἄχαρις* δυσάρεστος.

Κεφ. 144. ἀτὰρ δέ, ὅμως. — *αἰσχυρῶς οἴκατε...* = *οἴκατε αἰσχυρῶς ἀρρωδησαὶ ἐξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οἴκατε* = ἀπ. *εἰοίκατε· ἀρρωδῶ* = ἀπ. *ὀρρωδῶ* φοβοῦμαι· *ἐξεπίσταμαι* γνωρίζω καλῶς· *φρόνημα* ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρόνημα: μεγαλοφροσύνη. — *οὐδαμόθι γῆς* εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς. — *ἀρετή*, ἐδῶ: εὐφορία. — (*οὕτω*) *μέγα* τόσον πολὺ. — *ὑπερφέρω* ὑπερέχω, ὑπερετέρῳ. — *συγκεχωσμένα*, πθηκ. πρhm. τοῦ *συγχώννυμι* μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων. — *ἀναγκαίως ἔχει* = *ἀνάγκη* (ἔστί). — *τιμωρῶ τινι* λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι. — *αὐτίς δὲ* ἔπειτα δέ. — *τὸ Ἑλληνικὸν* οἱ Ἕλληνες. — *Ἰδρυμα* ναός, ἱερὸν. — *δόμοτροπος* ὅμοιος. — *περίειμι* ἐπιζῶ, ὑπάρχω ἐν τῇ ζωῇ. — *μηδαμὰ* κατ' οὐδένα τρόπον.

ἄγαμαί τινός τι θαυμάζω τινά διὰ τι. — *ἡ πρόνοια ἡ πρὸς ἡμέας ἐοῦσα* ἡ πρόνοια ἡ ἀφορῶσα ἡμᾶς: ἡ πρόνοια δι' ἡμᾶς. — *προορῶ τινος* προνοῶ διὰ τινά. — *ὑμῖν*, δτκ. τοῦ ποιητικ. αἰτίου. — *λιπαρῶ* ἐμμένω, ἐγκατερῶ. — *ἔχωμεν*, δηλ. *λιπαρεῖν*· ἔχω μετ' ἀπρμφ. = ; — *λυπῶ τινά* ἔνοχλῶ τινά, γίνομαι βᾶρος εἰς τινά.

ὡς *οὕτω ἐχόντων* ἐπειδὴ νομίζομεν, ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἔχουν τὰ πράγματα. — *οὐκ ἐνάς χρόνου* οὐχὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ. — *ἐπεὰν τάχιστα* εὐθὺς ὡς. — *τῶν* = *τούτων*, ἄ. — *προσδέομαί τινός τι* ζητῶ τι παρά τινος. — *προβοηθῶ* σπεύδω εἰς βοήθειαν πρότερον.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Είσαγωγή	
1. Βίος Ἡροδότου	7
2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.	8

Κείμενον

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

1. Είσαγωγή (Κεφ. 1 - 5)	13
2. Κροΐσος καὶ Σόλων (Κεφ. 6, 28 - 33)	15
3. Κῦρος καὶ Κροΐσος (Κεφ. 86 - 88)	18
4. Λυδικὰ ἔθιμα. — Ἱδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Κεφ. 93 - 94)	21
5. Περσικὰ ἔθιμα (Κεφ. 131 - 138, 140)	22

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου. — Ἀπόπειρα τοῦ Ψαμμήτιχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες οἱ πρῶτοι τῶν ἀν- θρώπων (Κεφ. 1 - 2).	25
2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου. — Ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων (Κεφ. 4 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 78, 80)	26
3. Ἄμμοις (Κεφ. 177 - 179)	29

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος (Κεφ. 14 - 15).	31
2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους (Κεφ. 39 - 43)	33

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

	Σελ.
1. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην (Κεφ. 49 - 51)	36
2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας. — Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν (Κεφ. 97, 99 - 103, 105)	39

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

1. Ἄλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων. — Τέ- λος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων (Κεφ. 6 - 7, 18, 20 - 21, 31 - 33, 42)	42
2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 43 - 45)	43
3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνηους κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 94 - 97, 100 - 103, 105 - 117, 119 - 120)	45

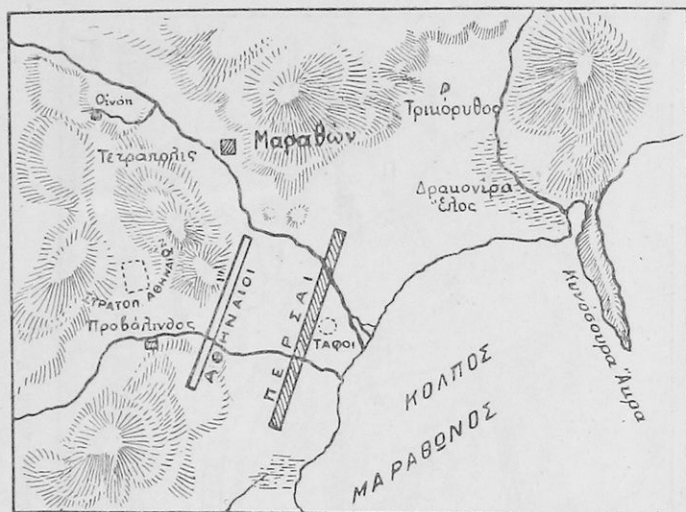
ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν περσικὸν καὶ ναυτικὸν στρα- τόν. — Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημητράτου (Κεφ. 100 - 105)	53
2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)	56

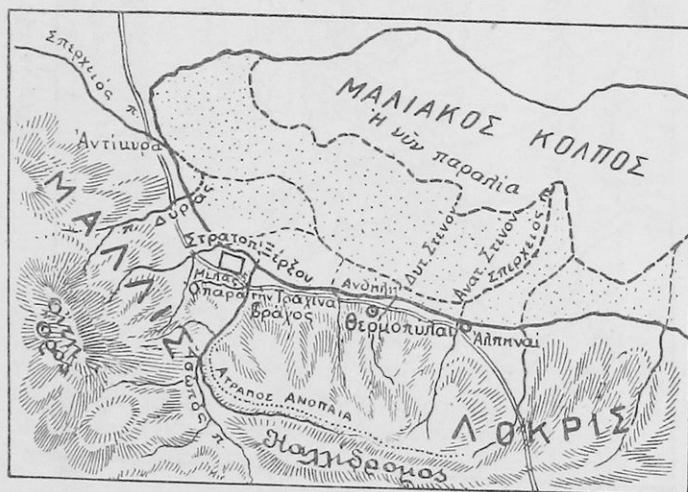
ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

1. Κατάπλους τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμίνα. — Ἐκκέ- νωσις τῶν Ἀθηνῶν (Κεφ. 40 - 42)	69
2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων. — Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀτ- τικὴν. — Ἄλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπό- λεως αὐτῶν (Κεφ. 49 - 55)	70

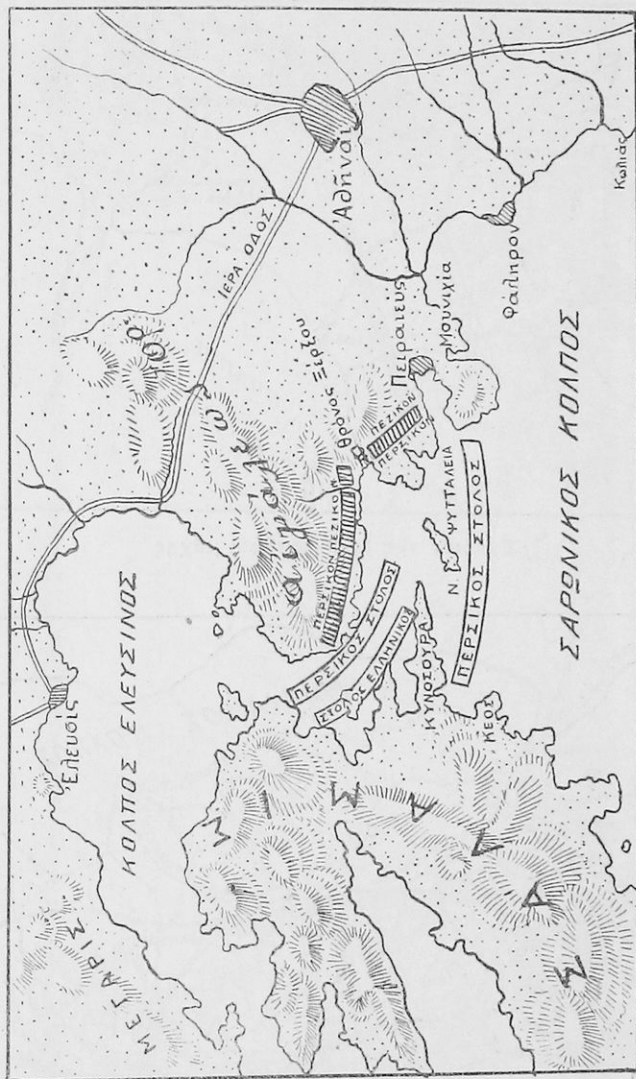
	Σελ.
3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων (Κεφ. 56 - 64)	73
4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου. — Ὁ χύρωσις τοῦ Ἴσθμοῦ (Κεφ. 70 - 72)	77
5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἑλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι (Κεφ. 74 - 76, 78 - 82)	78
6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (Κεφ. 83 - 93, 95 - 96).	81
7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας. — Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων (Κεφ. 140-144)	87
Γραμματικὴ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου	93
Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	100

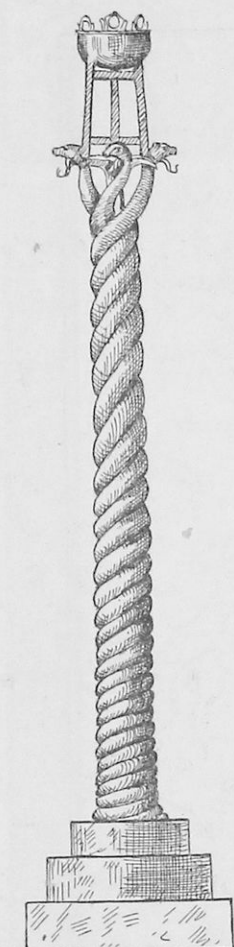
Σχέδιον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης

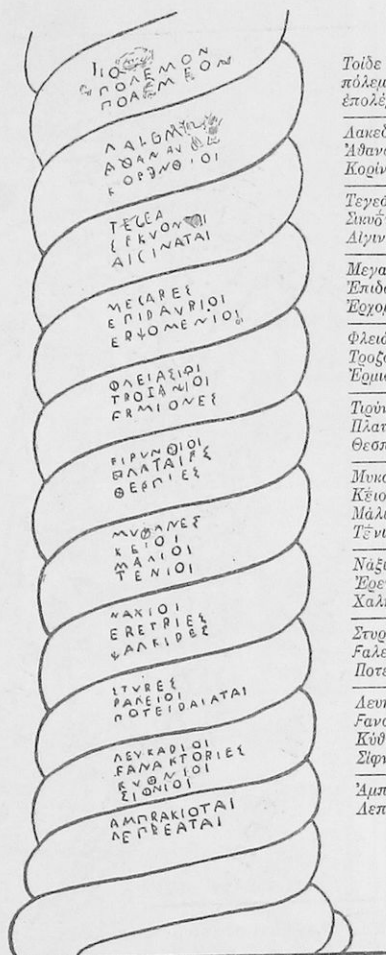
Σχέδιον τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης

Σχέδιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας

Ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων
ἀφιερῶθεις εἰς τὸν
Ἀπόλλωνα τρίπους

Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν
τῶν ὄφρων ἐπιγραφή

Τοῖδε τὸν
πόλεμον
ἐπολέμεον

Λακεδαιμόνιοι
Ἀθηναῖοι
Κορινθιοὶ

Τεγεαταὶ
Σιαθῆνιοι
Αἰγινάται

Μεγαροῦς
Ἐπιδαύριοι
Ἐχομένιοι

Φλειάσιοι
Τροζάνιοι
Ἐπιμονεῖς

Τισθῆνιοι
Πλαταιεῖς
Θεσπιεῖς

Μυκηνῆς
Κεῖοι
Μάλιοι
Τένιοι

Ναξιοὶ
Ἐρετριεῖς
Χαλκιδεῖς

Στυρῆς
Φαλείοι
Ποτειδαῖοι

Δεννάδιοι
Φανακτοριεῖς
Κύθνιοι
Σίφνιοι

Ἀμπρακιάται
Λεργεαταὶ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΧΑΡΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

70

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελή

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΔΡΧ. 32.—

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΡΧ. 35.20